

8/2018

Mountain Flight 2018

Čeští piloti se v Pyrenejích zdokonaľovali i v nočních letech

Vznikne výsadkový pluk, velitelství kybernetických sil a logistický prapor

Nové jednotky

Během setkání se zástupci sdělovacích prostředků v polovině července představil Generální štáb AČR svůj záměr vybudovat v nejbližších letech tři nové jednotky. Konkrétně výsadkový pluk, velitelství kybernetických sil a prvek logistické podpory.

Náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Aleš Opat zduřaznil, že právě tyto jednotky představují prioritu výstavby Armády ČR. „Dynamické bezpečnostní prostředí, se kterým se v současné době setkáváme, vyžaduje připravenost na okamžitou reakci. A právě tu je nám schopen zabezpečit výsadkový pluk,“ dodal.

Třetí manévrový prvek

Armáda ČR v současné době disponuje 4. brigádou rychlého nasazení a 7. mechanizovanou brigádou. Pro další plnění úkolů se přitom ukazuje jako velice důležité vlastnit třetí manévrový prvek. Při analýzách vedení armády zvažovalo pět variant vytvoření nové jednotky, mezi nimiž bylo například i zřízení těžké mechanizované brigády. Výsadkový pluk je přitom možné vytvořit v relativně krátkém čase za peníze, které si česká armáda může dovolit. Jeho vznik také odpovídá potřebám armády.

Výsadkový pluk by měl plnit deset doktrinárních úkolů. Jsou mezi nimi vzdušné

výsadkové operace, akce v týlu nepřítele, zdravotvací boj, záchrana pilotů, přepadové operace nebo záchrana například českých občanů, kteří kvůli válečnému konfliktu uváznou v cizí zemi. Tento nový útvar by měl mít kromě velitelství a štábu středisko bojového výcviku a středisko výsadkové přípravy. Bojové jednotky budou tvořit čtyři komanda profesionální armády a jedno komando aktivní zálohy. „Komando bude mít podobu posílené výsadkové roty, která bude schopna působit po určitou dobu samostatně,“ uvedl v této souvislosti podplukovník Ivo Zelinka, který se přípravou budování této jednotky zabývá. Další součástí organizační struktury bude středisko zbraní a středisko bojové podpory. Logistiku nového útvaru má tvořit středisko zabezpečení velení a středisko logistického zabezpečení. Vše pak doplní obvažistě.

V současné době skončila přípravná fáze budování tohoto nového útvaru, nyní se čeká na exekutivní rozhodnutí. Vznik útvaru je plánován na 1. 10. 2020, s tím, že plně operační schopnosti získá nejpozději do roku 2026.

Kybernetické síly

Výstavbou kybernetických sil byl pověřen plukovník gšt. Miroslav Feix. Jako první by mělo počátkem příštího roku vzniknout v Brně velitelství kybernetických sil a informačních operací. V červenci 2019 také bude zahájena výstavba výkonných prvků. Součástí se stane také již existující Centrum CIRC. To již více než deset let zajišťuje okamžitou reakci na počítačové bezpečnostní incidenty. Prostřednictvím nepřetržitého monitoringu důležitých segmentů datových sítí resortu brání aktiva informačních systémů proti zneužití nebo kompromitaci.

Kybernetické síly by mělo tvořit až pět set vojáků. „Současná společnost je závislá na internetu a zranitelnost státu v této oblasti stoupá. Kybernetické útoky se stávají hrozbou pro naši bezpečnost. Mezery, které Česká republika v této oblasti má, jsou zatím malé, pokud by ale oblast informačního působení byla podceňena, mohly by se výrazně rozšířit,“ upozornil plukovník gšt. Feix. „Musíme vytvořit kybernetické síly, které budou schopny

obsah

Vzdělávání šité na míru 2

S ředitelem Centra jazykového vzdělávání UO plk. gšt. Vladanem Holcnerem jsme hovořili o záměrech a aktivitách této instituce

Přesná muška 6

6. ročník mezinárodní soutěže odstřelovačů vyhrála URNA

Mountain Flight 2018 8

Čeští piloti se v Pyrenejích zdokonalovali i v nočních letech

Důvěra a respekt 12

Výcvik potápěčů 15. ženijního pluku na Dalešické přehradě tentokrát podpořily i vrtulníky

Uznání schopností věst 16

Australské ocenění pro českého chemika v Iráku

Aktuální téma: Africký mor prasat 18

Vojenští specialisté Veterinárního ústavu Hlučín a odborníci Státní veterinární správy na společném cvičení

Sky Avenger 2018 20

Mezinárodní cvičení ve spolupráci s národní gardou Nebrasky a Texasu

Letní libavský speciál 22

Soutěž tříčlenných hlídek prověřila příslušníky pozemních sil

Vojský pětiboj – medaile i osobáky 25

Tradiční disciplíny vojenského pětiboje

Boj o zajištění chemického skladu 26

Den pozemního vojska Bahna 2018 letos navštívilo na padesát tisíc diváků

Soutěž s vojenským nádechem 28

Náčelník Generálního štábu ocenil nejlepší soutěžící

Příprava na zátěž: Fyziotréning – praxe 32

Zvyšování fyzické připravenosti, odolnosti a výkonnosti

Budoucnost strategických bombardérů USAF 34

Technika a výzbroj

Slovenská armáda převzala modernizovanou BVP 38

Technika a výzbroj

Prohlídka pacienta 38

Manuál profesionálního vojáka

Král je mrtev, ať žije král 40

Legendární vrtulníky Mi-2 nahradil americký Enstrom 480B-G

Převládal pasivní odpor 42

Příslušníci armády čekali tvrdá odplata za jejich postoje v srpnových dnech 1968

Obsazení zlatého města 44

Po dobytí Kazaně kombinovanou operací se našim legionářům dostaly do rukou nejen velké zásoby vojenského materiálu, ale i carský zlatý poklad

Rukávové znaky 46

Manuál vojenského profesionála

V Dolomitech za republiku 48

V těchto dnech uplyne sto let od dnes již legendární bitvy našich legionářů na italském Doss Altu

vést bojovou činnost v kybernetickém prostoru a podílet se na společných operacích. Nová jednotka bude mít za úkol integrovat a propojit stávající schopnosti a vytvořit chybějící síly," dodal.

Posílení logistiky a mobility

Třetí jednotku, tedy prapor národního logistického zabezpečení, který vznikne v Rakovníku, představil zástupce náčelníka Generálního štábu brigádní generál Miroslav Hlaváč. „Posílení schopností ozbrojených sil a spolupráce v Evropě vyžaduje navýšení logistické podpory. Každé úspěšné nasazení bojových jednotek potřebuje silnou logistickou podporu. Nová logistická jednotka ale zároveň také bude představovat prostředek, jímž chceme podporovat mobilitu aliančních jednotek přesouvajících se přes Českou republiku. To zahrnuje nejen poskytování ubytování, ale i stravování, doplnění paliva nebo zajištění parkování techniky," zdůraznil generál Hlaváč.

Nová jednotka by měla tedy nejen posílit schopnosti Armády ČR v oblasti logistické

podpory, ale také podpořit mobilitu spojeneckých sil jak na území naší republiky, tak i mimo ně. Útvar by měl vzniknout 1. 1. 2023 s tím, že plných operačních schopností dosáhne o tři roky později. Jeho výkonnou část má tvořit velitelská rota, rota podpory hostitelské země, rota zabezpečení konvojové přepravy, dvě rotly zabezpečení prostoru soustředění, rota logistiky a obvoziště. Vše poměrně výrazně doplní aktivní záloha. Jednotka bude mít kromě jiného na starosti například přesuny amerických konvojů, které ze základen v Německu přes ČR projíždí třeba na cvičení do Pobaltí. V případě nutnosti posílí tento prapor při nenadálých krizových situacích na území České republiky rovněž Integrovaný záchranný systém. Jednotka by měla mít až devět set vojáků a zhruba čtyři sta kusů techniky.

Text: Vladimír Marek, foto: autor a Jan Kouba

S ředitelem Centra jazykového vzdělávání UO plk. gšt. Vladanem Holcnerem jsme hovořili o záměrech a aktivitách této instituce

Vzdělávání šité na míru

Od března 2018 působí na pozici ředitele Centra jazykového vzdělávání Univerzity obrany plukovník gšt. Vladan Holcner. Při této příležitosti jsme ho požádali o následující rozhovor.

Čím vším se v současné době tato instituce zabývá?

Naše centrum vedle výuky cizích jazyků pro studenty Univerzity obrany působí i bezprostředně ve prospěch resortu obrany. Jedná se především o základní, zdokonalovací a udržovací kurzy angličtiny, francouzštiny, němčiny a ruštiny na úroveň 1 až 3 podle STANAG 6001 a dále také terminologické kurzy. Pro zájemce o individuální rozvoj jazykových dovedností poskytujeme služby prostřednictvím samostudijních center, prozatím jen v posádkách Praha a Olomouc, a uvedli jsme do provozu a postupně rozvíjíme e-learningovou podporu studia cizích jazyků. Na centru v současné době působí přibližně devět desítek učitelů cizích jazyků a deset administrativních a provozních pracovníků. Každoročně uskutečňujeme přibližně 130 jazykových kurzů, které absolvuje bezmála 1 300 příslušníků resortu obrany. Důležitou

součástí činnosti centra představuje testování jazykových dovedností podle STANAG 6001, kde počet přezkoušených za poslední tři roky vzrostl z 2 500 osob na téměř 4 500 osob.

Zmínil jste posádky Praha a Olomouc. Kde všude vaše centrum působí?

Centrum jazykového vzdělávání má pracoviště dislokovaná celkem v šesti posádkách, jmenovitě v Praze, Brně, Choceradech, Vyškově, Olomouci a Hradci Králové.

V poslední době se klade v AČR velký důraz na angličtinu. Nabízíte i výuku jiných jazyků?

Pracoviště v Brně nabízí vedle angličtiny výuku němčiny, francouzštiny a ruštiny, pro studenty Univerzity obrany dále arabštinu. Od roku 2008 učíme češtinu studenty z Vietnamské socialistické republiky vyslané

ke studiu na Univerzitu obrany. Češtinu nabízíme i pro zájemce z řad zahraničních studentů absolvujících část studia na Univerzitě obrany v rámci programu ERASMUS+.

U samostudijních center jste uvedl, že zatím je provozujete v Praze a Olomouci. Chystá se do budoucna nějaké rozšíření tohoto projektu?

Dlouhodobým záměrem je nabídnout služby samostudijních center v každé z posádek, v níž má Centrum jazykového vzdělávání dislokováno pracoviště. Ve druhém pololetí tohoto roku máme v plánu otevřít samostudijní centrum v Brně, počátkem roku 2019 pak i ve Vyškově. Další kroky v otvírání samostudijních center se budou odvíjet od zájmu o tuto službu. Doposud máme z Prahy a Olomouce zkušenost, že zájem výrazně převyšuje naše kapacitní možnosti.

Můžete nabídnout něco i pro ty vojáky a zaměstnance resortu obrany, kteří nejsou vysláni do jazykového kurzu a nepůsobí v posádkách, kde fungují samostudijní centra?

Centrum jazykového vzdělávání zajišťuje e-learningovou platformu Angličtina pro armádu (APA), která v prostředí LMS Moodle vedle cvičných testů podle STANAG 6001 a přípravných kurzů pro uchazeče o studium na Univerzitě obrany nabízí personálu resortu e-learningové kurzy zaměřené na úroveň SLP 1 až 2. Přístup do APA může získat každý voják, respektive pracovník resortu obrany, který si cestou elektronické pošty na adrese CJV-APA@unob.cz vyžádá přístup. K tomu je třeba pouze uvést jméno a příjmení žadatele a dále číslo mateřského vojenského útvaru. Centrum má rovněž své webové stránky – cjb.unob.cz.

Jaká je úspěšnost v jazykových kurzech?

Úspěšnost absolventů u zkoušky podle STANAG 6001 je jednou z otázek, kterou se na centru intenzivně zabýváme. Ačkoliv v uplynulém období došlo k poměrně zřetelnému zlepšení, pracujeme intenzivně na vytváření předpokladů pro další zvyšování úspěšnosti absolventů jazykových kurzů. Zatímco v roce 2014 byla u kurzů úrovně 2 úspěšnost dosažení kvalifikačního stupně 69 %, v roce 2017 již 85 %, u kurzů úrovně 3 pak stejný ukazatel zaznamenal posun z 50 % na 65 %. Méně příznivá je však bilance dosažení kvalifikačního požadavku (všech čtyř dovedností dané úrovně), nicméně i zde jsme zaznamenali pozitivní vývoj. U kurzů úrovně 2 dosáhlo stanovený kvalifikační požadavek (SLP 2222) v roce 2014 pouze 27 % absolventů, v roce 2017 pak již 38 % absolventů. U úrovně 3 pak došlo u tohoto ukazatele (SLP 3333) k posunu z 12 % na 28 %.

Zmínili jste opatření k vytvoření předpokladů pro zvýšení úspěšnosti absolventů kurzů. O co konkrétně by se mělo jednat?

Především se jedná o cílené přizpůsobení kurzů konkrétním potřebám, tedy předchozím dosaženým dovednostem a také hendikepům každé učební skupiny, popřípadě jednotlivce. S tím souvisí i změna přístupu k pretestování účastníků kurzů tak, aby například do kurzů na určitou úroveň byly vysílány osoby s odpovídající vstupní úrovní. Toto je otázka, na níž hodláme úzce spolupracovat s Odborem vzdělávací politiky Sekce státního tajemníka Ministerstva obrany. Dílčími změnami prochází i přístupy, které uplatňujeme při vlastním testování. Nastavujeme je tak, aby zkouška byla pro přezkušované maximálně vstřícná, ale objektivní. V nedávné době jsme například změnili dobu vyhrazenou pro psaní. Zpětnou vazbu získáváme jak od účastníků kurzů, tak od těch, kteří vykonali jazykovou zkoušku podle STANAG. S informacemi, které takto získáváme, systematicky pracujeme a kontinuálně přizpůsobujeme naše přístupy. A to

především v návaznosti na potřeby a podněty účastníků kurzů a přezkušovaných.

V souvislosti s testováním podle STANAG 6001 jste uvedl, že došlo téměř ke zdvojnásobení počtu osob, které každoročně přezkoušíte. V čem spatřujete příčinu takto výrazného nárůstu?

Osobně vidím příčin hned několik. Předně je to reakce na závazně nastavené požadavky na dosaženou úroveň jazykových kompetencí v rámci systemizace míst. Vojáci jsou v návaznosti na dosaženou, respektive očekávanou hodnotu, motivováni pokusit se do konce roku 2019 tyto požadavky naplnit, což vede k vyššímu zájmu o absolvování, popřípadě o opravu neúspěšné zkoušky. Dále za nárůstem počtu přezkušovaných osob stojí fakt, že dosažení úrovně SLP 2 u angličtiny a úrovně SLP 1 u druhého cizího jazyka se stalo nedílnou součástí studijních povinností všech vojenských studentů připravujících se na Univerzitě obrany na kariéru důstojníka Armády České republiky. V rámci studijních programů, jejichž realizaci Univerzita obrany

zahájí v roce 2019, je tento požadavek ještě o půl stupně navýšen. A v neposlední řadě za nárůstem počtu testovaných osob stojí skutečnost, že Centrum jazykového vzdělávání na základě požadavku velení Armády České republiky začalo testovat všechny přijaté rekruty, respektive vojáky z povolání v průběhu základní přípravy u Velitelství výcviku – Vojenské akademie ve Vyškově. Všichni vojáci nově vstupující do naší armády jsou tak před nástupem ke svým mateřským útvarům otestováni podle STANAG 6001.

Nehraje určitou roli i to, že mladší generace dosahuje lepších výsledků?

Na tuto otázku nelze odpovědět jednoznačně. Samozřejmě mladší generace přichází s angličtinou do styku po dobu povinné školní docházky a zpravidla i později na středních školách. Ve znalostech angličtiny však u současných maturantů existují propastné rozdíly, což prokazují výsledky přijímacích testů uchazečů o studium na Univerzitě obrany. Zpravidla velmi dobře jsou na tom absolventi gymnázií, kteří dosahují úrovně SLP 2, v některých případech i SLP 3 již při nástupu na univerzitu.

Tyto znalosti ale nejsou pravidlem, absolventi řady středních škol nedosahují ani úrovně SLP 1. U těch dříve narozených pak zpravidla hraje roli intenzivnější vnímání odpovědnosti a potřeby dosáhnout danou jazykovou úroveň, což se pojí s větším úsilím a vytrvalostí. Pro zajímavost, při testování přibližně 3 000 rekrutů, mezi nimiž převládá výrazně mladší generace, všech dovedností úrovně 1 (SLP 1111) a vyšší dosáhlo pouze necelých 50 % osob, úrovně 2, tedy alespoň dvou dovedností na úrovni SLP 2, pak dostalo jen 13 % rekrutů.

Jak moc se Centrum jazykového vzdělávání zapojuje do spolupráce s obdobnými pracovišti v České republice, popřípadě v zahraničí?

Abychom při své každodenní činnosti nebyli odtrženi od aktuálních trendů v jazykovém vzdělávání, jsme aktivními členy řady profesních národních i mezinárodních organizací sdružujících vyučující jazyků, jmenovitě jsme členy European Confederation of Language Centers in Higher Education, České a slovenské asociace jazykových center a Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka. Členství v těchto organizacích nám napomáhá při výměně zkušeností a sledování aktuálních trendů v našem oboru. Patrně nevýznamnější je ale naše zapojení do aktivit NATO Bureau for International Language Coordination (BILC). V rámci této platformy dochází ke koordinaci přístupů při implementaci STANAG 6001 do národních podmínek, včetně otázek souvisejících s testováním. Členství v BILC umožňuje, aby se naši vyučující pravidelně účastnili odborně zaměřených seminářů, konferencí a workshopů.

Jaké plány máte s centrem do budoucna?

Záměry centra samozřejmě musí odrážet potřeby resortu obrany v oblasti jazykového vzdělávání. V současné době se zpracovává Koncepce přípravy personálu pro potřeby resortu Ministerstva obrany na léta 2019–2025. S tím souvisí i vymezení působností a zadání pro všechny organizační součásti resortu obrany, které jazykové vzdělávání poskytují. Vnitřní ambicí centra je předně zvýšit rozsah uskutečňovaných jazykových kurzů, vytvořit mobilní testovací pracoviště, a umožnit tak testování podle STANAG 6001 v regionech, respektive posádkách podle potřeb resortu obrany. Budeme nadále usměrňovat kvalitu uskutečňovaných kurzů v návaznosti na úspěšnost absolventů a podle zpětné vazby od posluchačů. V oblasti testování zahajujeme s kolegy ze Slovenské republiky projekt společné tvorby a sdílení testových položek. Ambicí je tento projekt postupně rozšířit na širší okruh států v regionu. Vedle sdílení kapacit při tvorbě a validaci testových položek si slibujeme, že přispěje k vyšší míře standardizace a kvality testování podle STANAG 6001

Centrum jazykového vzdělávání Univerzity obrany nabízí

ANGLIČTINU PRO ARMÁDU (APA)

e-learningové kurzy pro studium anglického jazyka

APA

Co APA nabízí? Možnost samostatné přípravy ke složení zkoušky podle STANAG 6001 a testu ALCPT, poskytuje studijní materiály k procvičení dovedností čtení a poslechu s porozuměním.

Pro koho je APA určena? Pro všechny vojáky a civilní zaměstnance resortu obrany, kteří si chtějí rozvíjet své jazykové kompetence v angličtině.

Kde? <https://apa.unob.cz>

Kdy můžete studovat?

Kurz je k dispozici v režimu 24x7.

Jak se zaregistrovat?

Zaslat email na cjv-apa@unob.cz a uvést křestní jméno, příjmení, číslo vojenského útvaru a vlastní adresu elektronické pošty (ne ŠIS).

Centrum jazykové ho vzdělávání Univerzity obrany nabízí

SAMOSTUDIJNÍ CENTRA (SAC)

PRO PODPORU STUDIA ANGLICKÉHO JAZYKA

SAC

Co SAC znamená? Možnost individuálního poradenství a konzultací s profesionálními pedagogy anglického jazyka s praktickou zkušeností s resortními jazykovými kurzy a testování podle STANAG 6001, dále studijní a další podpůrné materiály.

Pro koho je SAC určen? Pro zájemce o individuální zvyšování nebo udržování jazykových znalostí, popř. rozšíření jazykových znalostí o odbornou terminologii.

Kde? Praha, Kasárna 17. listopadu, Olomouc, areál chirurgie Vojenské nemocnice Olomouc

Kdy? Po objednání, zpravidla v pracovní dny v odpoledních hodinách

Jak se objednat? Praha telefonicky: 213 741, 212 972; Olomouc na [web: goo.gl/8vGLEb](http://web.goo.gl/8vGLEb)

ve všech zúčastněných zemích. Velký význam rovněž přikládáme aktivitám, které centrum rozvíjí a hodlá nadále rozvíjet ve prospěch podpory individuálního, popřípadě týmového zvyšování anebo udržování jazykových kompetencí. Především se jedná o již zmíněná samostudijní centra a e-learningovou platformu Angličtina pro armádu. Tuto platformu chceme postupně rozšířit pro úrovně 1 až 3 a zároveň vytvořit moduly zaměřené na speciální odbornou terminologii charakteristickou pro jednotlivé skupiny personálu, například hodnostní sbory, ale také pro vojenské odbornosti, respektive druhy vojsk.

V neposlední řadě zamýšlíme ve spolupráci s Odborem vzdělávací politiky Sekce státního tajemníka Ministerstva obrany začít podporovat aktivity více nebo méně formalizovaných jazykových lektorů působících přímo v posádkách u útvarů a zařízení naší armády. Zde mám na mysli především metodickou podporu, sdílení výukových materiálů, organizaci seminářů ke sdílení zkušeností, konzultační služby apod.

Text: Vladimír Marek,

foto: archiv Centra jazykového vzdělávání UO

Cvičení prověřilo záchranáře,
ale i příslušníky Vojenské policie

Pomoc přišla z nebes

Přehrada Hracholusky na severním Plzeňsku se v červnu stala dějištěm obřího cvičení složek Integrovaného záchranného systému. Posádky 243. vrtulníkové letky 24. základny dopravního letectva Praha – Kbely a záchranáři Hasičského záchranného sboru Plzeňského kraje cvičili jednu z nejnáročnějších činností. Jednalo se o záchranu z vodní hladiny pomocí vrtulníku. Kromě toho tým i pokračovala spolupráce kbelské základny a Vojenské policie, která se postupně prohlubuje.

Čtyři desítky účastníků z jednotlivých složek nacvičovaly záchranné práce až do pozdního odpoledne. Cvičení mělo prověřit kvalitu spolupráce mezi hasiči – leteckými záchranáři, vodní záchrannou službou a posádkou vrtulníku. Námětem cvičení byla evakuace a záchrana osob z vodní hladiny za pomoci lezecké techniky a procvičení taktických postupů za použití vrtulníku Armády ČR. Cvičení pořádají kbelská letci jednou za rok vždy ve dvou dnech, aby se zúčastnil co největší počet leteckého a záchranářského personálu. Na pilotáž je tento druh dovednosti nesmírně náročný. Na vodní hladině se pilot nemá čeho chytit, chybí mu referenční body. Létat vodní hladinu je takzvaně „TOP“ v umění vrtulníkového pilota.

Záchrana vyžaduje koordinaci

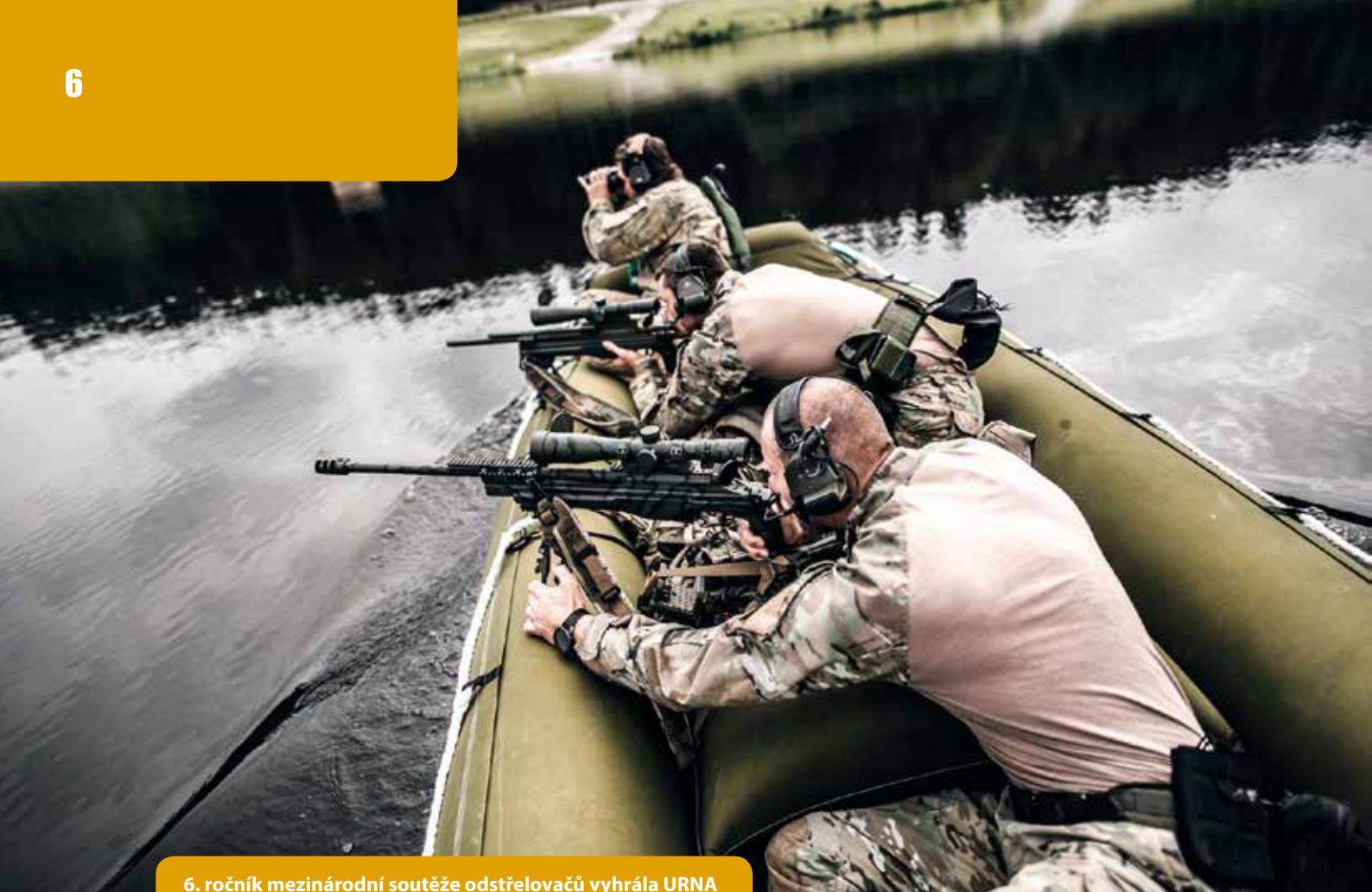
Činnost záchranářů je s každým letem stejná, což ukázalo i cvičení. Nejprve při nízkém průletu a s minimální rychlostí stroje skočili do vody plzeňští hasiči v neoprenové kombinéze. Poté se k nim vrtulník vrátil a za pomoci podvševého lana je postupně bezpečně přepravil na nedaleký břeh. Poté následovala záchrana osob z gumového člunu s využitím palubního jeřábu. „Při nesprávném manévru vrtulníku je záchraný člun tlačен proudem vzduchu a neustále ujíždí pryč. Posádka musí provést přesný nálet a člun si takzvaně „přibít“ na vodní hladinu. Jde o okamžitou a správnou reakci na všechny okolnosti spojené se záchrannou akcí. Z hlediska létajícího personálu musí být vše perfektně zkoordinováno, aby

nedošlo k ohrožení zachránců ani zachraňovaných osob,” popsal průběh činností řídící cvičení major Petr Šafařík.

Figuranti z ochranné služby

Každá minuta výcviku má nesmírnou cenu. I sebemenší zkušenost má v krizové situaci klíčový význam. Součástí výcviku byla i řada figurantů, v tomto případě vojenských policistů z ochranné služby. Spolupráce, která v minulém týdnu znamenala letecký doprovod vozů s chráněnou osobou na letišti v Bechyni, tak pokračovala i zde na přehradě Hracholusky. „Výcvik s chráněnou osobou absolvujeme pravidelně, samozřejmě ne vždy se podaří přítomnost vrtulníku. Sladění s posádkou a znalost navigace nám rozšiřuje možnosti a snažíme se, aby každý člen týmu byl i na tento typ přesunu vycvičen. Velice si ceníme spolupráce s kbelskou základnou, velitelem vrtulníku a posádkou. Jejich výkon a zapojení do našich rozehér bylo skutečně excelentní. I díky nim víme, že se na kolegy ve vzduchu můžeme stoprocentně spolehnout a proto, když přišla nabídka se zapojit do výcviku nad vodní hladinou, nebylo pochyb o tom, že půjde opět o vzájemně skvělou spolupráci. Posádce vrtulníku, jakožto celému zabezpečení cvičení, patří velký dík,” uvedl npor. R. G. z Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha.

Text: Michal Voska, kpt. Zuzana Špačková,
foto: Michal Voska

6. ročník mezinárodní soutěže odstřelovačů vyhrála URNA

Přesná muška

VVP Boletice se stalo místem konání mezinárodní soutěže odstřelovačů RIDE OF THE KINGS, tentokrát s přívlastkem „X-GAMES“. Jak již sám název soutěže napovídá, jedná se o sportovní akci, která zahrnuje nové progresivní střelecké disciplíny s extrémními prvky. Římská číslovka X v názvu rovněž zahrnuje i první čtyři ročníky soutěže, po nichž v roce 2013 převzal nad touto soutěží záštitu zástupce náčelníka Generálního štábu – ředitel Společného operačního centra MO (SOC MO), v té době generálmajor Aleš Opa.

Soutěž, která je určena výhradně pro aktivní profesionální odstřelovače, každoročně organizuje SOC MO společně s VeV-VA za podpory jednotek VePozS, VeVzS a AVZdr. Půlroční přípravná fáze soutěže byla završena ve dnech 11. – 17. 6. 2018, kdy realizační tým vybudoval na pěti střelnicích 47 střeleckých situací (STAGE) v úseku 45 km. Náročného soutěžního klání se zúčastnilo 20 dvoučlenných týmů (kapacita soutěže byla naplněna) z řad příslušníků Armády České republiky, Vojenské policie, Hradní stráže, Policie České republiky, skupiny operativního nasazení Generálního ředitelství cel, lotyšských a polských vojenských odstřelovačů.

Reálné použití zbraně

Primárním cílem soutěže bylo prověřit soutěžící v náročných střeleckých disciplínách se zaměřením na reálné použití zbraní v extrémních podmínkách. Ve všech soutěžních disciplínách museli odstřelovači prokázat své

střelecké a taktické dovednosti, zkušenosti, precizní drill a to vše za permanentního do držování procedur, které hodnotila rozhodčí služba. „Charakter jednotlivých disciplín se každoročně výrazně odlišuje, a proto je tato soutěž stále atraktivní i pro účastníky, kteří zde závodili v minulých letech,“ dodává ředitel soutěže podplukovník Jaroslav Kuba ze SOC MO.

Rozmanitost disciplín

Koncept soutěže pojal architekt soutěže a zároveň hlavní rozhodčí praporčík Richard Maška z VeV-VA i tento rok unikátně. Soutěž byla zahájena úvodním briefingem a pokračovala další den na střelnici Třebovice. Tam byly týmy rozděleny do dvou skupin a absolvovaly střelbu precizních disciplín a střelbu na neznámé vzdálenosti. V následujících dnech byly týmy rozděleny do tří skupin a absolvovaly dalších 45 střeleckých položek na pěti střelnicích, včetně několika nočních střelb. Do soutěže

byly nasazeny dva vrtulníky Mi-171Š se zbraňovým systémem M134D-H MINIGUN k provedení střelb z palubních zbraní a odstřelovací pušky na letecké střelnici Ondřejov s následným vysazením soutěžících na vodním cvičišti Loutka a střelnici Třebovice. Rozhodujícími kritérii je vždy výsledek a rychlost střelby, které byly v mnoha případech ve značné míře ovlivněny nejen výkonem odstřelovačů po zátěži, ale i obtížnými povětrnostními a klimatickými podmínkami. Do celkového výsledku se počítal čas posledního výstřelu a počet zasažených cílů.

Rozličné zbraně

Soutěžící v průběhu závodu používali různé známé i neznámé zbraňové systémy jako pistole, útočnou a odstřelovací pušku, kulomet, rotační kulomet a granátomet. Absolvovali střelbu až ze tří zbraňových systémů na jednom stanovišti, střelbu na kovové i papírové terče, na malé a neobvyklé cíle rozmístěné

v různých vzdálenostech, střelbu z nestandardních, či vynucených poloh (nakloněné roviny, omezené výhledy), střelbu na terč po přerušení vizuálního kontaktu, střelbu oknem budovy, ze střech, pozorovaten, žebříků, bunkrů, vrtulníků, motorového člunu, z jedoucího vozidla na pevné a pohyblivé cíle, osvobozování rukojmích v autobusu, střelbu po zátěži a mnoho dalších. V těchto disciplínách velmi záleželo na správnosti nastavení opravy balistických prvků na zbraních. Většinu disciplín plnily týmy s veškerým vybavením, které měly po celou dobu závodu u sebe.

Střelba z vrtulníku

Jednou z největších výzev se stala střelba z vrtulníku na letecké střelnici Ondřejov, kdy po startovním signálu jeden střelec zahájil palbu z rotačního kulometu na vraky automobilů a druhý z odstřelovací pušky na kovové cíle. Zajímavou disciplínou byla také střelba z motorového člunu

na vodním cvičišti Loutka, kdy střelci z odstřelovacích pušek ničili postupně se objevující cíle v závislosti na tom, jak se pohyboval člun. Tato disciplína byla zkombinována s další střeleckou položkou, kdy se soutěžící po sesednutí ze člunu museli takticky přesunout na věž, kde vedli palbu na další cíle. I tato cvičení soutěžící plnili pod časovým tlakem.

Ostrostřelci z Tábora

Na soutěži odstřelovačů se opět na stupně vítězů postavili příslušníci 42. mechanizovaného praporu z Tábora, kteří se však po loňském prvním místě museli spokojit s bronzovou medailí. V celkovém hodnocení se na prvním místě zaslouženě umístil tým tvořený příslušníky Útvaru rychlého nasazení PČR a Skupiny operativního nasazení Generálního ředitelství cel (nadpraporčíci M. B. a P. N.). Druhé místo obsadil tým tvořený příslušníky Krajského ředitelství PČR Středočeského kraje a Pohotovostního oddělení VP z Prostějova (nadpraporčík Z. B. a nadporučík L. U.). Na třetím místě se umístil nejlepší vojenský tým, který reprezentoval 42. mechanizovaný prapor z Tábora (rotmistři M. L. a M. Š.). Zvláštní cenu nejlepšího střelce soutěže „The Best of the Best“ získal příslušník Útvaru rychlého nasazení PČR nadpraporčík M. B.

Text: pplk. Jaroslav Kuba, foto: Jiří Šimeček, Marek Příhoda

Domino

Brigádní generálka Lenka Šmerdová navštívila klienty domu pro seniory Vlčí mák, jimiž jsou z převážné části váleční veteráni. Pravidelná středeční posezení u kávy a moučníků tak zpestřila obyvatelům domova příjemným popovídáním. Předala jim také obrázky sluníček, které v letošní soutěži o nejkrásnější sluníčko nakreslily či vyrobily děti z dětských skupin Ministerstva obrany ČR a také knihy, jež obohatí místní knihovnu.

Za účasti náměstka pro řízení sekce vyzbrojování a akvizic MO ČR Daniela Koštovala se uskutečnil workshop na téma „Hybridní hrozby“. Byl zaměřen na téma umělé inteligence, kybernetiky a robotiky. Auditorium složené z akademické, veřejné, armádní i soukromé sféry nabídl platformu pro diskusi o potřebách, schopnostech a možnostech, které již v oblasti umělé inteligence, kybernetiky a robotiky existují. Odborné setkání mapovalo také prostor k vytvoření inovativních řešení vhodných pro stabilizaci bezpečnosti ve světě 21. století. Zároveň se řešily cesty pro další možnou užší spolupráci.

Z pozice náměstka ministra obrany pro řízení sekce nakládání s majetkem MO odešel k 10. červenci 2018 Tomáš Kuchta. Bude nadále působit v diplomacii na postu velvyslance v Srbsku. V resortu obrany působil od roku 2014. Na jeho služební místo bylo vypisáno výběrové řízení, v plném rozsahu ho nyní zastupuje Eva Burešová, ředitelka odboru správy majetku SNM MO.

Čeští piloti se v Pyrenejích zdokonalovali i v nočních letech

Mountain Flight 2018

Ve Francii se na konci června uskutečnil čtrnáctidenní výcvik posádek vrtulníků v létání ve vysokohorském terénu. Cvičení vzdušných sil Armády České republiky s názvem Mountain Flight 2018 se ve francouzském horském výcvikovém středisku Saint Leocadie účastnilo několik desítek příslušníků 22. základny vrtulníkového letectva Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou s trojicí vrtulníků Mi-171Š. Členité okolí střediska s horskými masivy a hlubokými údolími umožnilo pilotům provádět náročný a důležitý výcvik v létání v horských oblastech, který je nezbytnou součástí přípravy k nasazení do zahraničních operací.

Zhruba padesátiletý tým pod vedením majora Ladislava Zajíce mohl v Pyrenejích získat potřebné návyky pro létání v náročném prostředí, které doma nemají k dispozici. České hory nedosahují potřebných nadmořských výšek a vrcholky hor jsou navíc součástí chráněných krajinných oblastí. Vrtulníkáři si však tyto návyky osvojit a udržet potřebují, zejména kvůli nasazení v operačních misích – například v Afghánistánu, který je rovněž hornatý a dosahuje podobných hodnot nadmořské výšky.

„Piloti si zde mohou osvojit nejen létání v mezních situacích, kdy motory ve vysokohorském prostředí, při podstatně řidším vzduchu dosahují svého maxima a na posádku jsou kladeny ty nejvyšší nároky. Pro mě, jako pro velitele, je výhoda i v tom, vidět jak celý tým pracuje, táhne za jeden provaz, doplňuje se.

Reálné prostředí je vždy přínosem. Podmínky, které zde panují, není možné doma vyzkoušet. V České republice létáme v letových hladinách okolo 200 až 500 metrů nadmořské výšky, ovšem zde okolní hory poskytují až 3 000 metrů. Takové podmínky u nás můžeme cvičit pouze na simulátorech,“ uvedl major Ladislav Zajíc.

Létání i v noci

Hlavními specifiky létání ve vysokých nadmořských výškách jsou, jak již bylo řečeno, řídký vzduch, horské vzdušné proudy, výkyvy teplot, nedostatek vhodných ploch pro přistání i nebezpečné povětrnostní jevy, které ovlivňují rozhodování pilota při provádění přistávacích manévru nebo celkový průběh a bezpečnost letu. To vše samozřejmě přináší rizika, nicméně armádní piloti jsou cvičeni i na skutečné extrémní. V tomto roce se podařilo absolvovat noční lety (NVG) i přes značná

hluková omezení, která na místě panují. Francouzská strana udělila povolení, proto bylo možné vyzkoušet i vzlety a přistání, včetně přistávání v horském terénu za pomoci brýlí pro noční vidění.

Noční let v místních podmínkách, a v souladu s požadavky na bezpečnost, znamená, že letové osádky se při plnění tohoto typu úkolu musí obejít bez použití jakýchkoliv ze země viditelných světelných zdrojů, kterými vrtulníky disponují. „Vidí“ pouze prostřednictvím speciálního vybavení NVG, neboli Night vision goggles – brýlí nočního vidění. Brýle pracují na principu zesílení „zbytkového světla“, získávaného ze svitu měsíce, hvězd a pozemních zdrojů. Oproti podobnému létání například v České republice musí osádky vystačit pouze s měsícem a hvězdami, protože jiné zdroje, jako jsou osvětlená města a vesnice,

se zde vyskytují až mimo letové sektory, tedy piloti tyto zdroje světla zaznamenávají až při návratu na základnu.

Zpočátku se od sebe „NVG let“ a běžný denní let příliš neliší. Piloti ve spolupráci s operační směnou mobilního operačního střediska vrtulníkové jednotky projdou celým procesem plánování a přípravy letu. Významnou roli v tomto procesu zaujímají specifické meteorologické informace, které každé ráno poskytovala důstojnice z Francie a neméně důležitou roli sehraává i technická příprava. Technik skupiny objektivní kontroly a ošetřování speciální výstroje, který pro každý let připravuje a kontroluje přilby, záchranné pilotní vesty a komunikační systém pro přežití, musí svou pozornost zaměřit i na prostředky nočního vidění, na nichž provádí kontrolu zdrojů, kabeláže a také celkové seřízení.

Prvním novým vstupem je důležitá informace o světelných podmínkách. Synoptik na GO-NO GO briefingu poskytuje údaj o míře nočního světla vyjádřený v hodnotě mililuxů a o postavení měsíce nad horizontem. Na základě toho je možné udělat si představu o tom, jak moc budou rozeznatelné detaily terénu, nad kterým se poletí. Před samotným letem je důležité správné nastavení NVG. To si dělá každý člen osádky samostatně. Následně palubní technik v rámci předletové prohlídky vrtulníku kontroluje nasazení filtrů na světlo-metech a všechny další potřebné úpravy pro provedení tohoto typu letu.

Létání s NVG je specifické také v tom, že pilot při sledování okolního terénu ztrácí schopnost hloubkového vidění, protože NVG zkreslují vzdálenosti a současně zužují pozorovací úhel na maximálně 30 stupňů. Tento handicap musí pilot nahrazovat neustálým „skenováním“ okolního prostoru. Zároveň NVG znemožňuje správně přečíst údaje na přístrojích, a proto se piloti i palubní technici musí naučit tyto letové údaje kontrolovat takzvaně pod brýlemi.

Další rozdíly lze najít při přistání. Jeden z pilotů vrtulníku je popsal takto: „Kapitán si musí zvolit na přistávací ploše orientační bod, podle něhož se řídí při přistání tak, aby ve fázi visu vyloučil podélný a boční pohyb vrtulníku. Současně pilot-navigátor (sedící vpravo) sleduje hlavně okolní prostor a překážky v blízkosti místa přistání a palubní technik poskytuje pilotovi údaje o výšce a rychlosti. To vše souvisí se ztrátou schopnosti periferního vidění a prostorové orientace při používání NVG. Je na pilotovi-kapitánovi, aby spojil to, co sám vidí a vnímá z informací od členů osádky, a současně zvládl samotnou pilotáž.“

Kvalitní technická příprava

Neméně důležitou součástí každého cvičení je pozemní personál, technici, kteří udržují techniku v chodu a dbají na všechny potřebné kontroly. Tím spíše v horách. „Každý den ráno

všichni technici provádí přípravu na nadcházející lety, tedy musí vše překontrolovat a takto to probíhá po celý den. Po každém letu je prováděna další kontrola, provádí se tankování a příprava pro další úkoly, které čekají na následující posádky, plní úkoly v rámci odpoledních, či nočních letů. Toto prostředí vyžaduje zvýšenou kontrolu čistoty listů rotoru, přístupů vzduchu k motorům, včetně filtrů a kontrolu pneumatik. Shodou okolností bylo třeba zde u jedné mašiny vyměnit levou pneumatiku, protože došlo k jejímu proražení díky tomu, že se přistává i v nezpevněném terénu," uvedl major Marian Mráz, koordinátor příprav letecké techniky a údržby.

A jak přesně v jednotlivých fázích taková předletová příprava v detailu vypadá? Kontrola elektrických systémů v kabině začíná současně s připojením na SUEZ (speciální univerzální elektrický zdroj). Elektrické vybavení, navigační systémy či motory kontrolují specialisté na „drak-motor“ (trup vrtulníku včetně motoru), elektro a radio vybavení. Neméně důležitá je kontrola systémů pasivní ochrany specialistou pro leteckou výzbroj. V kabině se musí vyzkoušet a prověřit všechny přístroje, panely a jejich činnost. Kontrolou mimo jiné prochází automatický systém stabilizace řízení vrtulníku (autopilot), přezkoušena musí být palivová soustava, tzn. uzavírací ventily a činnost palivových čerpadel. Pro piloty v kabině i pro posádku v nákladovém prostoru vrtulníku je neméně důležité zázemí, které v chladném počasí a ve zdejší nadmořské výšce (nad 2 300 m. n. m.) zajišťuje klimatizační systém, který rovněž podléhá kontrole.

Radista prověřuje před letem provozuschopnost stanic, jejichž prostřednictvím probíhá komunikace mezi členy posádky i mezi vrtulníkem a pozemními stanicemi (věž, operační středisko atd.). Dále kontroluje GPS systém pro řízení a optimalizaci letu a systém digitální mapy. Pro zjištění okamžité výšky vrtulníku nad zemí je důležitá kontrola radiovýškoměru, který nebezpečnou výšku signalizuje. Stejně pečlivá musí být i kontrola po každém letu. Zevní kontrolou vrtulníku se zjišťuje případné poškození kol, listů nosného rotoru a ocasní vrtulky z možného odstřelování nebo střetu s dravcem. Probíhá doplnění vrtulníku palivem, ukotvení listů a zabalení. Veškerá kontrolní činnost je zapsána do deníku přípravy vrtulníku.

Záchranné práce a fast rope

Zmíněný terén byl přínosem i pro potřeby výcviku záchranných činností pomocí vrtulníku. Kapitán Zbyněk Partsch cvičil slánění se z vrtulníku, záchrany osob, vytažení osob za užití jeřábů, ale také tzv. fast rope, tedy úkon, při němž dochází k rychlému slánění

za pomoci speciálního lana (obvykle o průměru 32, či 40 mm pozn.). Tento prvek se v některých jednotkách Armády České republiky cvičí již déle, ale nově i u 22. základny vrtulníkového letectva. „Provádíme výcvik létajícího personálu ve specifickém, horském prostředí. Pro tyto potřeby používáme jeřáb LPG 150 z levé strany vrtulníku, z pravé strany jeřáb SLG 300, lano bočního závěsu a v neposlední řadě výcvik v rychlém slanění ve fast rope. Číselný údaj u typu jeřábu značí maximální nosnost, což znamená, že typ LPG 150 může nést pouze jednu osobu, obvykle evakuaci létajícího

personálu, tedy zkušených osob, které mohou jít na jeřáb bez asistence záchranáře. Konzole lana bočního závěsu má nosnost 200 kilogramů, jeřáb SLG až 300 kilogramů, tedy tyto prostředky slouží k transportu raněných, včetně možnosti transportu v nosítkách, či v evakuačním šátku s pomocí záchranáře,” uvedl kapitán Zbyněk Partsch.

I slanění či záchrana mají jasně daná pravidla. Pyreneje a jejich podmínky se v zásadě liší nadmořskou výškou, nikoliv postupy, které je třeba učinit v případě záchrany či evakuace. A jak to ve výsledku vypadá a co je třeba splnit?

Záchranu pomocí vrtulníku je vhodné provést v neschůdném terénu, kdy jsou standardní způsoby záchrany z důvodu času a komfortu provedení nevhodné. Přirozené hranice využitelnosti vrtulníků představují meteorologické a klimatické podmínky. Vždy platí zásada, že pilot má poslední a rozhodující pravomoc o možnosti nebo způsobu provedení záchrany. Při tomto způsobu záchrany je nutné klást důraz na pravidelný výcvik všech možných způsobů provádění záchrany.

Evakuace zdravých nebo pouze lehce zraněných osob z terénu je možná pouze v případě použití záchranného postroje a připevnění háku jeřábu k postroji vyškoleným záchranářem. Zranění mohou být vytaženi palubním jeřábem s využitím záchranného postroje, záchranné sítě nebo závěsných nosítek. Zvolení jednotlivých způsobů záchrany závisí na podmínkách na místě zásahu, kondici postižených osob a dalších okolnostech. Vždy musí zachraňovaný být doprovázen záchranářem. Vrtulník při záchraně musí dodržovat takovou výšku, která mu umožní nouzové přistání v případě výpadku motorové jednotky.

Slanění z vrtulníku je možné i na delší vzdálenosti okolo osmdesáti metrů, ale musí být provedeno vyškoleným leteckým záchranářem, což samozřejmě bylo při výcviku Mountain Flight do puntíku splněno zkušeností kapitána Partsche. Slanění z vrtulníku je tak další možností jak se dostat na místo zásahu v případě, že vrtulník není vybaven palubním jeřábem, nebo v případě jeho poruchy. I přes vybavení vrtulníku obojím bylo cvičeno vše, tedy slanění, ale i zásah za užití jeřábu. Vše samozřejmě za bedlivého dohledu palubního technika, který by v případě ohrožení mohl provést nouzové odpojení lana, nebo kabelu palubního jeřábu, přičemž musí být zajištěna ochrana proti neúmyslnému odpojení. Nouzové odpojení je možné pouze v případě přímého ohrožení vrtulníku. Při nouzovém přistání palubní technik provede nouzové odpojení pokud možno v blízkosti země. Naštěstí nebylo třeba nic z posledně zmiňovaných postupů provést a cvičení i v oblasti slanění či evakuace proběhlo zcela bez komplikací.

Světová špička

Dá se říci, že po většinu doby cvičení Mountain Flight 2018 panovalo pěkné počasí, tudíž bylo letové úsilí maximální a čas se na této unikátní základně využil na maximum. Spolupráce s touto základnou ve Francii probíhá již řadu let a i díky prostředí, ale i ochotě našich spojenců jsme schopni se připravovat na té nejvyšší úrovni a ne nadarmo patřit k zemím, která se řadí co se zkušeností a úrovně pilotů týče ke světové špičce. To dokazujeme pravidelně v rámci Aliančních cvičení, ale i při nasazení či mentoringu v Afghánistánu.

Text a foto: Michal Voska

Výcvik potápěčů 15. ženijního pluku na Dalešické přehradě tenkrát podpořily i vrtulníky 22. základny vrtulníkového letectva Sedlec-Vícenice u Náměště nad Oslavou

Důvěra a respekt

Průzkumné, technické, záchranné i speciální práce. To jsou hlavní vojenské činnosti, které musí umět zvládnout příslušníci průzkumného družstva a záchranné rotý potápěčů 15. ženijního pluku. K doméně záchranných prací vojenských potápěčů patří bezchybná spolupráce s vrtulníkem, s piloty a také s vysazovači. V rámci základního kurzu pro skupinu potápěčů, který pro ně pořádá Velitelství výcviku – Vojenská akademie Vyškov pod vedením kapitána Loška, si to poprvé naostro vyzkoušeli na vodní nádrži Dalešice za vydatné podpory leteckého personálu 22. základny vrtulníkového letectva Sedlec-Vícenice.

„Účastníci tohoto kurzu jsou potápěči 15. ženijního pluku z průzkumného družstva a záchranné rotý,“ říká kapitán Václav Lošek z oddělení přípravy potápěčů Velitelství výcviku – Vojenská akademie Vyškov. „Měli by umět ovládat několik druhů potápěčských prací, které musí vojenský potápěč umět, což jsou práce průzkumné, záchranné, speciální a také technické. Oproti civilní sféře je náš výcvik specifickým v tom, že je zaměřen na vojenské činnosti.“

Doménou „potápek“ je voda

Přesný průzkum lokality, určení hloubky, proudu, dna, to vše jsou informace, které dále slouží ženistům k přípravě bezpečného zdolání vodní překážky pozemním jednotkám včetně těžké techniky. V rámci speciálních prací musí být tito potápěči schopni pracovat s trhavinami ve vodě, kdy musí ve spolupráci s ostatními ženisty zprůchodnit cesty a odstranit případné vodní zátky. Kromě spolupráce s vojenskými jednotkami musí umět tito potápěči, kterým se v armádě neoficiálně říká „potápky“, spolupracovat i s jednotkami integrovaného záchranného systému. Děje se

tak například při povodních nebo jsou aktivováni i při dalších živelních katastrofách spojených s vodním živlem.

„Každý z těchto potápěčů je především ženista, ale jeho unikátností jsou jeho potápěčské práce,“ vysvětluje kapitán Lošek. „Při záchranných pracích je zase nutná spolupráce se záchrannou službou. Proto jsou mezi našimi instruktory potápěči, kteří se zabývají vodní záchranou, problematikou utonutí a v rámci zdokonalovacích kurzů připravují účastníky na možná rizika, která tato záchranná profese má. Týká se to například i dokonalých znalostí z hyperbarické medicíny, což je postižení organismu při potápění. Proto na tento druh výcviku klademe velký důraz a neplatí zde žádné úlevy.“

Každý potápěč musí mít zdravotnické znalosti z anatomie, fyziognomie v rámci úrazů, což je jedna ze základních součástí potápěčského kurzu. Následně na to navazuje ve spolupráci s Ústavem leteckého zdravotnictví i hyperbarické minimum, které jejich už získané vědomosti z výškovského kurzu rozšiřuje. Následně každý z potápěčů absolvuje i kurz

první pomoci při potápěčských nehodách, což je týdenní cílený kurz, jehož základem jsou nehody a dva dny se driluje záchrana v barokomoře.

Poprvé pod vodou

V rámci armády probíhá všeobecná generální výměna. Proto i dnes jsou tu na výcviku z osmdesáti procent ženisté, kteří jdou pod vodní hladinu úplně poprvé.

„Při základním výcviku, který je v rozsahu zhruba patnácti hodin, získají základní informace, kdy se musí naučit používat výstroj,“ konstatuje kapitán Lošek. „Oproti civilnímu výcviku je obrovský rozdíl v tom, že ten náš vojenský základní výcvik trvá osm týdnů, a je každodenní, intenzivní. Za ty dva měsíce jsou schopni ti kluci pracovat s přístrojem pod hladinou nějakých dvacet hodin. Já potápění přirovnávám ke sportovnímu výkonu. Biomechanika každého jednotlivce je individuální. Někdo má větší talent, někomu to jde hůře. Ale drilovat je všechny stejným tempem, to tady neexistuje. Někdo je už po deseti hodinách schopen v té vodě přežít a používat

výstroj minimálně tak, aby byl schopen pohybovat se ve vodním sloupci a pomoci sám sobě. Naopak jiní se po šestnácti hodinách, což je zhruba pětadvacet ponorů, cítí ve vodě tak, že jsou schopni se sami o sebe postarat a ještě pomoci někomu dalšímu.“

Záchranné ponory jsou o týmu

Základem potápěčské práce je naprosto dokonalé zvládnutí práce s výstrojí. V rámci výcviku si vštěpují naprosté základy, kdy se nesmí zapomenout, že záchrana pod hladinou je především týmová práce.

„Akce, kdy jde pod hladinu potápeč sám, jsou eliminovány na naprosté minimum,“ zdůrazňuje bezpečnostní stránku potápěčů-záchranářů kapitán Lošek. „Pokud se bude jednat o záchranu tankisty, tak je jasné, že tam je místo jen pro jednoho. Ale většina záchranných ponorů je o dvou lidech a ti musí být naprosto sehraní a musí o sobě neustále vědět.“

Zvlášť nutná je tato vzájemná spolupráce ve vodních plochách, kde je minimální viditelnost pod hladinou. Pak je to především o hmatu a o značných zkušenostech.

„Zvlášť při tom základním výcviku hraje čistá voda velkou roli,“ pokračuje kapitán Václav Lošek. „Pokud první ponor proběhne ve špinavé vodě, může dojít k bloku a příprava pak může trvat déle. Ještě v době základní vojenské služby probíhal výcvik čtyřikrát ročně a lidem, kteří museli absolvovat první ponor do špinavé vody pod třiceticentimetrový led, seablokovala psychika a nezvládli už jít pod vodu. Proto se snažíme čistou vodní plochu vyhledávat. Není to úplně jednoduché, ale jsme schopni jet s účastníky kurzu z Vyškova třeba přes sedmdesát kilometrů do domu, kde máme zaručeno, že bude pod hladinou dobrá viditelnost.“

Pod led jako do jeskyně

Potápeči musí být připraveni i na záchranu lidí v extrémních podmínkách. Tedy za silného větru a deště nebo v rozbourané vodní hladině, ale musí být připraveni i na záchranu pod ledovou plochou. Kvůli klimatickým podmínkám je tady kladen větší nárok na vybavení i kvůli zamrznutí automatiky, která se musí neustále kontrolovat.

„Zimní výcvik se liší tím, že se jedná o potápění pod ledem, a to má svá specifika jako potápění v uzavřeném prostoru,“ upozorňuje na úskalí zimního výcviku kapitán Lošek. „Je nutné totiž dodržovat stejné bezpečnostní prvky, jako kdybychom šli třeba do jeskyně. Musí se používat úvazky, trasuje se cesta a opět tu musím zdůraznit, že je prvořadá bezpečnost pro samotné potápeče. Nikdy se nesmí stát, že neuvážené rozhodnutí jednotlivce ohrozí celou záchrannou skupinu.“

V rámci nácviku ale potápeči nacvičují záchranu v různém vodním prostředí, a to třeba i v silném proudu.

„Silný proud může například vzniknout při bleskových lokálních povodních, které jsou u nás teď velmi časté,“ konstatuje kapitán Lošek. „V této situaci ale není záchrana

jednoduchá, protože se jedná o bleskovou akci, k níž dojde během několika minut. Než se aktivují záchranné složky, je po akci. Armáda sice drží pohotovost, ale jako první nastupují složky IZS, a jako vůbec první nastupují se svými záchranáři hasiči. Ale v rámci našich kurzů tyto akce simulujeme také, proto nacvičujeme záchranu tonoucích v proudu pomocí záchranných házecích vaků nebo na laně a jsme schopni poskytnout pomoc prostřednictvím člunů.“

Výcvik založený na důvěře a respektu

Poslední dva roky byly kurzy pro potápeče úplně plné. „Pro nás je důležité to, že se do kurzů hlásí vojáci, kteří jsou pro tento výcvik zapálení a chtějí se neustále zdokonalovat,“ hodnotí účastníky kurzu kapitán Václav Lošek. „I když se nyní o nově nastupující generaci říká, že je fyzicky problematická, tak my se tu setkáváme s vojáky, kteří nejenže chtějí pracovat, ale nevyhledávají žádné výmluvy, že něco nejde, jsou zapálení pro věc a fyzicky i zdravotně jsou na tom perfektně. A tady skutečně žádné zdravotní úlevy neplatí. K čemu

by byl záchranář, který by na tom nebyl fyzicky a zdravotně dobře?“

Kapitán Václav Lošek zdůraznil i bezvadnou spolupráci s útvary, které své zástupce do vyškovského kurzu potápěčů vysílají. „Například tyto ženisté teď během čtrnácti dnů absolvovali intenzivní každodenní kurz. Na něj bezprostředně navazuje výcvik s jejich jednotkou. I to je pro ně nesmírně cenné, protože znalosti z tohoto kurzu si okamžitě vyzkoušejí v terénu se svojí záchrannou rotou.“

„Když pominu zdravotní stránku, tak absolventi kurzu by měli mít především vztah k vodě, musí být výborní plavci schopní získávat informace i z oborů, které nejsou úplně jejich doménou. Ať už je to matematika, fyzika nebo anatomie. Ale úplně to nejdůležitější, na čem je výcvik potápěčů založený, je spolupráce při získávání zkušeností a informací od zkušených instruktorů. Vytvářejí se tu lidské vazby, kde hlavní roli hraje vzájemný respekt a především důvěra,“ dodává na závěr kapitán Lošek.

41. mechanizovaný prapor ze Žatce uspořádal již třetí ročník Memoriálu Davida Beneše

Nezapomeneme...

Střelecká dovednost, velká fyzická zátěž a náročné přesuny. Tak probíhá už třetím rokem Memoriál Davida Beneše, kterým si příslušníci 41. mechanizovaného praporu ze Žatce připomínají památku kamaráda a spolubojovníka, štábního praporčíka in memoriam Davida Beneše. Ten byl mezi čtyřmi vojáky, kteří v červenci 2014 padli v Afghánistánu, když se v jejich blízkosti odpálil sebevražedný útočník. Pátý z vojáků zemřel po převozu do vlasti.

Na start memoriálu se sjeli zástupci z mnoha útvarů české armády, aby v náročném víceboji pěchoty změřili své síly. Jednotlivé disciplíny tohoto extrémního závodu prověřily nejen fyzickou, ale i psychickou odolnost všech deseti čtyřlenných hlídek.

První den střelba a pochod

Už první den absolvovali střeleckou část na střelnici Vršovice u Loun, kde se prověřila střelba jednotlivců, dvojic a nakonec i celého družstva. Po samotných střelbách následovaly disciplíny jako plnění zásobníků na čas a hod granátem na přesnost. Ve střelbě byl jako nejlepší vyhodnocen příslušník 72. mechanizovaného praporu z Přáslavic rtm. L. H. Pak účastníky závodu čekal noční třicetkilometrový pochod do Žatce s pětadvacetikilometrovou zátěží na zádech. Pro splnění a získání plného počtu bodů musí družstvo stihnout časový limit šest hodin.

Disciplíny druhého soutěžního dne už probíhaly v Žatci u kasáren 4. brigády rychlého nasazení a na stadionu Flora. Byly zaměřené na taktickou, topografickou, spojovací, zdravotní a hlavně na fyzickou přípravu. Fyzická kondice byla prověřena v záměru soutěže, kde družstva absolvovala překážkovou dráhu NATO. Specifikum je, že překonávají dráhu v opačném pořadí překážek, v taktickém ústrojí a nesou dva dvacetikilové batohy.

Specifikem závodu jsou batohy

Jednou z disciplín je umístění min v daném prostoru, poté následuje ústup. Jedná

se o simulaci transportu pod palbou, to znamená, že vojáci nesmí zvýšit své siluety nad úroveň pasu. Další disciplínou je evakuace raněného. Ta musí proběhnout v co nejkratším čase. David Beneš byl fyzicky, takticky i vědomostmi na velmi dobré úrovni, proto byl tento extrémní závod komponován právě jako víceboj pěchoty.

„Specifikum celé této soutěže jsou batohy. Každý z vojáků musí mít při všech aktivitách ten svůj a musí vážit minimálně dvacet kilo,“ říká jeden z organizátorů závodu.

Při povinném vážení batohů však měli všichni účastníci o dva až tři kilogramy navíc. Na všech účastnících bylo znát, že do svých výkonů dávají všechno.

V soutěži nakonec zvítězilo družstvo 41. mechanizovaného praporu, těsně za nimi skončili příslušníci 141. zásobovacího praporu a třetí místo vybojovaly červené barety 42. mechanizovaného praporu.

Čest jejich památce

Při útoku sebevražedného atentátníka na českou patrolu v obci Nyazi tehdy zemřeli příslušníci žatecké 4. brigády rychlého nasazení – desátník Libor Ligač, četař Ivo Klusák, desátník Jan Šenkýř a rotmistr David Beneš. Rotmistr Jaroslav Lieskovan byl těžce zraněn a zemřel o necelý týden později v České republice.

„Na Davida nikdy nezapomeneme, byl jedním z nás a bude k našemu praporu už navždy patřit,“ říkají jeho kamarádi z žateckého 41. mechanizovaného praporu. „Vždy byl tím

stmelovacím prvkem, byl týmovým hráčem a dokázal kolem šířit pozitivní energii. Uspořádáním tohoto závodu chceme každoročně vzdávat čest památce nejen Davidovi, ale i ostatním klukům, kteří padli v Afghánistánu spolu s ním.“

Text: Jana Deckerová, foto: archiv 41. mpr

FOTOGRAFICKÁ SOUTĚŽ

Vojenského fondu solidarity

Brigádní generálka Lenka Šmerdová, předsedkyně výboru Vojenského fondu solidarity, vyhlašuje pod záštitou generálporučíka Aleše Opaty, náčelníka Generálního štábu Armády ČR, **1. ročník fotografické soutěže** na téma **Každodenní život vojáka ozbrojených sil ČR**. Vítězný soubor fotografií se stane základem pro výrobu reprezentativního nástěnného kalendáře na rok 2019. Výtěžek z jeho prodeje bude směřován na účet Vojenského fondu solidarity a posléze vojákům nebo jejich rodinným příslušníkům, kteří se ocitnou v tíživé životní situaci.

Kdo se může zúčastnit

Voják z povolání, voják v aktivní záloze, občanský i státní zaměstnanec Ministerstva obrany České republiky

Požadavky

Každý účastník má možnost do soutěže přihlásit pouze jeden soubor o 13 až 30 fotografiích ve formátu JPG. Fotografie se musí týkat soutěžního tématu. Soutěžící doplní informace o fotografii – její název a popis.

Podmínky přihlášení

Fotografie v nízkém rozlišení zašlete v elektronické podobě na e-mailovou adresu: **vojenskyfondsolidarity@gmail.com** s uvedením jména, příjmení, věku a adresy soutěžícího. *(Originály fotografií v plném rozlišení budeme vyžadovat v případě výhry.)*

Termíny

15. července 2018 – vyhlášení soutěže
30. září 2018 – uzávěrka soutěže
říjen 2018 – slavnostní vyhlášení výsledků soutěže

Hodnotící kritéria

spojitost s vyhlášeným tématem
 úroveň zpracování
 nápaditost

Odměna pro vítěze

Víkendový pobyt v atraktivní lokalitě nedaleko centra Prahy pro 2 osoby na 2 noci věnuje Charita České republiky.

www.marianeum.cz

Ze soutěže budou vyloučeny všechny fotografie, které účastník přihlásí/odešle do soutěže po uzávěrce pro odevzdání soutěžních fotografií, které nebudou splňovat podmínky soutěže (téma, požadované parametry) nebo budou obsahovat vulgární, extremistické či společensky nevhodné motivy, názvy či popisy.

Hodnotící komise je složena z odborníků resortu Ministerstva obrany ČR.

Odesláním fotografií a osobních údajů soutěžící schvaluje pravidla soutěže a souhlasí s nimi.

Odesláním soutěžních fotografií vyjadřuje účastník soutěže svůj souhlas podle zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů se zpracováním svých osobních dat v souvislosti se zveřejněním svého jména ve sdělovacích prostředcích a na internetových stránkách.

Zasláním fotografií do soutěže poskytuje soutěžící organizátorovi licenci k užití fotografií pro propagaci Vojenského fondu solidarity, a to ke všem známým způsobům užití. Licence k užití fotografie je poskytnuta bez časového, množství a teritoriálního omezení. Licence se poskytuje bezúplatně. Organizátor není povinen licenci využít.

Kontaktní osoba: nprap. Ing. Lubomír Volný, vrchní praporčík AP AČR, 225 306, 602 151 794, lubomir@volny.cz

www.army.cz

Domino

Na půlroční misi do Litvy odjelo přes dvě stě vojáků rotního úkolového uskupení, které je postavené na bázi mechanizované roty ze žateckého 41. mechanizovaného praporu. Základ jednotky tvoří mechanizovaná rota s obrněnými vozidly Pandur posílená ženijní četou, logistickou jednotkou a zdravotnickým prvkem. Jejich domovem se po dobu šesti měsíců stane výcvikový prostor litevské armády Rukla, vzdálený 70 km severozápadně od Vilniusu. Hlavním úkolem jednotky je zdokonalení výcviku v mezinárodním prostředí a jejich nasazení zároveň prověřit dovednosti vojsk během přesunu na dlouhé vzdálenosti přes území cizích států. Při strategickém přesunu urazili více než tisíc kilometrů a jejich úkolem je zapojit se v sestavě kanadského praporu v rámci konceptu eFP do výcviku s aliančními partnery.

Armáda České republiky se zapojila do přehlídky oslav 115. výročí Harley Davidson, které se uskutečnilo v pražském holešovickém výstavišti. Oslavy navštívil první zástupce NGŠ AČR generálporučík Jiří Baloun, jenž zdůraznil, že akce pro veřejnost využívá česká armáda nejen ke své reprezentaci, ale i k náboru nových vojáků. Návštěvníci si mohli z výzbroje naší armády prohlédnout bojové vozidlo pěchoty Pandur, lehké bojové vozidlo Kajman, lehká obrněná vozidla Iveco a Dingo, motocykly Hradní stráže a Vojenské policie nebo prototyp kolového robota Taros. Kromě moderního vybavení diváci zaujala vojenská tříkolka italských horských jednotek z 60. let a vojenský speciál Jawa 350.

Australské ocenění pro českého chemika v Iráku

Uznání schopností vést

Liberečtí chemici v Iráku už tři měsíce vyučují irácké chemické specialisty na základně Al Taji v pokročilých technikách ochrany proti zbraním hromadného ničení. Jeden z příslušníků jednotky obdržel ocenění od velitele australsko-novozélandského úkolového uskupení.

Čeští chemici působící v Iráku se již přehoupali do poslední třetiny svého nasazení. V uplynulých čtyřech měsících se jim podařilo vytvořit podmínky pro plnění výcvikové mise a zdárně připravili půdu pro působení svoje i svých nástupců. Dvanáctičlenná jednotka v současné době cvičí 75 chemických specialistů irácké armády v oblastech odběru vzorků a dekontaminace. Iráčtí specialisté si již prošli kurzy zaměřenými na zásady ochrany proti zbraním hromadného ničení a radiační a chemický průzkum. Čeští chemici si za svoji činnost vysloužili uznání jak vysokých iráckých armádních představitelů, tak velitele australsko-novozélandského úkolového uskupení, pod které spadají.

Ocenění za špičkovou práci

Velitel druhého výcvikového týmu, poručík V. V., obdržel medaili a pamětní list z rukou plukovníka Roberta Calhouna, velitele 6. rotace australského úkolového uskupení. Plukovník Calhoun doprovodil ocenění těmito slovy: „Vaše instruktorské schopnosti a nasazení jsou mimořádné. Vaše výuka v oblastech ochrany proti ZHN a průzkumu významně přispěla k posílení obranných schopností Iráčtých bezpečnostních složek. Vaše přispění je hmatatelné a dlouhotrvající.“ Čeští chemici tak zdárně pokračují v budování dobrého jména Armády České republiky v Iráku i v rámci mnohonárodní koalice.

Nový tým

V současné době probíhá rotace příslušníků australsko-novozélandské jednotky ANZAC (Australian-New Zealand Army Corps). Šestá rotace začala s předáváním operačního úkolu svým následovníkům. Pro české chemiky odjezd již známých kolegů představuje navázání kontaktů s novými protějšky a přípravu půdy pro svoje vlastní následovníky, kteří by je měli přijet vystřídat za necelé dva měsíce.

Významná pomoc šesté rotace

Úspěšnou integraci české jednotky do úkolového uskupení Task Group Taji umožnili svým úsilím především příslušníci šesté rotace ANZAC. Jako ocenění za jejich úsilí a vstřícnost tak byly předány medaile ministryně obrany za službu zahraničí III. stupně plukovníku Robertu Kentu Calhounovi, veliteli úkolového uskupení Task Group Taji, a kapitánu Patricku Hoodampovi, styčnému důstojníkovi australsko-novozélandské jednotky. Stejná medaile pak byla předána podplukovníku Thomasi Marku Turnerovi, veliteli amerického podpůrného elementu BOS-I, který svým dílem významně přispěl k vytvoření stálé české enklávy na základně Taji. Výcviková jednotka chemického vojska Irák je tvořena dvanácti příslušníky 31. pluku radiační, chemické a biologické ochrany z Liberce.

3. průzkumná rota Aktivní zálohy 102. průzkumného praporu cvičila výsadek a zasazení jednotky

Nepřetržitý vojenský výcvik

V polovině června ukončili týdenní nepřetržitý vojenský výcvik příslušníci 3. průzkumné rotы Aktivní zálohy (3. prz AZ) 102. průzkumného praporu generála Karla Palečka. Celkově bylo povoláno 26 příslušníků 3. průzkumné rotы AZ, aby v letošním roce absolvovali již druhý nepřetržitý vojenský výcvik.

Po povinné vstupní zdravotní prohlídce, přezkoušení z tělesné výchovy, nafasování zbraní a materiálu zahájili speciální tělesnou přípravu, a to základy přežití. První z úkolů bylo obstarání stravy. Do vojenského prostoru Březina byli kromě záložáků zasazeni i králíci a koroptve, které si příslušníci 3. prz AZ museli připravit ke konzumaci. Dalším úkolem bylo propátrávání zájmového prostoru a budování přístřešků. V pondělí se příslušníci 3. rotы přesunuli na letiště Sedlec v Náměšti nad Osavou, kde prováděli aeromobilní činnost (nácviky byly provedeny s využitím makety vrtulníku na výsadkovém cvičišti v Prostějově). Ani teploty, které přesahovaly 30° C, záložáky nezlomily a „aeromobilku“ drilovali do úplného zvládnutí (nasedání, činnost na palubě a vysedání z vrtulníku).

V následujících dnech pak absolvovali dlouhý vyčerpávající výcvik s jasně stanoveným cílem, udržet a zdokonalovat připravenost stovojkařských záložáků. Výcvik ve střelecké (denní a noční střelby), spojovací a ženijní přípravě, tento dril, křik velitelů, opakované vyhodnocování a zdokonalování dané činnosti dává možnost přežít. Tyto připravené simulované situace cvičí záložáky zachovat klidnou hlavu a plně se soustředit na splnění rozkazu. V takové chvíli musejí záložáci zapomenout na civilní život, zapomenout na civilní povolání učitele, řidiče, vedoucího či ředitele firmy a plně se koncentrovat na daný úkol.

Výcvik v oblasti výsadkové přípravy, kterou záložáci drilovali i v předešlých měsících, přinesl své ovoce. Poslední den výcviku představoval vyvrcholení, záložáci provedli jak seskok padákem ze 400 m, tak vysazení slaněním na letiště v Prostějově. Příslušníci záloh byli vysazeni společně s výsadkovými profíky 102. průzkumného praporu.

„Pokora, respekt, sebedůvěra, ovládnout svůj strach, i to je součástí výcviku,“ s těmito slovy velitel 102. průzkumného praporu předal třem příslušníkům AZ odznak výsadkáře III. třídy a popřál do budoucnosti mnoho bezpečných výsadek a přistání.

Text a foto: Romana Peterková

Domino

Na summitu NATO v Bruselu jednali vedoucí představitelé 29 členských států Aliance. Delegaci ČR vedl první den Miloš Zeman, druhý den premiér Andrej Babiš s ministrem zahraničí Janem Hamáčkem. Resort obrany po dobu summitu reprezentoval náměstek ministra obrany Jakub Landovský. V oblasti obrany bylo nejdůležitějším tématem posílení aliančních vojenských a obranných schopností. V současné agendě NATO má také důležité postavení boj proti terorismu. Hlavy států odsouhlasily spuštění alianční výcvikové a poradenské mise v Iráku. Mise má mít kolem pěti set aliančních specialistů a pravděpodobně ji povede Kanada. Česká republika deklarovala svou připravenost se do mise aktivně zapojit. Na závěr summitu se sešli přispěvatelé do mise Resolute Support v Afghánistánu. Také v této misi je Česká republika zapojena a čelní představitelé potvrdili pokračování mise a navýšení národních příspěvků.

K Centru základní přípravy Velitelství výcviku – Vojenské akademie ve Vyškově nastoupilo v červenci více než sto nováčků aktivní zálohy a dvě desítky účastníků dobrovolného vojenského cvičení. V šestitýdenním výcviku absolvují základní činnosti potřebné v boji, naučí se obsluhu a střelbu z útočné pušky a pistole a společnou přípravou získají nezbytné praktické i teoretické znalosti a zkušenosti pro výkon služby. Mezi novými vojiny jsou tradičně studenti, kterým tento letní termín výcviku vyhovuje, protože se odehrává během letních prázdnin. Mezi dalšími účastníky jsou ale i zástupci dalších profesí a samozřejmě nechybí ani ženy.

Aktuální téma: Africký mor prasat

Státní veterinární správa v červnu minulého roku potvrdila, že se v České republice poprvé objevil africký mor prasat. Smrtelně nebezpečná nakažlivá choroba, kterou přenášejí volně žijící zvířata a proti které neexistuje vakcinace ani žádná forma léčby. Proto toto téma bylo hlavním námětem pravidelného společného cvičení Nákaza 2018, kterého se zúčastňují vojenští specialisté Veterinárního ústavu Hlučín a odborníci Státní veterinární správy.

Ohnisko výskytu afrického moru prasat se stále nachází na území Zlínského kraje. Tato smrtelná nákaza patří mezi vysoce nebezpečné nemoci především proto, že je vysoce nakažlivá a v populaci prasat se šíří extrémně rychle. Jeho rizikost zvyšuje i fakt, že proti této nemoci neexistuje účinná vakcína a nakažená zvířata nelze léčit.

Výměna zkušeností a poznatků

Hlavním cílem součinnostního cvičení byla proto výměna zkušeností a poznatků účastníků, které získávají během spolupráce s Integrovaným záchranným systémem. Vojenští specialisté spolupracovali se Státní veterinární správou při ostré akci od srpna loňského roku jako posily při testování odchycených, či nalezených divokých prasat.

„Naši lékaři a veterinární technici jsou ve prospěch Státní veterinární správy

vyčleňováni na základě meziresortních dohod s pohotovostí k nasazení od 12 do 72 hodin,“ konstatuje ředitel Veterinárního ústavu Hlučín plukovník Vladimír Žákovčik. „V minulosti jsme byli povoláni ke zdolání ohnisek ptačí chřipky a pochopitelně jsme v různých formách spolupráce trvale zapojeni i v řešení nákazy africkým morem prasat.“

Aktivace protinákazového týmu

K nejnakažlivějším virovým infekcím patří kromě aktuálního afrického moru prasat i slintavka a kulhavka, které se nejčastěji objevují u ovcí, prasat a hovězího dobytka. Pokud se u zvířat objeví první příznaky nebezpečné nákazy, na postižené místo je okamžitě povolán veterinární lékař. Po vyslovení podezření na nebezpečnou nákazu je nutné domněnku urychleně potvrdit laboratorně. Pokud by taková skutečnost nastala, okamžitě přicházejí

na řadu neodkladná opatření s upřesněním pohotovostního plánu a ohlášením na Krajskou veterinární správu.

Mezitím se aktivuje zásahový protinákazový tým, posílený o osoby a materiál k dekontaminaci osob. Následovali by je odborníci veterinární zásahové skupiny doplnění o skupinu laboratorní diagnostiky a pojezdovou veterinární mikrobiologickou laboratoř.

„Ačkoliv řešení krizových situací tohoto typu není prioritním úkolem vojenských veterinářů, společná příprava se Státní veterinární správou je v rámci společného nasazení prostředků Integrovaného záchranného systému nezbytná,“ zdůrazňuje plukovník Žákovčik.

Do hodiny a půl výsledek

Vojenští veterináři pravidelně nacvičují se Státní veterinární správou zejména postupy a komunikaci při vyhlášení krizové situace

po vypuknutí nebezpečné nákazy. V rámci nácviku je simulován výskyt epidemie nebezpečné nákazy. Do ohniska nákazy jsou povoláni vojenští specialisté, kteří mají k dispozici polní laboratoř.

Modul polní laboratoře Vojenského veterinárního ústavu slouží pro vyšetřování vzorků, a to jak potravin, klinických vzorků, tak i vzorků z prostředí. Vojáci používají metodu polymerázové řetězové reakce PCR, kdy je vzorek zpracován během 45 minut na přístroji Real PCR a do další hodiny je znám výsledek. V boxu je izolován vzorek DNA, který se pak identifikuje v přístroji RAPID, zda daný vzorek patří k nějakému patogenu, ať už je to antrax, mor nebo jiný nebezpečný patogen.

To je však jen jedna možnost tohoto mobilního modulu polní laboratoře. Má i další širší uplatnění. Jsou zde přístroje na vyšetření vody. Velmi často je tato mobilní laboratoř využívána při povodních, kdy je nutné urychleně zjistit, zda je zdroj pitné vody kontaminován.

Modernizované polní veterinární pracoviště

Vojenský veterinární ústav představil v rámci letošního cvičení také modernizované polní veterinární pracoviště. Tuto mobilní podobu veterinární ambulance využívá česká armáda v případech nasazení v zahraničních operacích. Pracoviště může být také použito v případě mimořádných událostí, například povodní, kdy je potřeba zvýšené veterinární péče přímo v terénu.

Mezi úspěchy vojenských veterinářů, které měly velký vliv na bezpečnost civilního obyvatelstva, lze zařadit první zachycení nebezpečné dodávky kuřecího masa nakaženého salmonelózou v loňském roce.

Okruh tří kilometrů

„Místo nákazy je nutné okamžitě označit a zajistit, pravidlem bývá okruh tří kilometrů,“ pokračuje ředitel Vojenského veterinárního ústavu Agentury vojenského zdravotnictví plukovník Žákovčík.

Obvykle to zasáhne celou obec. Armáda v těchto případech používá soupravu pro dekontaminaci osob (SOD) s dobou rozvinutí do 30 minut. Tvoří ji nafukovací stany, vodní soustava dvou agregátů SANNET, vyhřívací (chladičí) a elektrická soustava. První stan slouží k odstrojení kontaminovaného šatstva, druhý k osprchování a třetí k oblečení do čístejšího oděvu.

Manipulace s nebezpečnými vzorky

„Pro určení nebezpečné nákazy slouží speciální odběry, které se za normálních situací nedělají,“ podotýká plukovník Žákovčík. „K těmto odběrům se používají specifické odběrové prostředky. Proto je toto cvičení pro zaměstnance z jednotlivých Krajských veterinárních správ cenné v tom, že vlastně přímo v terénu mohou vidět téměř ostrou akci a tyto odběry si mohou i vyzkoušet. Na rozdíl od nás, vojenských veterinářů, do styku se zvířaty běžně nepřijdou, protože to jsou většinou úředníci.

V armádě se tyto odběry také běžně neprovádějí, ale manipulaci se zvířaty mají vojáci nacvičenou, aby v případě, že dojde k vyhlášení krizové situace, byli připraveni zasáhnout. „Samozřejmě je toto cvičení také ojedinělé v tom, že se sladí veškeré postupy, doladí se komunikace, a to tak, abychom mohli v rámci Integrovaného záchranného systému spolupracovat v součinnosti,“ dodává plukovník Žákovčík.

Ve chvíli, kdy je podezřelé zvíře zajištěno, začne se s odběry. Jsou to vzorky z jícnu, odebírá se krev, v případě slintavky i část tkáně z těch aftů, které jsou viditelné. „Vzorky mohou být vysoce nakažlivé, proto je nutné dbát na bezpečné zajištění vzorků, které je nutné předat do příslušné laboratoře k potvrzení nákazy,“ pokračuje vojenský veterinář.

I tuto manipulaci s nebezpečnými vzorky je potřeba nacvičit, a i tyto postupy má česká armáda ve svých cvičeních jasně dané.

Armáda se aktivuje při ohrožení

Armáda České republiky působí při vzniklé krizové situaci jako pomocná složka. Vojáci by

se aktivovali nařízením náčelníka Generálního štábu AČR cestou Stálého operačního centra, kdy by vyjeli na určené místo a pracovali by podle pokynů Státní veterinární správy. „Došlo by k tomu, kdyby případná nebezpečná nákaza přesáhla kapacitu Státní veterinární správy, potom by už v případě ohrožení nastoupila i složka armády,“ konstatuje plukovník Žákovčík.

Pro tyto účely česká armáda disponuje dvěma zásahovými skupinami s veterinárními lékaři a pomocným personálem, který je pro tuto činnost pravidelně školen. „Jsem přesvědčen, že naše činnost, a to jak koordinační, tak i ta odborná, je Státní veterinární správou velmi oceňována, a to i díky specializacím, které v rámci naší armády máme,“ dodává závěrem ředitel Vojenského veterinárního ústavu plukovník Vladimír Žákovčík.

Text: Jana Deckerová, foto: kpt. Lada Ferkálová

Mezinárodní cvičení ve spolupráci
s národní gardou Nebrasky a Texasu

Sky Avenger 2018

Čáslavská základna hostila na konci června českoamerické cvičení Sky Avenger 2018. Čeští a američtí stíhači sváděli vzdušné souboje, plánovali a realizovali komplexní mise, doplňovali palivo ve vzduchu a spolupracovali s leteckými návodčími. Celkem ve vzduchu strávili 215 hodin a realizovali 153 letů. Jako bonus připravila 21. základna taktického letectva Čáslav pro fanoušky letectví vůbec poprvé Spotters Day sto metrů od vzletové a přistávací dráhy.

Sky Avenger 2018 se koná na základě dlouholeté spolupráce s Nebraskou a Texaskou národní gardou. Celkem šest letounů F-16 se do společného výcviku zapojilo z čáslavské základny, kde je mohla spatřit i řada fanoušků letectví v rámci Spotters Day. „Kromě manévrových vzdušných bojů a spolupráce s předem nastavenými leteckými návodčími je cvičení zaměřené také na mise s komplexními scénáři,“ uvedl zástupce řídicího cvičení major Tomáš Merta. Právě tankery KC-135, které vzlétají z pardubického letiště, využívají stíhači k doplňování paliva za letu v rámci misí (Composite Air Operations – COMAO). Při běžném výcviku se v dopoledních hodinách létají mise podle komplexního scénáře, v odpoledních hodinách mise zaměřené na manévrové vzdušné boje a úkoly přímé letecké podpory. Obdobné cvičení se na čáslavské základně konalo naposledy v roce 2009. Čeští stíhači s kolegy z letky Lone Star Gunfighters ze San Antonia sváděli rovněž vzdušné souboje a simulovali úder na pozemní cíle.

Gripeny a Alcy po boku Falconů

Za Vzdušné síly Armády ČR se do cvičení zapojily letouny JAS-39 Gripen, L-159 ALCA

a L-39 Albatros z čáslavské základny spolu s vrtulníky Mil Mi-24/35 a Mi-171Š z 22. základny vrtulníkového letectva u Náměstí nad Oslavou. Spojené státy americké do České republiky vyslaly celkem 7 strojů F-16 Fighting Falcon a dva tankery KC-135. „Sky Avenger 2018 je zářným příkladem hodnotného výcviku prospěšného pro všechny zúčastněné. Všichni cvičící měli možnost zlepšit své dovednosti, vyměnit si poznatky a zkušenosti a to nejen ve vzduchu, ale také na zemi. Věřím, že spolupráce s Nebraskou a Texaskou národní gardou bude trvat i nadále,“ řekl velitel 21. základny taktického letectva Čáslav plukovník Petr Tománek.

Piloti Texaské národní gardy odlétli se stroji F-16 na svoji mateřskou základnu po své ose, transport osob a materiálu byl pak plánován s využitím letounů KC-135 Stratotanker, C-130 Hercules a C-17 Globemaster, jehož nakládka byla pro vojáky premiérou.

Vrtulníky v Globemasteru

Účelem celého nácviku bylo získání zkušenosti našeho technického personálu se správným naložením a přepravou našich vrtulníků na dlouhé tratě v aliančních nákladních letounech a také ověření kompatibility

vrtulníku Mi-171Š s nákladovým prostorem letounu C-17. Čtyřmotorový těžký strategický transportní letoun pro dlouhé tratě je nejflexibilnějším dopravním letadlem ve stavu US Air Force. Je maximálně efektivní zejména při dopravě bojových jednotek do těsné blízkosti potenciální bitevní zóny. Letadlo je obsluhováno tříčlennou posádkou (pilot, kopilot a šéf nákladu). Náklad, jako např. vojenská vozidla nebo palety, je nakládán na palubu rozměrnými nákladovými vraty v ocasní části trupu. C-17 může přepravovat jakoukoliv vzduchem dopravitelnou bojovou techniku nadměrné velikosti. „Armáda má zkušenost s přepravou našich vrtulníků v transportních letounech Antonov An-124 Ruslan. V současné době si prověřujeme schopnost přepravy vrtulníku Mi-171Š v letounu C-17, s nímž nemáme zkušenost, proto se tohoto nácviku účastní co největší počet technického personálu. Vrtulník musí být pro transport specificky připraven, dochází k odsátí paliva z důvodu snížení hmotnosti a také z hlediska bezpečnosti. Dále k demontáži listů z nosného rotoru a vyrovnavací vrtulky. K bezpečnému nasunutí vrtulníku do trupu letounu slouží nájezdové rampy. Každá taková nakládka se neobejde bez

drobných problémů, ale díky schopnostem našich lidí a amerického personálu se podařilo vrtulník bez problémů naložit," zhodnotil hlavní inženýr 22. základny vrtulníkového letectva podplukovník Milan Obr.

Náročné tankování

Součástí cvičení bylo i tankování ve vzduchu, které klade vysoké nároky na osádku. KC-135 Stratotanker je v této oblasti nepřežitelný již více než 50 let. Po celou dobu doplňuje palivo proudovým letounům na rozličných misích po celém světě. Kromě toho dopravuje náhradní díly či personál. Americkému letectvu slouží po modernizacích již víc než padesát let. Letečtí odborníci mu věští budoucnost až do roku 2040. Málo známou skutečností je, že létající tanker KC-135 je věrným soupeřem, pro někoho až mladším bratrem slavného bombardéru B-52. V době nasazení prvních bépadesátdivojek už americké letectvo umělo tankovat za letu z vrtulového KC-97 Stratotankeru. Posádku běžně tvoří kapitán, druhý pilot a operátor tankovacího zařízení. V případě některých misí posádku ještě doplní navigátor, což byl i případ cvičení Sky Avenger 2018. Nákladní prostor je univerzální. Má rozměry 24,7 × 3,28 × 2,11 metrů a celkem pojme například šest standardních palet s materiálem. Podle množství přepravovaného paliva může letoun dopravovat až 37 600 kg nákladu. Stratotanker má celkem deset nádrží na palivo. Po třech v každém křídle, další se nachází na dolní palubě před, mezi a za křídly. Poslední, desátá, může být vzadu na letové palubě. Operátor tankování (boomer) pracuje vleže. Protože potřebuje přímý vizuální kontakt s tankujícím letounem, je jeho místo úplně „vzadu“, kam už se vzhledem k vnějšímu tvaru letounu nevejde sedadlo. Průzorem v trupu letounu kontroluje polohu tankovacího ramena a jeho připojení k „napájenému“ letounu. V případě tankování malých letounů, kam v tomto případě oproti loňskému tankování bombardérů B-1 Lancer F-16 Falcon patří, je přenosová rychlost paliva

A fakta

Spolupráce mezi českou armádou a Nebraskou a Texaskou národní gardou vznikla v roce 1993, kdy jejím prvotním cílem bylo pomoci české armádě v přípravě ke vstupu do NATO. V rámci letitých spolupráce jsou pořádána společná cvičení v České republice nebo Texasu. Výměna zkušeností probíhá také např. v oblasti velení a řízení, kybernetické obrany, likvidace výbušných zařízení nebo ochrany proti zbraním hromadného ničení.

přibližně 570 až 1 700 litrů za minutu. Velké stroje, např. B-52, čerpají za minutu až 3 400 litrů.

Text: kpt. Tomáš Maruščák, kpt. Monika Sochová, Michal Voska,
foto: Michal Voska, Tomáš Soušek

Soutěž tříčlenných hlídek prověřila příslušníky pozemních sil

Letní libavský speciál

V červenci proběhl na území vojenského újezdu Libavá a v přilehlém okolí další ročník vojenského přírodního víceboje. Soutěž, jejímž organizátorem je 7. mechanizovaná brigáda, je určená tříčlenným hlídkám z útvarů Armády České republiky a je kvalifikační na Summer Survival, mezinárodní mistrovství AČR.

Letos se víceboje zúčastnilo celkem sedm týmů ze 4. brigády rychlého nasazení, 7. mechanizované brigády a 13. dělostřeleckého pluku. Po kontrole povinné výbavy dostávají jednotlivé týmy GPS lokátory, které hned schovávají do malých igelitových sáčků, jenž je po dobu soutěže chrání před vlhkem a vodou. Stejně tak dostávají obálky, do nichž vkládají své mobilní telefony, uzavírají je a přelepují páskou. Kapitán Ladislav Procházka, jeden z organizátorů soutěže, každou obálku na spoji podepíše a vrací týmu. Rozpečetím obálky v průběhu závodu tým končí. Udělá tak totiž jen v případě, že v terénu absolutně ztratí orientaci nebo dojde ke krizové situaci, například zranění.

Zaměření na speciální tělesnou přípravu

V průběhu tří dní a dvou nocí absolvovaly soutěžící týmy mnohakilometrové přesuny náročným terénem vojenského újezdu, přičemž o místě svého dalšího putování se v podobě souřadnic dověděly vždy až po absolvování disciplíny aktuálního stanoviště. Dopředu tak nevěděly, kudy a jak dlouho půjdou. Měly k dispozici mapu, buzolu a musely prokázat své dovednosti v oblasti topografie. Letní libavský speciál je zaměřený na témata spadající pod speciální tělesnou přípravu jako je vojenské lezení, vojenské plavání, překonávání překážek, přesuny v náročném terénu či základy

přežití. Vůbec prvním úkolem bylo překonání vodní plochy, kdy museli všichni členové týmu s veškerým svým materiálem doplatit k převrácenému raftu, obrátit jej, dostat se na něj a po určené trase se dostat v časovém limitu zpět na molo, odkud startovali. Zde také získali první souřadnice, které určily bod jejich dalšího postupu. V průběhu soutěže týmy absolvovaly celou řadu pestrých disciplín, prověřujících nejen jejich fyzickou kondici, ale i schopnost efektivní vzájemné spolupráce či improvizace. Pestrost a zajímavost jednotlivých disciplín soutěžící v průběhu závodu nejednou ocenili. Pomyslnou třešničkou na dortu bylo slaňování kružberské přehrady. Slanit více než 30 metrů vysokou hráz bylo i pro zkušenější závodníky výzvou a ti, co za sebou tolik zkušeností s vojenským lezením neměli, museli opravdu dokázat překonat sami sebe.

Začalo to Helfštýnem

Nápad zpestřit soutěž využitím civilního a netradičního objektu se objevil již v loňském roce. Hned první den vyrazili soutěžící k hradu Helfštýn, v jehož prostorách čelili takovým výzvám, jako je přelézání hradeb po provazovém žebříku, výstup na věž po síti a následné slánění do dvorany hradu, zdolání hradního příkopu nebo lukostřelba. I kružberská přehrada soutěžící potrápila. Po startu totiž museli nejprve překonat vodu a na hráz si pěkně vyběhnout. Po slánění pak opět překonat vodu, vyšplhat se

po kolmé stěně koryta a pak co nejrychleji doběhnout do cíle. Aby toho nebylo málo, hned po doběhnutí je čekal další úkol, jímž bylo zdolání vrcholu skalního masivu. Vedle těchto soutěžních disciplín týmy absolvovaly orientační běh, combat fitness test, běh s minami či časovku na plavidle. Jak již bylo řečeno, hrubá síla nebyla zdaleka vším, co bylo k úspěchu potřeba. Disciplína se střelbou z airsoftových zbraní například dokonale prověřila postřeh, rozvahu i zručnost a závěrečné stavění kůlu zase vzájemnou efektivní spolupráci.

První místa BRN

Cílem Letního libavského speciálu není jeho účastníci zničit, pravdou ale je, že mnozí si sáhnou na dno. Jsou odkázáni jen na to, co si nesou sebou, každá chyba při určení dalšího bodu a směru postupu ubírá již tak docházející síly. Na pocitu komfortu nepřidají ani rozmary libavského počasí. V průběhu letošního ročníku víceboje žádný z týmů neodstoupil. Některé soutěžící sice trápily od startu zdravotní problémy, přesto to nevzdali a závod dokončili. První tři místa obsadily týmy ze 4. brigády rychlého nasazení. Putovní pohár pro vítěze s sebou odvezl tým ze 44. lehkého motorizovaného praporu Jindřichův Hradec, na druhém místě skončili příslušníci 43. výsadkového praporu Chrudim a na třetím pak další tým z Jindřichova Hradce.

Text a foto: kpt. Ladislav Kabát

velitel
601. skupiny speciálních sil
organizuje
výběr kandidátů na služební místa

Velitel bojové skupiny
Operátor bojové skupiny

Důstojník štábu ▪ Praporčík štábu ▪ Specialista (spojař/IT)
Řidič ▪ Kuchař ▪ Automechanik ▪ Skladník (PHM/výstroj)
Velitel hospodářské skupiny

Termín konání:
10. - 16. 9. 2018

Pro přihlášení k výběru osob a bližší informace k nabízeným služebním místům
nás kontaktujte na personálním oddělení:

alc.:(973) 411 595, 411 549 personalni@601skss.cz
www.601skss.cz/vyberove-rizeni.html

Služební místa nepodléhají výběru osob dle směrnice NGŠ AČR čj. 430-1/2015-2230 ze dne 30.6.2015

DUM SPIRO SPERO

Velitel Velitelství výcviku – Vojenské akademie
nabízí služební místa:
Mladší instruktor u Centra základní přípravy
(v hodnosti rotnístra)

Asociace křesťanů v armádě za přispění
Duchovní služby AČR
tě zve na každoroční víkendové setkání

za aktivní účasti věřících vojáků Ozbrojených sil Slovenské republiky

20. setkání
Asociace křesťanů v armádě

12. - 14. října 2018
Klášter Želiv

Program konference:

- setkání s vojenskými kaplany
- přednášky
- modlitba
- prohlídka kláštera a pivovaru
- setkání se zahraničními hosty

Ceny:

- děti:
0 – 3 let: bez lůžka zdarma
3 – 12 let: 1 200 Kč (46€)
- dospělí dle vybavení pokoje:
1 400 / 1 800 Kč (55 / 70€)

Přihlášky a informace:

prap. Vladan Vlček, email: vladan.vlcek@seznam.cz, tel. +420 603 952 642

Vstupní podmínky:

- Minimálně 3 roky služby v AČR (vhodné i pro ženy).
- Středoškolské vzdělání s maturitou.
- Zdravotní klasifikace „A“.
- Praxe s vedením lidí na velitelských funkcích výhodou.
- Všeobecný přehled (střelecká, taktická, topografická a zdravotní příprava).
- Pedagogické předpoklady (být schopen učit a naučit).
- Fyzické a psychické předpoklady.
- Ochota pracovat v režimu NVV (Po-Čt).

Kontaktní osoba pro zájemce (další informace):
nprap. Jaroslav LOSECKÝ
tel.: 702 009 287
alc.: 451 504
SIS: Jaroslav.Losenicky@SIS.ACR

Slovensko

Slovenská vláda schválila nákup nejmodernější verze amerických stíhaček F-16, jimiž armáda nahradí dosluhující stroje MiG-29 ruské výroby. Stíhačky F-16 kabinet premiéra Petera Pellegriniho upřednostnil před švédskými letouny JAS-39 Gripen, které používá i naše armáda. Slovensko koupí celkem čtrnáct stíhaček F-16. Hodnota zakázky včetně výcviku personálu, munice a dvouleté logistické podpory dosáhne 1,589 miliardy eur (41,1 miliardy korun). „Na základě důkladných analýz jsme vybrali to nejlepší řešení, protože jde o špičkové moderní stroje, které z hlediska ceny, kvality a způsobilosti, jakož i toho, co si můžeme jako země dovolit, nemají konkurenci,“ uvedl v tiskové zprávě slovenský ministr obrany Peter Gajdoš. Nákup nových stíhaček je největším modernizačním projektem slovenské armády v novodobé historii země. Stíhačky F-16 Block 70/72 nahradí 12 migů, které byly vyrobeny v letech 1989 až 1995. Stroje armáda obdrží do tří let.

Itálie

Armádní alpské jednotky, armáda ze 14 spojeneckých zemí a zaměstnanci Národního sboru pro alpskou a speleologickou záchranu a civilní ochranu se účastnili společného mezinárodního cvičení „5 Torri 2018“. Cvičení probíhalo ve známé horské oblasti, která je zároveň místem světového dědictví, v Dolomitech, oblasti Belluno, a to za přítomnosti náčelníka Generálního štábu Itálie generála Claudia Graziána, generála Salvatore Farina a velitele alpských jednotek, generála Claudia Berto. „Tradiční i moderní cvičení, jehož se účastnila řada příslušníků našich ozbrojených sil a 14 přátelských zemí, prověřilo schopnosti jednotek zasahovat za všech klimatických a přírodních podmínek, protože většina zemského povrchu je tvořena horami a většina současných operací se odehrává v horských oblastech,“ uvedl generál Graziano ve svém závěrečném projevu, který zmínil i význam daného místa. „Na těchto vrcholcích bylo před sto lety umístěno italské velitelství dělostřelectva. Naši současní vojáci tak pokračují v tradici horských jednotek,“ doplnil generál.

Chorvatsko

Mistrovství ve fotbale v Rusku již skončilo a hráči se vrací domů. Na ty v Chorvatsku čekalo ohromné přivítání od tamní armády. V Záhřebu, na náměstí Bana Jalačiće, čekala vojenská přehlídka. Po celou dobu i od vstupu do vzdušného prostoru doprovázel letoun s hráči, pro něž se mistrovství stalo historicky nejlepším umístěním (2. místo, pozn.), čestný doprovod v podobě dvojice Migů-21. Po usednutí na letiště Franjo Tudjmana se dvojice zvedla a za pomoci mávání křídel symbolicky poděkovala za reprezentaci země. „Toto gesto znamenalo: vítejte doma, celý národ je na vás hrdý a armáda také,“ uvedla prezidentka Chorvatska Kolinda Grabarová Kitarovićová. Ta se společně s hráči vydala na náměstí, kde bylo vypuštěno tisíce balonků v červeno-bílých barvách a armádní vrtulník Mi-17 nad hráči a fanoušky prolétal s vlajkou Chorvatska v podvěsu. Inu, tak se slaví v Chorvatsku.

Francie

V posledních dnech armáda testovala používání letounů jako součást provozní přípravy svých jednotek. Bojové výcvikové středisko – 1. prapor (CENTAC-1 BC) experimentoval s drony, analyzoval a simuloval možné hrozby. Zkušenost zpětné vazby nasazení ve výcviku ukazuje, že protivník používá drony s cílem narušit chody řízení a podryt morálku vojska. I proto se integrací této technologie do svých výcvikových scénářů armáda přizpůsobuje této nové hrozbě. Vojáci jsou cvičeni oznámit polohu dronu, ale i se před ním bránit či skrýt. Souběžně ovšem pro účely analýzy a výcviku umožňuje dron instruktorům získat globální pohled ve výšce 5 až 10 metrů, který nabízí odlišné zobrazení terénu a jasnější i objektivnější přehled situace na bojišti. Ředitel výcvikové jednotky z CENTACu, plukovník Jérôme Sébastien uvedl: „Ve výsledku může bezpilotní prostředek ukázat, jak máme rozestavěné vojáky a tím se i vyhnout chybným scénářům boje, lépe koordinovat síly a sladit postupy, protože ne vždy je možné navázat spojení a ne vždy lze rychle určit směr postupu jednotek.“

Vojenský pětiboj – medaile i osobáky

Střelba z velkorážní zbraně, překážková dráha NATO, překážkové plavání, hod granátem na cíl a do dálky a přespolní běh. To jsou tradiční disciplíny vojenského pětiboje, které probíhají napříč téměř všemi armádami jak na národní úrovni, tak na té mezinárodní. Letošního 3. ročníku mezinárodního mistrovství Armády České republiky se zúčastnila padesátka účastníků z jedenácti států. Vzápětí se pak čeští borci zúčastnili mezinárodního mistrovství Rakouska CISM, které proběhlo ve Wiener Neustadtu. Mezi zahraničními profesionály se naši borci neztratili a svými výkony přispěli k vysoké sportovní úrovni soutěže.

Nejprve se začátkem června v posádkách Plzeň a Vyškov konalo již 3. mezinárodní mistrovství AČR. A hned po zahájení se začalo pěkně svižně na střelnici ASC Dukla v Plzni střelbou z velkorážní zbraně na 300 metrů. Pak se zástupci jednotlivých armád přesunuli do posádky Vyškov, kde pořadatelství převzalo Velitelství výcviku – Vojenská akademie.

Stříbro pro českou armádu

V soutěži družstev s převahou zvítězilo Rakousko, česká armáda po statečném boji vybojovala stříbro a bronz získali Norové. Je nutné podotknout, že reprezentanti ze zahraničních armád jsou sportovní vojenští profesionálové a tomu také odpovídá jejich celoroční příprava. „Naši zahraniční soupeři jsou mnohdy překvapení, když proti nim stojí naši vojenští policisté, dělostřelci nebo tankisté,“ říká náčelník tělovýchovy resortu obrany plukovník Miroslav Jebavý. „O to víc si jejich výkonů vážím a musím zdůraznit, že se mezi profesionálními závodníky opravdu neztratí.“

V tomto náročném a velmi prestižním vojenském sportu nakonec zvítězil Němec Andrej Sonnenberg před Philippem Eiblem z Rakouska a mocně finišujícím Romanem Hvalonskim z Estonska, který obhájil titul z minulého ročníku mezinárodního přeboru AČR.

Toto mistrovství bylo zároveň i národním přeborem resortu obrany, kde si vítězství pohlídal nadporučík Matěj Pícka z 13. dělostřeleckého pluku Jince, druhé místo obsadil nadporučík Jakub Rozsypal z Vojenské policie Tábor a bronz získal četař Ivoš Vrba ze 73. tankového praporu Přáslavice. Čtvrté místo obsadil desátník Martin Tomica ze 72. mechanizovaného praporu

Přáslavice, který byl zároveň i čtvrtým členem našeho stříbrného družstva.

V ženách s převahou zvítězila nadporučice Martina Skalová ze 42. mechanizovaného praporu Tábor a v celkovém pořadí skončila pátá.

Naši bodovali v Rakousku

V polovině července se pak naši pětibojaři zúčastnili mezinárodního mistrovství Rakouska CISM, které proběhlo ve Wiener Neustadtu. Na těchto závodech dostali příležitost kromě vojenských ostřílených reprezentantů i někteří nováčci, kteří svými výkony potvrdili oprávněnost své nominace.

V mužské kategorii se prosadil svými výkony domácí Philipp Eibl, který si tu s Němcem Andrejem Sonnenbergem prohodili vítězná umístění z letošního mezinárodního mistrovství Armády ČR. Eibl získal zlato, Sonnenberg stříbro. Z českých borců byli nejlepší osmý nadporučík Jakub Rozsypal a desátý nadporučík Matěj Pícka.

V soutěži družstev stačily výkony našich mužů opět na druhé místo, kdy jsme stejně jako v České republice nestačili jen na domácí Rakušany. Na třetím místě skončilo Německo. K stříbrnému umístění našich borců vydatně přispěl svobodník Vojtěch Neumann z 13. dělostřeleckého pluku Jince, který pro naši armádu získal v Rakousku i bronz.

V soutěži žen si tentokrát polepšila nadporučice Skalová, která skončila těsně a po velkém boji pod medailovými stupni na krásném čtvrtém místě.

„Velkým příslibem do budoucna jsou výkony našich mladších reprezentantů, kdy v kategorii newcomers obsadili tři medailová umístění a splnili tak limity pro další mistrovské soutěže,“

ocenil výsledky našich mladých sportovních armádních nadějí plukovník Miroslav Jebavý. „Naši zástupci byli ostatním závodníkům velmi silnými soupeři, mnozí z nich tu získali své osobní rekordy a svými výkony i nadále patří ke sportovní špičce v tomto velmi náročném vojenském sportu, který svou historií sahá až do roku 1947, kdy francouzský důstojník kapitán Henry de Brus uspořádal první sportovní soutěž výhradně pro armádu.“

Den pozemního vojska Bahna 2018 letos navštívilo na padesát tisíc diváků

Boj o zajištění chemického skladu

Hrozilo zneužití tajného skladu s nebezpečnými chemickými látkami, kterého by se mohla zmocnit jedna z bojujících stran a využít ho k teroristickým útokům. Armáda České republiky musela rychle reagovat. Výsadbáři vysazení nad touto oblastí získali první informace o situaci. Následovalo nasazení lehké pěchoty rotního úkolového uskupení na vozidlech Kajman 43. výsadbkového praporu.

Na tuto akci ale jedna z bojujících stran reagovala nasazením těžké techniky, konkrétně tanků a bojových vozidel pěchoty. Čelo postupujícího rotního uskupení bylo zničeno. Nezbyvalo nic jiného, než přivolat další posily včetně vzdušné podpory. Veškeré bojové aktivity přitom museli vojáci provádět v ochranných maskách. Nedalo se totiž vyloučit, že protivník použil chemické zbraně, kterých se předtím zmocnil. Ani v okamžiku, kdy se podařilo našim jednotkám protivníka definitivně vytlačit a zajistit sklad, nebylo ještě zdaleka vyhráno. Ke slovu se dostali chemici, kteří museli ze všeho nejdříve prověřit, zda oblast není zamořená. Teprve poté bylo možné odsunout zraněné vojáky.

Právě takovouto podobu nasazení rotního úkolového uskupení na vynucení míru měla hlavní ukázka schopností Armády ČR na letošním ročníku Dne pozemního vojska Bahna 2018.

Armáda je tu pro vás

„Jsem rád, že jste se zde dnes sešli v takovém počtu. Představuje to totiž významný signál pro armádu. Je to o tom, že nám věříte. My vám chceme ukázat, že Armáda České

republiky je tu pro vás. Rád bych také poděkoval všem, kteří se na přípravě této akce podíleli, tedy všem organizátorům, všem spolkům a všem spřáteleným duším,” řekl při této příležitosti náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Aleš Opat.

Do akce, která má již devětatřicetiletou tradici, se zapojilo přes 1 000 vojenských profesionálů včetně studentů vojenských škol

s více než 350 kusy pozemní i letecké techniky. Dalšími desítkami kusů historické vojenské techniky přispělo Muzeum na demarkační linii v Rokycanech a kluby vojenské historie.

„Chtěli jsme využít této příležitosti a v dynamických ukázkách procvičit s ostatními složkami Integrovaného záchranného systému určité schopnosti, které při plánování a prověřování tak často neděláme. Důležitý byl také

rekrutační aspekt," zdůraznil velitel pozemních sil brigádní generál Josef Kopecký.

Byl to i výcvik

Výcvikový charakter této akce neměla jen pro příslušníky mechanizovaných, tankových, chemických, výsadkových a dělostřeleckých jednotek, ale i pro letectvo, které jim po celou dobu poskytovalo vzdušnou podporu. Celou řadu aspektů své standardní činnosti si mohli prověřit rovněž ženisté a logistici. Právě oni totiž měli na starosti zpevňování cest, stavbu tribuny, lávek a mostů, ale především tábora pro vyvedení vojáků. Bylo rovněž potřeba zajistit po celou dobu příprav a samotné akce stravování pro několik stovek osob a pravidelné doplňování pohonných hmot do vojenské techniky. Významnou roli sehráli i pyrotechnici, kteří vytyčovali imitační pole a zabezpečovali exploze simulací materiálu během dynamických ukázek. Vojenská policie měla na starosti nejen nemalou část pořadatelských záležitostí, ale i zajištění své dynamické ukázky.

Historie ve znamení osmiček

Historická část akce byla letos věnována stému výročí založení Československa a symbolickým osmičkám, které v historii naší země sehrály tak významnou roli. První z ukázek byla věnována protiútoků italských jednotek a československých legionářů v Itálii proti rakouskouherským a pruským jednotkám na řece Pijavě. Největší historická demonstrace se zaměřila na osudové okamžiky září roku 1938 spojené s vyhlášením mobilizace československé branné moci. Exkurz do historie naší země pak uzavřela ukázka srpnových událostí roku 1968.

„Diváci letos mohli vidět nejen úvodní defilé historické techniky, které bylo zaměřeno výhradně na výroby československé proveniencí od roku 1928 do nedávné současnosti, ale i následné dynamické ukázky věnované stému výročí republiky. První ukázka týkající se legií znázorňovala protiútok italských jednotek a československých legionářů v Itálii proti rakouskouherským a pruským jednotkám na řece Pijavě v létě roku 1918. Nejrozsáhlejší ukázka se vztahovala k roku 1938, tedy období, kdy byla vyhlášena mobilizace československé branné moci," zdůraznil ředitel Muzea na demarkační linii František Koch.

Kulatá třicítka

Do Dne pozemního vojska Bahna 2018 se, ostatně jako v posledních letech již tradičně, zapojila také Policie České republiky a Záchranný hasičský sbor. Akce se těšila nemalému diváckému zájmu. Navštívilo ji padesát tisíc lidí. Příští rok by se měl konat již třicátý ročník Dne pozemního vojska Bahna 2019. Armáda ČR v této souvislosti slibuje ještě širší zapojení.

Text a foto: Vladimír Marek

Domino

V posádce Bučovice se uskutečnil k 10. výročí založení 74. lehkého motorizovaného praporu Den otevřených dveří. Účast byla veliká, zúčastnilo se ho přes patnáct set návštěvníků. Na programu byla dynamická ukázka na téma ochrana VIP osob, kterou předvedli vybraní příslušníci 11. strážní rotý BAF, kteří koncem září odlétají do zahraniční mise v Afghánistánu. Hosté mohli vidět i ukázkou boje zblízka „Musado MCS“, který vychází z tradičních technik korejských válečníků. Vojáci dále předvedli stínový boj, průpravnou techniku s dlouhou zbraní, likvidaci strážného a několik sebeobránných technik při napadení nožem, tyčí nebo protiútok beze zbraně. Své umění předvedli psovodi při vyhledávání osob. V doprovodném programu si děti vyzkoušely střelbu ze vzduchovky, paintball, prostředky chemické ochrany a v rámci soutěží si mohli vyzkoušet svůj postřeh a dovednosti.

Velkému ohlasu se těšila v červenci přehlídka Hradní stráže na Konopišti. Touto akcí chtěli příslušníci Hradní stráže upozornit na nadcházející sté výročí založení Hradní stráže, ale zároveň to bylo i letní přijemnění všem návštěvníkům zámku Konopiště. Po slavnostní přehlídce následoval koncert. Ten byl v režii kvintetu hudby Hradní stráže a mnoho návštěvníků poté využilo příležitosti si s vojáky udělat cenná selfíčka.

Od konce června nese jedna z pražských ulic v Praze 6 Řepích název „Peřínova“. Praha tím vzdala hold stíhacímu esu RAF za 2. světové války generálporučíkovi Františku Peřínovi, kterému se přezdívalo „Generál nebe“. Proslavil se zejména v letech 1940 až 1942 během bitvy o Francii a Anglii. Poslední léta strávil právě v pražských Řepích a stal se patronem základní školy, která od roku 2002 nese jeho jméno.

Soutěž s vojenským nádechem

Téměř 200 dospělých a dětí si na Stadionu Emila Zátopka v Chrudimi otestovalo svoji kondici. Během Army testu si pod dohledem příslušníků 43. výsadkového praporu vyzkoušeli, jak by uspěli ve zkoušce fyzické zdatnosti, kterou pravidelně každý rok absolvují vojáci. Nejlepší sportovce v kategorii dvojčlenných týmů osobně ocenil svojí mincí náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Aleš Opata, který přijel na slavnostní vyhlášení výsledků a převzal nad soutěží záštitu.

„Projekt, který má motivovat veřejnost k pohybu a zvyšování fyzické zdatnosti, je tady už rok a stále má své příznivce. To nás samozřejmě těší, protože si ceníme zájmu občanů o aktivity, které pořádá armáda,“ uvedl generál Aleš Opata. Cílem unikátního projektu, který podporuje Asociace pro podporu aktivní zálohy, je zábavnou formou přiblížit, že vojáci kromě jiných schopností a dovedností musí mít i skvělou fyzickou kondici. Přítomnost vojáka profesionála či aktivního záložníka působí pro nadšené sportovce víc než motivačně.

Zájemci ve věku od šesti do 60 let soutěží celkem v pěti sportovních disciplínách: shyby,

kliky, sedy-lehy, běh na 12 minut a dřepy. Každá disciplína se hodnotí známkou 1 až 3 jako ve škole. Kritéria hodnocení fyzického výkonu jsou pro dospělé shodná s limity v armádě. Pro děti jsou jednotlivé disciplíny modifikovány v několika věkových kategoriích. Zájem veřejnosti o Army test je velký, hlásí se nejen jednotlivci, ale i školy, firmy a oddíly.

Příští soutěž proběhne 10. 11. v Praze. Bude to již druhý ročník ARMY TEST Best of! pod záštitou ředitele Ředitelství speciálních sil MO ČR brigádního generála Pavla Koláře.

Text: mjr. Vlastimila Cyprisová, foto: archiv

Vzpomínka na skvělého psovoda, ale i rozlučka s velitelem Velitelství Vojenské policie v Olomouci

Memoriál Vojtěcha Plačka

Mladkov v Orlických horách byl již tradičním místem klání psovodů z celé České republiky, ale i ze Slovenska. Již sedmý ročník obranářského závodu hlídkových psů připomněl deset let od úmrtí kynologa Vojenské policie Vojtěcha Plačka, který zemřel při plnění služebních povinností. Závod se koná právě na jeho počest. Pro plukovníka Miroslava Murčeka šlo o poslední závod v uniformě a tak byl tento, již sedmý ročník, nejen vzpomínkou, ale i pomyslnou tečkou za kariérou skvělého velitele.

I letos mezi diváky nechyběla manželka Olga Plačková a její dvě dcery. Mezi soutěžícími, kterých bylo celkem patnáct, byli zástupci Vojenské policie, Armády ČR, Policie ČR, Vězeňské služby, Celní správy a Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky. Na psovody a jejich čtyřnohé svěřence si tentokrát organizátoři z Velitelství Vojenské policie Olomouc připravili osm soutěžních disciplín. Každá byla náročná a prověřila schopnosti psovodů a jejich čtyřnohých svěřenců. Nejčastěji zastoupeným plemenem byl belgický ovčák malinois, který je díky své povaze, skvělé ovladatelnosti a poslušnosti ideálním služebním psem. Nicméně pořadatelé závodu vědí, jak připravit náročné úkoly i pro ty nejlepší z nejlepších.

Revír byl nejzákladnější

Pro služební psy byl jednou z nejobtížnějších disciplín takzvaný revír. V ní má pes dvě a půl minuty na nalezení hledané osoby v lesním prostředí. Čas běží od jeho vypuštění psovodem. Časový limit se podařilo splnit zhruba polovině služebních psů. Nechybělo zde ani zadržení pachatele, kdy se pes u hledané osoby posadí, štekotem přivolá svého psovoda a ten může díky povelům určit, co má pes dále dělat. Je samozřejmě rozdíl, pokud se hledá ztracená osoba nebo pachatel trestné činnosti. V případě memoriálu jde o nácvik. Pokud by šlo o pronásledování, respektive vyhledávání pachatele, služební pes by se v případě

neuposlechnutí výzev na povel psovoda zakousl do paže či končetiny. Samozřejmě jsou ale služební psi cvičeni i na vyrazení nebo omráčení (výskok s košíkem pozn.). Vše by záleželo na konkrétní situaci.

Memoriál je připomínkou kolegy

„Po nečekané smrti mého podřízeného a zároveň velkého kamaráda Vojty Plačka jsem přemýšlel, jak si jeho odkaz připomínat, až jsem dostal nápad uspořádat každoroční soutěž kynologů se služebními psy. Jsem rád, že se nám trvale daří připravovat náročný závod, kterého se účastní nejen příslušníci Vojenské policie a Armády ČR, ale také kolegové z dalších ozbrojených sborů České republiky a dokonce i Slovenské republiky. Vzhledem k tomu, že šlo o můj poslední ročník vzhledem k letité aktivní službě, přál bych si, aby tento závod pokračoval i v budoucnu,“ uvedl

plukovník Miroslav Murček, velitel Velitelství Vojenské policie v Olomouci.

Všichni psovodi uspěli

V závodech uspěli všichni soutěžící a nebyl tak žádný psovod se svým služebním psem, který by jej nedokončil. Nejlépe se závod povedl nadporučíkovi Jiřímu Zatloukalovi z Celní správy se psem Axelem, který zároveň zvítězil i v soutěži o Nejodvážnějšího psa. Těsně za ním se umístil rotný Antonín Málek z Velitelství Vojenské policie Tábor se psem Ronym, který zároveň vyhrál soutěž o Nejlepšího psa Vojenské policie. Na třetím místě pak skončil podporučík Filip Pohovej ze Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky se psem Hokym. Soutěž Nejlepší poslušnost vyhrál zástupce Vězeňské služby z Vinařic praporčík Tomáš Matuna se psem Al Pacino.

Text a foto: Michal Voska

Dana prověřila záložníky dělostřelců

Letos poprvé se sjela pětadvacítka aktivních záložníků do dělostřelecké Mekky, do Jinců, kde je na čtrnáct dnů pohltily brdské lesy. Cvičení bylo unikátní v tom, že se tito záložníci během výcviku učili obsluhovat 152mm samohybnou kanónovou houfnici Dana vz. 77.

Vysokoškolský učitel, podnikatel, elektrikář, řidič kamionu nebo záchranář. To je jen několik profesí, které záložníci na dva týdny opustili, vzali si na sebe maskáče a kanady a sešli se ke společnému výcviku. Příslušníci aktivní zálohy, ve věku od osmnácti do šedesáti let, jsou součástí 1. palebné čety, 1. palebné baterie 13. dělostřeleckého pluku a přijeli ze všech koutů naší republiky. Jihočeský, Zlínský, Liberecký a Středočeský kraj, ale také hlavní město Praha měly v Jincích na výcviku aktivní zálohy dělostřelců své zástupce.

Od prvního dne s plnou výbavou

Po příjezdu následoval nástup, kde vojáci získali informace, co je bude v následujících dvou týdnech čekat.

„Hned první den se museli všichni účastníci výcviku dovybavit, doplnit výstroj, čekala na ně i nezbytná vstupní lékařská prohlídka a samozřejmě vyfasovali ruční zbraně, se kterými absolvovali celou dobu výcviku,“ říká zastupující velitel baterie aktivní zálohy 13. dělostřeleckého pluku rotmistr Martin Černý.

A pak už to šlo ráz na ráz. Další fází výcviku bylo zdokonalení ve střelbě z ručních zbraní a v hodů ručních granátů. „Tady si všichni mohli vyzkoušet, jak se chová zbraň při střelbě

z krátké a z dlouhé zbraně, zažili i pocit, když se odjistí granát a ten do čtyř vteřin po odhodu ničí vše živé do vzdálenosti sta metrů,“ konstatuje rotmistr Černý a dodává, že tato praxe je zejména pro nové záložníky neocenitelnou zkušeností.

Velmi důležitou fází výcviku byla i pořadová příprava, a to zejména pro mladší ročníky, které neprošly povinnou vojenskou službu. Vyrovnaná řada pochodujících vojáků ve stejném rytmu není totiž samozřejmostí a za touto bezchybnou činností je skryto mnoho hodin perného drilu. Ti starší si zase připomněli školní brannou výchovu při nasazování plynových masek.

Nejdříve certifikát, pak střelby

Poslední a také nejrozsáhlejší fází výcviku byla odborná příprava obsluhy samohybné kanónové houfnice Dana. „Záložníci se tu učili maskovat vyčkávací postavení, odkud vyjžděli do palebných postavení, kde pak pokračovali v samotném výcviku obsluhy děl,“ pokračuje rotmistr Martin Černý.

Své pozice si tak na vlastní kůži vyzkoušeli velitel děla, mířič, operátor, časovač i starší řidič-specialista.

„Celá pětadvacítka aktivních záložníků je velmi šikovná a doslova z nich sálá zapálení pro armádu,“ hodnotí záložníky rotmistr Černý. „Pokud budou v tomto trendu pokračovat i nadále, tak příští rok si z děla i vystřelí.“

V listopadu čeká vojáky druhé cvičení, na které dorazí i odborníci z Velitelství výcviku – Vojenské akademie Vyškov. Příslušníci Aktivní zálohy 13. dělostřeleckého pluku budou přezkoušeni z odborných znalostí, a pokud uspějí, získají certifikát o splnění dělostřeleckého kurzu. To by znamenalo, že v příštím roce by mohli absolvovat střelby ze 152mm samohybných kanónových houfnic Dana, vz. 77.

Domino

Dvoudenní červencový summit Severoatlantické aliance zahájil přelet slavnostní vrtulníkové letky složené ze strojů jedenácti zemí. Ve čtvrté z pěti „vln“ se objevily i dva české bitevníky Mi-24/35 a v poslední páté pak transportní Mi-171Š z 22. základny vrtulníkového letectva Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou. Zařazení českých vrtulníků bylo ocenění České republiky za tzv. air-policing, tedy za její příspěvek k vzdušné ochraně spojenců, a za výcvik letců v Afghánistánu.

Půdorys nového sídla NATO v belgickém Bruselu připomíná prsty sepnutých rukou. Symbolizuje tak alianční jednotu a spolupráci, má osm masivních křídel napojených na velkou centrální prostorou označovanou jako „agora“. Nabízí přes 254 000 metrů čtverečních pro předpokládaných 1 500 diplomatů a dalšího personálu z členských zemí, asi 1 700 vojenských i civilních pracovníků samotné Aliance, dalších 800 lidí pracujících v různých agenturách a pro návštěvníky, jejichž počet se nyní pohybuje kolem pěti set denně. O vybudování nového velitelství se rozhodlo na summitu v roce 1999. Architektonickou soutěž v roce 2004 vyhrála americká kancelář Assar Architects.

První na světě

Již přes 5 000 letových hodin. Právě tolik nalétal vrtulník s číslem 0718 na trupu v AČR. Slouží u 24. základny dopravního letectva ve Kbelích a je využíván především pro leteckou záchranou službu v Líních a v Bechyni. Jde o první Sokol na světě s tak vysokým počtem letových hodin. Přitom bez větších závad.

Sokoly slouží v Armádě České republiky již od roku 1997. Jejich první rozsáhlé nasazení bylo v témže roce na Moravě při katastrofálních povodních. I zde letka Sokolů zachraňovala životy a osvědčila se tak jak při záchranách, tak i při pátracích operacích. Celkový nálet deseti sloužících strojů přesahuje 40 000 letových hodin, z toho šest kusů se zástavbou pro potřeby LZS 27 300 hodin. Za 20 let provozu přepravily více než 11 600 pacientů.

Bezproblémové stroje

„Jde o zcela bezproblémový stroj, skvěle se pilotuje a je na něj stoprocentní spolehnutí i díky vysokému výkonu motorů. Provoz zde, na záchraně, započal 1. 5. 1998, tedy před dvaceti lety. Po celou dobu tyto stroje používáme bez větších závad. Za to patří velký dík i našim technikům, kteří odvádí špičkovou práci,“ uvedl jeden z pilotů, mjr. Petr Šafařík. Právě zmíněný servis a práce techniků jsou nemalou měrou příčinou tak vysokého počtu

nalétaných hodin. „Tento kus s výrobním číslem 37.07.18 patří u naší záchranky k nejpoužívanějším. Náletu přes 5 000 hodin dosáhl po třech revizích u výrobce. Pro nás techniky je samozřejmě špičkový stav prioritou, o všechny vrtulníky se zde stará skvělý tým, který je sehraný a neponechává nic náhodě,“ uvedl jeden z techniků.

Vždy ve službě

Za dobu 20 let provozu nebyl den, kdy by vrtulník typu W-3A Sokol nebyl ve službě. To je možné díky spolehlivosti, nastavenému systému údržby, přístupu technického personálu a ochotě výrobce vrtulníku ze Swidniku (Polsko) dodávat přednostně náhradní díly. Služba letecké záchrané služby v Líních je nepřetržitá a do dnešního dne zde bylo uskutečněno 10 588 vzletů a přepraveno 10 728 pacientů. Zhruba čtvrtina letových hodin se přitom uskutečnila v noci.

Text a foto: Michal Voska

V obřadní síni strašnického krematoria se armáda a veřejnost naposledy rozloučila s veteránem druhé světové války a pilotem RAF generálem Pavlem Vranským. Byl mu 97 let. Byl jedním z posledních žijících českých letců královského letectva a také se zúčastnil bojů u Tobruku. Pavel Vranský vstoupil do řad RAF v roce 1942, kde sloužil jako radista a střelec u 311. československé bombardovací perutě. Celkem nalétal téměř 600 operačních hodin a za své bojové nasazení byl několikrát vyznamenán.

Zvyšování fyzické připravenosti,
odolnosti a výkonnosti

Příprava na zátěž: 1. část

Fyziotréning – praxe

Základními předpoklady pro zvládání extrémních zátěží při výkonu povolání profesionálního vojáka jsou kardiiovaskulární a metabolická připravenost (adaptace) a především zvládnutí technického provedení pohybu. V tomto případě je stěžejní kvalita pohybového stereotypu. Technicky dobře zvládnutý pohyb umožňuje vyvinutí větší síly, únava se dostavuje později a je zde tedy nižší riziko vzniku bolestí a zranění. Důležitost kvalitního provedení pohybu při zvládání extrémních zátěží ve své práci zdůrazňuje fyzioterapeutka CASRI (Vědecké a servisní pracoviště tělesné výchovy a sportu p. o. MO) Monika Bačíková.

Trénink odolnosti vůči zranění

Prostřednictvím fyziotréningu je možné nacvičit vhodný pohybový stereotyp včetně jeho posturálního zajištění a získat tak potřebnou kvalitu pohybu. Primárním cílem fyziotréningu je připravit pohybový aparát na následnou výcvikovou (tréninkovou) zátěž a předejít tak možnému vzniku přetížení, bolestí či zranění pohybového aparátu. Jakákoli tělesná asymetrie (svalové dysbalance), omezení rozsahu pohybu, nedostatečné posturální zajištění pohybu se v zátěži ještě více prohlubuje.

Důsledkem je časnější nástup únavy, snížení fyzického výkonu a v neposlední řadě je zde riziko vzniku úrazu.

Připravenost na zátěž

Následující praktická ukázka fyziotréningu je navržena pro trénink kvalitního pohybového stereotypu chůze v rámci přípravy na přesuny se zátěží. Zde je hlavním úkolem zajištění trupové stabilizace při zanožení (extenzi) a přednožení (flexi), tzn. udržet pevný střed těla při výkroku a odrazu při chůzi nebo běhu. Porucha pohybového stereotypu chůze a nízká schopnost zpevnění středu těla při odrazu je častou příčinou bolestí páteře (především v bederní části) a kyčelních kloubů. Tato porucha se v zátěži prohlubuje.

Praktická cvičení podporují vhodné posturální nastavení vycházející ze základních pohybových poloh posturálního vývoje (proces vývoje napřímění do stoje a držení těla v období dětství). Pravidelným opakováním je podporováno zapojení svalů v rámci centrálních biomechanických programů a kvalitní posturální zajištění pohybu. Reflexní cestou tak dochází k aktivaci vnitřního stabilizačního systému. Propojení těchto principů vývojové

kineziologie s kondičním funkčním tréninkem je možné dosáhnout plné připravenosti zvládat extrémní zatížení pohybového aparátu během výkonu povolání profesionálního vojáka.

Zkratky

VP – výchozí poloha
P – provedení
DK – dolní končetina
HK – horní končetina

Doporučení provedení – pokyny

V průběhu cvičení je nezbytné zaměřit pozornost na centraci opory (ruka, noha), jejímž správným nastavením je aktivován přirozený stabilizační vzor. Místo opory tak přímo ovlivňuje napřímění páteře a cílený pohyb. Opora o nohu tvoří základ vzpřímeného držení těla. Výsledkem je vyvážená koordinovaná aktivita svalů a ekonomické provedení pohybu. Důraz je kladen na timing (časování) zapojení stabilizačních svalů. Při cvičení je omezena nadměrná aktivita svalů, která nesouvisí s daným pohybem.

1. Nácvik dýchání

Způsob dýchání je základním prvkem silného středu těla a celkového výkonu.

VP:

- Leh na zádech.
- Dolní končetiny (DK) skřeny.
- Hlava v prodloužení páteře (brada a krk svírají pravý úhel).
- Hrudní koš v tzv. výdechovém postavení.
- Paže podél těla dlaněmi vzhůru (kompenzace předsunutého držení ramen).
- Hlavní opěrná místa jsou hlava, hrudní páteř a kost křížová, udržujte přirozené zakřivení páteře (bederní lordóza, hrudní kyfóza, krční lordóza) a neutrální postavení pánve.

P:

- Nádech
- Položte si jednu ruku na oblast podbřišku a druhou nad pupík nebo na hrudní kost.
- Snažte se o plynulý nádech do oblasti podbřišku, tak abyste cítili, že dech postupuje od podbřišku směrem vzhůru přes dolní část hrudníku až do horní části hrudníku.
- V průběhu dechové vlny se spodní žebra rozvíjejí od sebe, do stran a zároveň dopředu a dozadu.
- Dutina břišní a hrudník se rozvíjejí ve směru předozadním i laterolaterálním (do obou stran).

Výdech

- Pomalý, plynulý výdech opět vychází z oblasti podbřišku a postupuje směrem k hrudníku.
- Žebra se pasivně stahují k sobě a břišní stěna se oplošťuje.
- Hlava, hrudník, pánev i páteř (především bederní) zůstávají během nácviku dechové vlny stále ve stejné pozici shodné s výchozí polohou.
- Chyby: Hlava v záklonu, nádechové postavení hrudníku, dolní končetiny natažené a prohnutá záda nebo bedra „přitlačená“ k podložce.

2. Návnik aktivace středu těla

Zde je primárním cílem vytvořit adekvátní nitrobršíšní tlak, který chrání páteř před přetížením a současně umožňuje vhodné podmínky pro správný pohyb horních a dolních končetin. Obecně tento proces můžeme nazývat aktivací středu těla.

P:

- Aktivně protáhněte páteř v celé její délce, aniž by došlo ke změně výchozí polohy, ramena uvolněna a lehce tažena k pánvi.
- V průběhu nádechu postupně zvyšujte tlak v dutině břišní zpevněním břišních svalů (pozor nevtahovat pupík k páteři) a současně dochází ke zpevnění hrudníku.
- Udržujte natlakovaný prostor břicha a hrudníku i během výdechu včetně protažení páteře v celé její délce bez porušení výchozí polohy.
- Kontrolujte zpevnění břišního prostoru prsty přiloženými na bocích a v oblasti nad třísky, během cvičení jsou prsty z měkké části břicha postupně vytlačovány.
- V průběhu „natlakování“ břišního a hrudního prostoru mírně nadlehčete paty a stále udržujte protažení páteře a její přirození zakřivení (lordóza, kyfóza), ramena a krční svaly jsou uvolněné.

VP:

- Leh na zádech.
- DK pokrčeny a položeny na gymnastickém míči/židli.
- Úhel v kotnících, kolenou 90°, kolena přibližně nad pupíkem.
- Bérce jsou rovnoběžné na šíři pánve.
- Hlava v prodloužení páteře (brada a krk svírají pravý úhel).
- Hrudní koš v tzv. výdechovém postavení.
- Horní končetiny (HK) podél těla (lépe dlaněmi vzhůru) nebo položené na břicho jako u návniku dechové vlny, jako zpětná vazba při aktivaci středu těla.
- Hlavní opěrná místa jsou hlava, hrudní páteř a kost křížová, udržujte přirozené zakřivení páteře (bederní lordóza, hrudní kyfóza, krční lordóza) a neutrální postavení pánve.

Chyby: Neudržení základní výchozí polohy během návniku, tzn. záklon hlavy, zvednutí ramen, prohnutí v zádech nebo bedra „přitlačená“ k podložce, podsazení pánve, vtahování pupíku k páteři, nedostatečné natlakování břišní a hrudní oblasti.

3. Návnik aktivace středu těla s propojením pohybů horních a dolních končetin

Střed těla vytváří jakýsi pevný rám pro efektivní a bezpečný pohyb horních a dolních končetin. Pohyb vojáka v terénu je vždy svázan s pohybem horních a dolních končetin a proto je podstatné osvojit si vhodný pohybový stereotyp zajišťující stabilitu trupu při chůzi, běhu se zátěží, zaklekávání, plazení, lezení, šplhání, plavání apod.

V případě dokonalého zvládnutí předchozích cviků (dechová vlna, natlakování břišní a hrudní oblasti) můžete pokročit k následujícímu cvičení.

VP: Shodná s výchozí polohou předchozího cviku.

P:

Fáze I

- Udržujte výchozí postavení hlavy, páteře a pánve po celou dobu cvičení.
- Aktivně protáhněte páteř v celé její délce, aniž by došlo ke změně výchozí polohy, ramena jsou uvolněna a lehce tažena k pánvi.
- Udržujte natlakovaný prostor břicha a hrudníku během dýchání včetně protažení páteře v celé její délce bez porušení výchozí polohy.
- Kontrolujte zpevnění břišního prostoru prsty přiloženými na bocích a v oblasti nad třísky, během cvičení jsou prsty z měkké části břicha postupně vytlačovány.
- Je-li trup dostatečně zpevněn, zvedněte HK tak, jako byste objímali velký balón.
- Pomalu a plynule vzpažte jednu HK aniž by došlo ke zvednutí hrudníku a prohnutí v zádech, opakujte také na druhou stranu.
- Na každou stranu opakujte tolikrát, dokud udržíte adekvátní nitrobršíšní tlak a výchozí polohu.
- Začněte jedním opakováním na každou stranu a postupně dle svých možností opakování navyšujte.
- Základem je zde kvalita provedení.
- Po zvládnutí fáze I je možné trénovat aktivaci středu těla současně s pohybem dolních končetin.

Fáze II

- Pravidla pro výchozí polohu a vytvoření nitrobršíšního tlaku jsou zde shodná s fází I.
- Pohybuje nejprve pokrčenou DK patou k zemi, pouze tak nízko, abyste byli schopni udržet adekvátní nitrobršíšní tlak a výchozí polohu.
- Končetiny opět střídějte.
- S každým tréninkem se snažte položit patu níže za současného udržení nitrobršíšního tlaku a výchozí polohy.
- Za několik týdnů byste měli být schopni položit propnutou DK patou na zem bez prohnutí v zádech nebo křečovitého zapojení krčních svalů.
- Po úspěšném zvládnutí návniku zpevnění středu těla se současným pohybem horních nebo dolních končetin můžete aplikovat fázi III. Tato fáze se již přibližuje mechanismu chůze, kde se kontralaterálně střídá pohyb horních a dolních končetin za aktivní trupové stabilizace.

Fáze III

- Pravidla pro výchozí polohu a vytvoření nitrobršíšního tlaku jsou zde shodná s fází II.
- Současně pohybuje HK do vzpažení a kontralaterální DK pohybuje patou k zemi, např. levá HK a pravá DK.
- Vystřídejte strany.
- Pohybuje končetinami pouze v takovém rozsahu, abyste byli schopni udržet adekvátní nitrobršíšní tlak a výchozí polohu.
- S každým tréninkem se snažte zvýšit rozsah pohybu horní i dolní končetiny za současného udržení nitrobršíšního tlaku a výchozí polohy.

Budoucnost strategických bombardérů USAF

V roce 2014 tomu bylo již 60 let, co se do vzduchu vznesl americký strategický bombardér B-52. Dne 5. srpna 1954 byl proveden zálet jednoho ze tří sériově vyrobených B-52A, přičemž tato událost předznamenala fenomenální úspěch nejdéle sloužícího bojového letounu současnosti. Ke Stratofortressu se postupně v arzenálu US Air Force připojily ještě další typy, ale jen dva vydržely až do nynějška – B-1 Lancer a B-2 Spirit. Jak to ale bude s jejich dalším osudem a kdy za ně dorazí adekvátní náhrada? To jsou otázky, na něž nedávno představitelé amerického letectva dali dlouho očekávané odpovědi.

Mocná trojka

Představovat detailněji genezi typu B-52, o níž bylo sepsáno již prakticky vše důležité, je zřejmě zbytečné, proto alespoň připomeňme to základní. Po modelu B-52A následovaly v rychlém sledu za sebou varianty B (1955–1957; 50 kusů), C (1956–1957; 35 kusů), D (1956–1958; 170 kusů), E (1958; 100 kusů), F (1958–1959; 89 kusů), G (1959–1961; 193 kusů) a H (1961–1962; 102 kusů), všechny vyrobené v továrnách společnosti Boeing v Seattlu a Wichita. Z původně 742 sériových strojů B-52 jich v současné době létá už jen o málo více než desetina, přesně 75 (z toho 57 u aktivních jednotek a 18 v rámci Národní gardy). Zbytek byl postupně odstaven kvůli svému stáří, limitům stanoveným odzbrojovacími smlouvami nebo se musel odepsat po bojových ztrátách či haváriích.

US Air Force samozřejmě v 50. a 60. letech minulého století nepomýšlelo na to, že tyto

bombardéry zůstanou v provozu více než šest dekad, a postupně zavádělo také další typy. Žádný z nich ale nepřekročil fázi projektu nebo se sice produkoval, ovšem ve značně omezeném množství. Z tohoto obrazce se nevymykaly ani výše zmíněné Lancer a Spirit. Zatímco první z nich měl ve své konstrukci kombinovat vysokou rychlost letounů B-58 Hustler s fenomenálním doletem a nosností B-52, druhý představoval aplikaci zcela nové technologie do vojenství. Oba dva však – přes nebo spíše pro jejich velký pokrok – provázal zdlouhavý a drahý vývoj (v případě typu B-1 dokonce na několik let přerušeny), jenž se odrazil na jejich vysoké jednotkové ceně i úkolech, které měly plnit.

Lancer měl, dle vizí Pentagonu, představovat spojovací článek mezi zastarávajícím Stratofortressem a futuristickým Spiritem. Dohromady montážní linku firmy Rockwell International (nyní součást Boeingu) v kalifornském

městě Palmdale v letech 1984–1988 opustilo 100 zkompleťovaných strojů B-1B. Počátek kariéry Lancera negativně poznamenal značný počet leteckých katastrof (mezi zářím 1987 a listopadem 1988 se zřítily dokonce hned tři), což vedlo americké ozbrojené síly k tomu, že tyto nevyzrálé letouny nenasadily do války v Perském zálivu v roce 1991 ani k bombardování pozic bosenských Srbů o čtyři léta později. Ještě předtím – od roku 1994 – velení US Air Force rozhodlo, že již nebude předurčovat typ B-1B pro plnění „jaderných úkolů“, byť schopnost provádět údery nukleární výzbrojí mu prozatím zůstala. Své bojové premiéry se Lancery dočkaly v prosinci 1998 během operace Desert Fox, tedy útoku na vybrané cíle v Iráku. Při operaci Allied Force proti Jugoslávii, probíhající od března do června 1999, půl tuctu B-1B působících ze základny RAF Fairford shodilo více než 20% všech pum v tomto konfliktu. Výrazného podílu na použité tonáži bomb

– téměř 40 % – dosáhl také v úvodní šestiměsíční fázi tažení (od října 2001) v Afghánistánu a definitivně tak dal zapomenout na počáteční dětské nemoci. Počínaje listopadem 2007 začala konverze Lancerů na konvenční bombardéry, kdy zásahy do konstrukce zneumožnily podvěšení jaderných střel AGM-86B ALCM (Air-Launched Cruise Missile). Na základě smluvních závazků vyplývajících z odzbrojovací iniciativy START (Strategic Arms Reduction Treaty) tak Spojené státy do března 2011 kompletně denuklearizovaly svou flotilu bombardérů B-1B. Americké letectvo má nyní k dispozici celkem 62 těchto strojů.

Jako poslední ze stávající trojice amerických strategických bombardérů vstoupil do služby B-2A Spirit. Ještě v polovině 80. let US Air Force předpokládalo, že si objedná od společnosti Northrop Grumman 132 těchto sofistikovaných letounů. Astronomická jednotková cena a zhroucení železné opony v Evropě ale v dubnu 1990 vedly ke snížení plánovaných počtů na 75 kusů a nakonec, v roce 1992, tehdejší prezident George H. W. Bush oznámil, že se produkce zastaví po montáži 20 letounů (navíc vznikl také jeden prototyp). První Spirit opustil továrnu v Palmdale v listopadu 1988 a poprvé vzletl v červenci 1989. Do řadové služby ovšem vstoupil až po čtyřech a půl roce, v prosinci 1993. Poslední vyrobený kus převzalo letectvo v červenci 2000 a šlo o upravený prototyp, jenž byl upgradován na sériový standard. Zpočátku tudíž sloužilo 21 bombardérů B-2A, v únoru 2008 se ale jeden roztříštil a shořel na základně Andersen AFB na ostrově Guam. O dva roky později na Guamu havaroval ještě další Spirit, ovšem ten se do prosince 2013 podařilo opravit a zprovoznit. Nyní jich tedy US Air Force provozuje dvacet.

I když Stratofortress, Lancer i Spirit představují každý jinou generaci letadel, okolnosti, konkrétněji konec studené války mezi Východem a Západem, napomohly k tomu, aby všechny tyto tři bombardéry sloužily zároveň. Počty sice stále vypadají poměrně impozantně – celkem 157 bombardérů –, avšak realita je poněkud odlišná. S rostoucím věkem všech

tří platform (u nejmladšího typu B-2A je nyní jeho průměrná hodnota 22,2 roku, u B-1B 29,1 roku a u B-52H dokonce 54,8 roku) se u nich stále častěji objevují závady různého druhu a velká část flotily je uzemněná. Kromě stárí se projevuje také intenzita jejich operačního nasazení po roce 2001 a samozřejmě i rozpočtové škrtky, obzvláště razantní během vlády Baracka Obamy.

Letectvo deklarovalo, že ze 75 strojů B-52H Stratofortress bylo v roce 2016 v průměru provozuschopných jen 44, čili 59 %. Typ B-1B na tom byl ve stejném období ještě hůře, s 40 % provozuschopností (z 62 kusů jich mohlo vzlétnout k plnění bojového úkolu jen asi 25). Téměř obdobně špatnou statistiku (39 %) vykazovaly také nejmodernější B-2A, u nichž z 20 bombardérů bylo v bezvadném technickém stavu připraveno k nasazení zpravidla pouze osm strojů.

„Stratosaurus“ přežije

Počátkem letošního února Pentagon zveřejnil návrh rozpočtu US Air Force na fiskální rok 2019, který počítá se sumou 156,3 mld. USD. Oproti stávajícímu finančnímu krytí v roce 2018 (132,4 mld. USD) se jedná o 18 % nárůst. V tomto dokumentu se mj. objevily zásadní informace o budoucnosti všech tří amerických bombardérů a pro řadu lidí se jedná o překvapivé novinky. Především, plánuje se zvětšení strategického letectva ze stávajících 157 letounů na cifru 175. Z tohoto počtu má být 75 typu B-52H (46 z nich se schopností nést nukleární výzbroj, zbylé s novými interními rotačními závěsníky CRL pro konvenční munici s koncovým navedením pomocí GPS) a 100 kusů nyní připravovaného B-21 Raider. Potvrzují se tak dřívější spekulace o tom, že nikde není jasně stanoveno, že se do budoucnosti počítá s nejmodernějšími Spirity. Jak se

Stroj B-2A Spirit na ploše základny Andersen AFB na ostrově Guam, kde pravidelně působí v odstraňující roli vůči Číně a Severní Koreji.

ukazuje, opak je pravdou. Stratofortressy, de facto létající „fosilie“, tak dle aktuálních plánů Ministerstva obrany překonají hranici 90 let ve službě, zatímco mladší Lancery a Spirity čeká ve 30. letech 21. století konec kariéry na úkor Raiderů. Předchozí záměr přitom hovořil o udržení strojů B-52H a B-1B do roku 2040 a B-2A ještě o osmnáct let déle. Jenže jen modernizace Lancerů a Spiritů, která by do té doby stejně musela proběhnout, se odhaduje na 38,5 mld. USD; obdobné vylepšení flotily letounů B-52H má přitom stát jen 22 mld. USD.

Důvody pro toto rozhodnutí jsou nasnadě. Prvním z nich je vyšší univerzálnost i nosnost Stratofortressu ve srovnání s oběma zbývajících bombardéry. Kromě možnosti dopravit na cíle až 31 500 kg naváděných i běžných unitárních a kazetových pum či střel s plochou dráhou letu AGM-86 ALCM a AGM-158 JASSM (včetně varianty s prodlouženým doletem JASSM-ER) dokáže pozemní obsluha do vnitřní pumovnice i na vnější závěsníky umístit mj. klamné cíle ADM-160B MALD (popřípadě jejich verze ADM-160C MALD-J se zabudovaným elektronickým rušičem), námořní miny řady Quickstrike nebo třeba letákové pumy PDU-5/B. „Bé padesátdvojky“ se také pravidelně využívají při zkouškách nových zbraňových systémů i experimentálních prostředků, jako např. hypersonického X-51A Waverider.

Druhou příčinou je vyšší provozní spolehlivost typu B-52H (ta již byla zmíněna výše), ale také nižší provozní náklady. Například cena letové hodiny u tohoto typu v roce 2017 vycházela na zhruba 70 000 USD, u B-1B také tak, kdežto u B-2A dokonce na 110 000–150 000 USD, tj. až dvojnásobek (přičemž Lancer ale ani není schopen nést jaderné zbraně, což už bylo též rozebráno v předchozí části článku). Neméně zajímavým údajem je poměr mezi prací pozemního personálu a odlétanými hodinami – nejvyšší je u Lanceru, kde je potřeba 74 osobohodin údržby na jednu hodinu letu. U Stratofortressu dosahuje tento ukazatel 62 osobohodin, zatímco u Spiritu jen 45. Jenže zde jde o zkrácenou hodnotu, neboť v ní nejsou započítány práce na systémech a charakteristikách snižující odrazivou plochu radarového záření; při doplnění této činnosti do statistiky by byl zřejmě konečný výsledek horší než u typu B-52H.

Třetím argumentem pro ponechání Stratofortressů v arzenálu je vývoj nové střely LRSSO (Long-Range Stand-Off) s vlastnostmi stealth, která převeze úlohu AGM-86B ALCM, vybavených nukleární hlavici. To zvýší pravděpodobnost přežití letounu-nosiče i v nepřátelském prostředí nasyceném sofistikovanými protivzdušnými systémy a není tak potřeba spoléhat v takové míře na rychlost (jako v případě B-1B) nebo obtížnou zyskitelnost (u B-2A). Jako plánovaný termín akvizice prvního kusu LRSSO se nyní udává rozpočtový rok 2025.

Výhodou typu B-52H ve srovnání s konkurenčními B-1B a B-2A je vyšší univerzálnost. Často je totiž využíván k testování nových zbraňových systémů i různých experimentálních prostředků, jak ostatně dokládá tento snímek z května 2013, na němž nese hypersonický demonstrátor X-51A Waverider.

Pozemní personál US Air Force instaluje řízenou pumu GBU-31 JDAM na podkřídlní závěsník letounu B-52H Stratofortress.

Přes to všechno budou bombardéry B-52H potřebovat některá vylepšení, aby držely krok s dobou. Představitelé letectva pro příští fiskální rok požadují finance na náhradu původních pohonných jednotek TF33-P-3/103. Dnes jde o skutečně obstarožní techniku, neboť úvodní vzlet B-52H osazeného osmi TF33-P-3/103 se uskutečnil 6. března 1961 a produkce skončila v roce 1985 po montáži okolo 8 600 kusů. Záměr vyměnit motory u B-52H byl na stole už dříve, ale nikdy se nenašel dostatek vůle tento nápad prosadit. Vzhledem k postupnému zhoršování situace v oblasti spolehlivosti i dostupnosti náhradních dílů či oproti moderním pohonným jednotkám neekonomickým a neekologickým provozu ale nyní zřejmě nastal vhodný okamžik na tento krok. Například dle odhadů výrobce Stratofortressů – společnosti Boeing – by tím mohl Pentagon do roku 2050 ušetřit až 10 mld. USD na provozních výdajích. Kromě motorů se u B-52H chystá také výměna zastaralého radiolokátoru typu AN/APQ-166, přičemž plány hovoří o zahájení produkce nové aparatury v rozpočtovém roce 2023 a následném každoročním upgradu přibližně 17 letounů.

Co se týče bombardéru B-21 Raider, ten je prozatím z velké části zahalen tajemstvím. Jasných je zatím pouze pár věcí, mj. že bude mít schopnost shazovat jaderné i konvenční pumy, ale také odpalovat střely LRSSO. Taktéž má mít schopnost získávat data v reálném čase přímo z prostředků ISR (zpravodajství, sledování a průzkumu), jako např. bezpilotních letounů RQ-4 Global Hawk, a tím aktualizovat informace o svých cílech. Jelikož má produkce 100 kusů Raideru probíhat zhruba mezi lety 2025 až 2036, znamenalo by to průměrnou roční montáž devíti strojů.

Co dodat závěrem? Strategické bombardovací letectvo sice patří svým početním stavem – aktuálně asi 10 500 osob se 157 letouny – k těm méně početným organizacím v rámci US Air Force, jeho reálná síla je ovšem ve značném nepoměru k této cifře. Proto zůstává jeho další rozvoj také jednou z klíčových priorit současné americké administrativy, a to tím spíše, že potenciální protivníci v Rusku, Číně, Severní Koreji i Íránu pokračují v evoluci vlastních jaderných arzenálů i prostředků protivzdušné obrany.

Text: Dušan Rovenský, foto: US DoD

Program bojového vozidla MPF dostává konkrétnější obrysy

Společnost BAE Systems počátkem března letošního roku oznámila, že předala americké armádě svou nabídku na projekt nového bojového vozidla palebné podpory MPF (Mobile Protected Firepower). Podobný krok již učinily nebo se k tomu v nejbližší době chystají i další dvě firmy.

Po dlouhých letech rozpočtových škrtek a nevyjasněné koncepce za předchozí americké administrativy se pozemní ozbrojené síly Spojených států nyní dostávají do podstatně jiné situace. Vliv má na to i energický náčelník štábu US Army generál Mark Milley a jím připravovaná a prosazovaná myšlenka na vznik nového velitelství Army Futures Command, které by mělo do jedné organizace sjednotit nejrůznější složky US Army tak, aby zodpovídala za vývoj veškerých nových zbraní a jejich operační použití.

Jedním z nich má být i nové vzduchem přepravitelné obrněné vozidlo MPF, které by mělo být schopné doprovázet jak příslušníky výsadkových či aeromobilních jednotek, tak i vojáků pěších brigádních bojových uskupení IBCT (Infantry Brigade Combat Team). Typ MPF by jim měl poskytovat přesnou přímou palebnou podporu při zachování vlastní vysoké strategické i taktické mobility a odpovídající balistické ochrany. Požadavky a specifikace na MPF zaslalo velení US Army průmyslovým podnikům ve druhé polovině listopadu 2017. V předběžných specifikacích se objevuje řada požadavků. Maximální hmotnost pásového vozidla by neměla přesáhnout 32t pro případné vysazování ze vzduchu. Výzbroj by měl tvořit kanon ráže 105 nebo 120 mm. Zbraň by měla umožňovat přesnou palbu za pohybu (plná stabilizace) a zaměřovač/systém řízení palby musí umožňovat vyhledávání/ničení cílů za všech světelných či povětrnostních podmínek. Modulové řešení ochrana má zaručit balistickou odolnost proti účinkům

projektílů ručních palných zbraní a dělostřeleckých projektílů stejně jako proti účinkům pozemních min a IED.

Zjednodušeně řečeno, US Army v podstatě chce nový typ (druh lehkého tanku), který od oficiálního vyřazení tanků M551 Sheridan v roce 1996 ve výzbroji chybí a který by vyplnil mezeru mezi lehčími obrněnými platformami a tanky M1 Abrams. Tím by se rovněž do výzbroje dostala ekvivalentní zbraň k ruskému typu Sprut-SD, respektive Sprut-SDM výsadkových jednotek. Očekává se, že MPF by měl být nasazen například v počátečních fázích konfliktu v rámci jednotek rychlé reakce a poskytovat jim, samozřejmě až na příslušnou odolnost, téměř obdobné možnosti přímé palebné podpory na delší vzdálenost jako tanky M1. Spektrum ničení možných cílů má být od pěchotních jednotek, přes polní opevnění až po obrněná vozidla.

Zatím tři hráči

Návrh společnosti BAE Systems vychází ze staršího typu United Defense Industries M8 AGS (Armored Gun System), jenž byl původně vyvíjen jako náhrada již zmíněných lehkých tanků M551 Sheridan, avšak v polovině 90. let minulého století byl projekt zastaven. Po roce 2005 firma BAE Systems projekt „oprášila“, vozidlo zmodernizovala a začala pro něj užívat označení ELT (Expeditionary Light Tank). Nyní tato platforma, samozřejmě po dalších úpravách, tvoří základ pro nově nabízený typ MPF. Nabídku na MPF odevzdala i americká společnost GDLS (General Dynamics Land Systems),

přičemž její řešení – technologický demonstrátor – je známý pod jménem Griffin. Tato konstrukce využívá kombinace podvozkové části obrněného vozidla řady Ajax, vyvíjeného pro britskou armádu, s novou otočnou věží se 120mm kanonem XM360 s automatickým nabíjením. Právě GDLS zatím nabízí zbraň největší ráže. Do třetice hlavních uchazečů se zařadilo konsorcium zastřešované americkou firmou SAIC. Základ jeho demonstrátoru tvoří podvozek z nového bojového vozidla pěchoty NGAFV (Next Generation Armoured Fighting Vehicle) připravovaného firmou ST Kinetics pro singapurskou armádu, na kterém je umístěna věž Cockerill 3105 belgické firmy CMI Defence se 105mm kanonem.

Do operační služby okolo roku 2025

Americká pozemní armáda zařadila MPF mezi své priority a tomu plně odpovídá i rychlost programu. V prvním kvartálu roku 2019 mají být vybráni dva výrobci pro další vývoj. Každý z nich musí zhotovit 12 prototypů pro porovnávací zkoušky, z nichž vyjde vítězné řešení. Vybraná firma pak musí postupně vyrobit minimálně 26 vozidel ověřovací série, přičemž není vyloučeno rozšíření tohoto počtu až na 54 kusů. První operační jednotka by následně (podle současných plánů) měla obdržet vozidla MPF v roce 2025.

Text: Michal Zdobinský,

foto: BAE Systems, US Army a Sydney Freedberg

Slovenská armáda převzala modernizovanou BVP

Na konci května slovenská armáda slavnostně převzala prvních 21 modernizovaných bojových vozidel pěchoty BVP. Konkrétně šlo o 11 průzkumných vozidel ve verzi BPzVI (Bojové Prieskumne Vozidlo ISTAR) a deset vozidel BVP-M (Bojové Vozidlo Pechoty – Modernizované).

V současné době se bojová vozidla BVP-1 a BVP-2 nacházejí ve výzbroji všech pěti praporů slovenských pozemních sil. Slovenská 1. mechanizovaná brigáda provozuje modernější BVP-2 a 2. mechanizovaná brigáda starší BVP-1. Podle londýnského think-tanku IISS (International Institute for Strategic Studies) má slovenská armáda papírově ve výzbroji 148 BVP-1 a 91 BVP-2. Počet aktivních (bojeschopných) vozidel není znám.

Celkově slovenské Ministerstvo obrany (MOSR) v letech 2016 až 2017 objednalo modernizaci 35 vozidel BPzV Svatava (Bojové průzkumné vozidlo Svatava) a BVP-1 za 44,5 milionu euro – konkrétně jde o modernizaci 18 (z 58 BPzV Svatava ve výzbroji slovenské armády) vozidel na verzi BPzVI a 17 vozidel na verzi BVP-M. Podle tiskové zprávy MOSR již

část modernizovaných BVP slouží pro výcvik slovenských vojáků.

Vozidlo BPzV Svatava (průzkumná verze BVP-1) se vyrábělo na Slovensku v letech 1988 až 1990. Svatava se vizuálně podobá BVP-1, ale je vybaveno průzkumnými systémy československé výroby. Celkově vzniklo 200 BPzV Svatava, z toho 16 vozidel bylo dodáno do Polska.

Modernizovaná vozidla BPzVI získá průzkumný prapor ISTAR z 2. mechanizované brigády, BVP-M pak 21. mechanizovaný prapor stejné brigády. Úkolem praporu ISTAR je zajišťovat zpravodajství, průzkum, sledování a získávání údajů o cíli, tedy v anglické terminologii označováno zkratkou ISTAR (Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and

Reconnaissance), ve prospěch ostatních složek Ozbrojených sil Slovenské republiky (OS SR).

Vozidla BPzVI v praporu ISTAR zůstanou do příchodu moderních průzkumných vozidel 4x4 a poté budou přesunuta k mechanizovaným jednotkám. Podle blogu Vladimíra Bednáře, jeden mechanizovaný prapor potřebuje minimálně 32 bojových vozidel pěchoty – deset BVP pro každou ze tří mechanizovaných rot, dvě BVP pro rotu velení a ještě čtyři průzkumné BVP pro průzkumnou četú a jedno vyprošťovací BVP. Počet vozidel BPzVI a BVP-M tak stačí na přezbrojení jednoho mechanizovaného praporu.

Podle ruského blogu BMPD, který se odvolává na slovenské zdroje, po příchodu vozidel

4x4 se sady průzkumných systémů BPsVI přesunou na nová kolová obrněná vozidla AMV (viz dále) a BPsVI se přemění na klasická BMP-M. „Od samého začátku deklarujeme potřebu modernizace našich ozbrojených sil a toto je jeden z kroků, kterým tento náš závazek reálně plníme. Životnost bojových vozidel pěchoty jsme jejich modernizací prodloužili minimálně o dalších 20 let, přičemž nová vozidla tohoto typu by nás stála několikrát více, než řešení, které jsme zvolili,“ uvedl ministr obrany Peter Gajdoš.

Podle Gajdoše jedno vozidlo BPsVI stojí přibližně 1,1 milionu euro a BVP-M 1,5 milionu euro. Nové západní BVP přitom stojí okolo 5 milionů euro, navíc zhruba polovina z celkové akviziční sumy jde na vybudování provozního, logistického, servisního a výcvikového zázemí. Za nákup 35 nových západních BVP by tak MOSR zaplatil minimálně o 350 milionů euro. Například Ministerstvo obrany ČR plánuje za 210 vozidel BVP utratit maximálně 55 miliard Kč, což prostým dělením dělá zhruba 11,5 milionu dolarů za vozidlo. Velmi hrubě

ale nižší polovina z ceny případně na nákup samotných vozidel, větší polovina pak na vybudování komplexního provozního zázemí, nákup náhradních dílů, servisní podporu, nákup munice, atd.

Vozidla BPsVI a BVP-M jsou výsledkem vývoje firem EVPÚ (Elektrotechnický výzkumný a projektový ústav), Konštrukta Defence (součást DMD Group) a MSM Group. Samotná přestavba proběhla v podniku ZTS Martin patřící pod MSM Group.

Středobodem modernizace obou verzí je instalace slovenského bezosádkového bojového modulu TURRA 30. Věž o hmotnosti 1 540 kg je standardně osazena automatickým kanónem 2A42 ráže 30 mm se spřaženým kulometem PKT ráže 7,62 mm a dvěma střelami 9M113 Konkurs (v kódu NATO AT-5 Spandrel).

Kanón má kadenci 550 ran za minutu a efektivní dostřel 2 500 m. Pro hlavní zbraň je k dispozici 330 nábojů, pro kulomet 600 kusů nábojů. V případě přání zákazníka je

možné do bojového modulu TURRA 30 instalovat americký kanon Bushmaster Mk.44 ráže 30 mm, jiný kulomet ráže 7,62 mm nebo 12,7 mm a izraelské protitankové střely Spike.

V základu věž nabízí pancéřování na úrovni 1 (Level 1) podle alianční normy STANAG 4569. Na přání je možné věž vybavit přídavným pancéřováním. Věž je poháněná elektricky, stabilizována ve dvou rovinách a kanón dosahuje náměru -10 až +70°. Věž je rovněž osazena senzorovým blokem, který zahrnuje televizní kameru, infračervené čidlo a laserový dálkoměr. Sensorový blok je mechanicky spřažen s hlavním kanónem.

BVP-M s věží TURRA 30 má navíc kruhové elektro-optické pozorovací a zaměřovací pouzdro velitele. Výrobce ani typ čidla není znám, ale jde pravděpodobně o výrobek izraelské firmy Elbit Systems. Obě vozidla rovněž získala komunikační systémy značky Harris nebo meteostanici a navigační zařízení Kestrel-5500.

Stejný bojový modul obdrží i 81 nových kolových bojových vozidel pěchoty AMV 8x8, které slovenská armáda postupně obdrží v letech 2018 až 2024.

Původní pohonná jednotka UTD-20 (220 kW) byla v případě BPsVI/BVP-M zachována, ale vozidlo prošlo kompletní přestavbou. Modernizován a „zlidštěn“ byl pracovní prostor posádky i výsadku.

Průzkumná verze BPsVI získala navíc i pozemní radiolokátor FLIR Ranger R20S s dosahem 30 km, který na tuto vzdálenost dokáže odhalit (samozřejmě v podmínkách přímé viditelnosti) jedoucí vozidlo nebo na vzdálenost 12 km pohybujícího se člověka. Kromě dalších systémů, jako detektoru laserového ozáření nebo detekce min, posádka průzkumné verze může vypouštět mini drony Micro Falcon s výdrží ve vzduchu až tři hodiny.

Bojová hmotnost PsVI a BVP-M se zvýšila na zhruba 15,29 tun (původní BPzV mělo hmotnost 13,8 tun), takže pro zachování schopnosti plavat jsou stroje vybaveny přídavnými bočními nafukovacími plováky. Další osud vozidel BVP-1 a BVP-2 slovenské armády není znám. Jisté však je, že slovenská armáda nové BVP kupovat nebude, takže je pravděpodobná modernizace dalších BVP-1 a BVP-2 za použití bezosádkových věží TURRA 30.

Text: Jan Grohmann, foto: MO SR

Legendární
vrtulníky Mi-2
nahradil americký
Enstrom 480B-G

Král je mrtev, ať žije král

Centrum leteckého výcviku v Pardubicích se stalo dějištěm slavnostní ceremonie „výměny stráží“, kdy byla zavedena zcela nová výcviková platforma, která zvýší atraktivitu centra pro zahraniční zájemce. Ředitel LOM Praha s. p. Roman Planička představil zcela nový stroj, který se stane páteří leteckého výcviku na vrtulnících.

Toto unikátní centrum spadá pod státní podnik LOM Praha, disponuje unikátními kapacitami pro výcvik pilotů vrtulníků, letadel, instruktorů, leteckých inženýrů a leteckého personálu. Kromě výcvikových potřeb Vzdušných sil Armády České republiky zdejšími výcvikovými programy prošli například afghánští, polští, maďarští, či venezuelští piloti vrtulníků. Pro ně byl stroj Mi-2 základním prvkem seznámení se s pilotáží, nicméně platforma stará přes 50 let si již zasloužila náhradu.

Šestice strojů moderní doby

Tou se stal moderní americký vrtulník Enstrom 480B-G, který se oficiálně zařadil do služeb CLV Pardubice. Původně se sice hovořilo o strojích Bell 505, ale platforma od společnosti Enstrom Helicopter Corporation z Amerického Menominee se stala výhodnější volbou. Šest kusů těchto vrtulníků umožní centru nabídnout své služby podstatně širšímu spektru zákazníků. Součástí kontraktu na tyto nové vrtulníky je samozřejmě i dodávka náhradních dílů, servisního vybavení a také výcvik pilotů a techniků. Vrtulníky Enstrom 480B-G by měly nahradit část flotily dosluhujících vrtulníků Mi-2. „Součástí modernizace, zlepšování služeb, zkvalitňování a také zlevňování služeb pro našeho hlavního zákazníka je

případný nákup nové techniky. Před námi stál úkol nahradit program Mi-2 novým lehkým vrtulníkem pro základní výcvik a souvisí s modernizací letky vůbec: letounů a vrtulníků, které LOM Praha používá pro vojenský výcvik nejenom Armády České republiky, ale i zahraničních zájemců. Po dlouhé úvaze a porovnávání padla volba na americké stroje Enstrom,“ uvedl ředitel LOM Praha s. p. Roman Planička. Dva vrtulníky již Centrum leteckého výcviku využívá, další budou dodány do konce roku.

Vyvinut pro US Army

Vrtulník Enstrom 480B-G byl vyvinut pro výcvik armádních pilotů Spojených států. Verze B s turbínovým motorem byla certifikována v roce 2001 (již zde je zřejmý rozdíl oproti Mi-2, jehož první verze byla certifikována v roce 1966). Vrtulník pojme až pět osob a je poháněn turbínovým motorem Rolls-Royce 250 C20w. Maximální vzletová hmotnost vrtulníku je 1 361 kg, užitečná hmotnost pak činí 535 kg. Písmeno G v označení typu znamená vybavení glasscopitem Garmin G1000H. Podle společnosti Enstrom je díky své stabilitě a obratnosti typ 480B-G ideálním výcvikovým strojem.

Text a foto: Michal Voska

A fakta

Základní parametry Enstrom 480 B-G:

Rozměry
Počet míst: 5
Délka: 9,2 m
Výška: 3 m

Výkony
Počet motorů: 1
Typ motoru: Rolls-Royce 250-C20W Turbine
Cestovní rychlost: cca 200 km/h
Maximální rychlost (horizont): cca 220 km/h
Stoupavost: 7,62 m/s
Dolet: 700 km
Dostup: 4 680 m

Hmotnosti
Prázdná hmotnost: 826 kg
MTOW (Maximální vzletová hmotnost): 1 361 kg
Užitečné zatížení: 535 kg

Základní parametry Mil Mi-2:

Rozměry
Počet míst: 8
Délka: 17,42 m
Výška: 3,75 m

Výkony
Počet motorů: 2
Typ motoru: turbohřídelový motor Izotov GTD-350, každý o výkonu 295 kW
Cestovní rychlost: 180 km/h
Maximální rychlost (horizont): 210 km/h
Stoupavost: 3 m/s
Dolet: 580 km
Dostup: 4 000 m

Hmotnosti
Prázdná hmotnost: 2 372 kg
MTOW (Maximální vzletová hmotnost): 3 550 kg
Užitečné zatížení: 8 osob nebo 2 ležící a 2 sedící pacienti, nebo 700 kg ve vnitřním prostoru, nebo 800 kg nákladu v podvěsu

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete na titulní straně francouzského deníku Petit Journal, zobrazujícího generála Maurice Janina a bojový prapor našeho 21. legionářského pluku, čtyři rozdíly?

V letošním roce si připomínáme sté výročí vzniku Československa. Do historie naší země se vedle Maurice Pellého zapsal i další významný francouzský generál Maurice Janin. Narodil se 19. 10. 1862 v Paříži. Vojenskou kariéru zahájil v roce 1880 studiem na Vojenské škole v Saint-Cyr. O deset let později absolvoval Vysokou válečnou školu v Paříži. Pro jeho další směřování bylo ale asi nejdůležitější absolvování Carské nikolajevské akademie v Moskvě v roce 1911.

Janin se od samého počátku zapojil do bojů na francouzské frontě první světové války. A to jako velitel 35. pěší brigády. Během prvního roku války byl také povýšen do hodnosti brigádního generála. Na jaře 1916 se stal náčelníkem francouzské vojenské mise v Rusku. Pro naši zemi bylo významné datum 2. 2. 1918, kdy byl Janin jmenován vrchním velitelem právě vznikající československé armády ve Francii. Období jeho podstatně významnějšího kontaktu s našimi vojáky ale mělo teprve přijít, a to na daleké Sibiři. Právě zde se stal během občanské války v Rusku nejen velitelem spojeneckých vojsk na Sibiři, ale i hlavním velitelem československých legií v Rusku. Byl přítelem Miroslava Rastislava Štefánika, se kterým v listopadu 1918 řešil složitou otázku stažení našich legií z frontových linií.

V roce 1923 získal Janin Řád bílého lva. Zemřel v Saint Sebastien 28. 4. 1946.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek, ilustrace: archiv A reportu

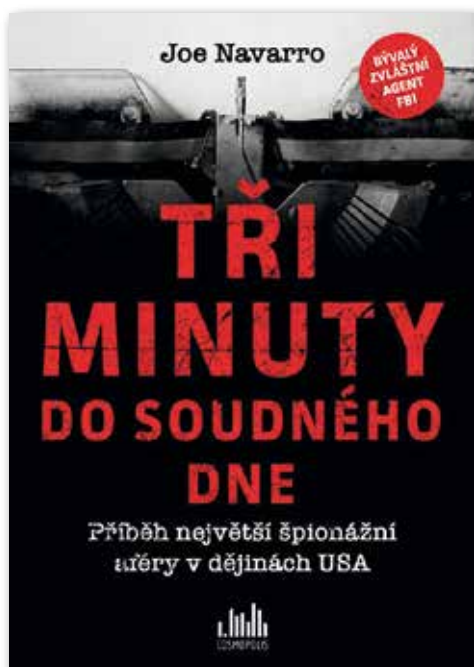
Rozdíly: chybí hodnost na čepici, významnější a text pod jménem, cena 15 centů, vyznačená a symbol kohouta,

RECENZE

Joe Navarro

Tři minuty do soudného dne

Příběh největší špiónážní aféry v dějinách USA

PODLE SKUTEČNÝCH UDÁLOSTÍ

Skutečný příběh dvou výjimečných mužů, připomínající hru kočky s myší, se odehrává v posledních dnech studené války. Je šokující výpověď o tom, jak Americe a celému západnímu světu reálně hrozilo naprosté zničení kvůli rozsáhlému úniku tajných válečných plánů a strategických informací o jaderných zbraních. Joe Navarro, zvláštní agent FBI a autor této knihy, byl znám svou až nadpřirozenou schopností prohlédnout myšlenky vyslýchaných. Díky tomu si během zcela rutinního rozhovoru všiml, že se vyslýchanému při zmínce o vojákově zapletenému do špiónáže nepatrně zatřásla cigareta v ruce. Tato nenápadná indicie Navarrovi stačila, aby u svých nadřízených prosadil zahájení vyšetřování. Tím začal dvouletý souboj mozků, jenž nemá v análech kontrarozvědné činnosti obdoby. Soupeřícími rivaly tohoto příběhu byli agent FBI, který svému „cíli“ nemohl otevřeně prozradit, že ho podezírá ze špiónáže, aby ho nevyplašil, a zrádce, jehož největší slabinou bylo potěšení, které mu přinášel samotný duel s „inkvizitorem“. Aby Navarro získal od podezřelého všechny potřebné informace, musel se stát šachovým mistrem plánujícím dvacet tahů dopředu. Kniha Tři minuty do soudného dne je skutečným příběhem odhodlaného hrdiny, který se dokázal vybičovat ke stěží pochopitelné vytrvalosti vedoucí až k naprostému vyčerpání. Příběhem vyvolávajícím znepokojivé úvahy o tom, jaká rizika mohou i dnes hrozit při vyzrazení těch nejcitlivějších státních tajemství.

Počet stran: 360

Vydalo: nakladatelství Grada

Text: Michal Voska

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Príslušníci armády
čekala tvrdá odplata
za jejich postoje
v srpnových dnech
1968

Převládal pasivní odpor

Když krátce po půlnoci z 20. na 21. srpna 1968 začínaly přistávat na ruzyňském letišti těžké antonovy naložené ruskými vojáky a technikou, bylo v Moskvě již všechno přesně spočítané a naplánované. Nikdo totiž neměl lepší přehled o Československé lidové armádě než ruští generálové.

Nejenže znali přesně dislokaci našich jednotek a útvarů, ale také předpokládali, že se jejich „spojenecká“ armáda, které již více než třináct let prostřednictvím Varšavské smlouvy veleli, nepostaví na odpor. Ne všude se ale tento předpoklad vyplnil.

Například na přistávací plochu letiště ve Kbelích rozmístili vojáci traktory, buldozery a další těžkou vojenskou techniku tak, aby zde ruské letectvo nemohlo přistát. Podobných činů se v těchto osudových dnech odehrála celá řada. Zaznamenány byly i případy sebevražd vojáků, které byly motivovány právě okupací Československa.

Bezprostředně po jejím zahájení byl v Československé lidové armádě vyhlášen poplach. Všichni vojáci z povolání se museli neprodleně dostavit do kasáren. Tak učinil i pilot podplukovník Vladimír Chadalík. Ve tři hodiny ráno 21. srpna 1968 i přes přísný zákaz letů odstartoval se svým vrtulníkem Mi-1M z Havlíčkova Brodu a přistál poblíž Mnichova, kde se dožadoval předání na jugoslávské velvyslanectví. Po určitých peripetiích se nakonec dostal do Bělehradu, kde se v té době zdržoval tehdejší ministr zahraničních věcí Jiří Hájek, Oto Šlik a někteří další významní představitelé Československa. Po dokončení této mise se podplukovník Chadalík vrátil zpět do Československa, kde ho přijal generál Vasil Valo.

Skutečný smysl této akce se nepodařilo nikdy plně objasnit.

Velitel Západního vojenského okruhu generál Stanislav Procházka nařídil velitelům podřízených brigád, aby použili tabulky s označením o zaminování a rozmístili je na příjezdových cestách. Na shromáždění velitelů okruhu pak společně odsoudili okupaci a pošlapání státní suverenity a svobody. Protestní dopis pak

poslali veliteli okupačních vojsk generálu Pavlovskému.

Vojáci československé divize bezprostředně po obsazení Československa vypravili automobil s velkým amplionem, který projížděl ulicemi krajské města a vyzýval k podpoře Alexandra Dubčeka.

V protestech proti okupaci se angažovali i některé významné armádní osobnosti.

Za všechny je možné jmenovat mnohonásobného olympijského vítěze plukovníka Emila Zátopy či filozofa a spisovatele plukovníka Vítězslava Gardavského.

Nejvýraznější čin odporu připravovali příslušníci elitního 7. výsadkového pluku zvláštního určení v Holešově. Rusové dorazili před holešovská kasárna jedenadvacátého dopoledne. Byla to tanková jednotka gardové „Železné divize“ ze Lvova. Doprovázel ji průzkumný prapor. Skutečnost, že Rusové poslali své elitní jednotky právě do Holešova, naznačovala, že mají podrobné informace o vycvičenosti a kvalitách holešovského pluku. Okna kasáren byla ale v té době již naježena zbraněmi. S velením ruských vojáků vyšel vyjednávat Miroslav Šedina, působící v té době již na zpravodajské správě naší armády, doprovázený velitelem pluku Vladimírem Košanem. „Chtěli, abychom vojáky okamžitě odzbrojili,“ vzpomínal Miroslav Šedina. „Na nic takového jsme samozřejmě nepřistoupili. Naopak jsme jim sdělili, že pokud by se pokusili o sebemenší náznak útoku na kasárna, okamžitě proti jejich tankům použijeme „erpégéčka“. Rusové nakonec usoudili, že

by nebylo dobré vyhrocovat dál situaci a začali raději budovat tábor na louce poblíž kasáren. Výsadkáři vyhověli požadavku národního výboru o vyslání vojenské hlídky k ochraně pošty a některých dalších institucí. Také vojenský radiovůz jezdil po celou dobu po městě a šířil vysílání pražského rozhlasu. Ostatní vojáci zatím vyčkávali.

Určitý zlom nastal v noci z 21. na 22. srpna. Velitelství pluku dostalo ze zpravodajské správy rozkaz zjistit, kde se nacházejí zadržení českoslovenští představitelé v čele s Alexandrem Dubčekem a Ludvíkem Svobodou, a připravit plán jejich osvobození. Podle původního předpokladu měli být naši politici zadržováni na sovětské ambasádě. „Pokud by tomu tak skutečně bylo, případný zásah by byl velice komplikovaný,“ hodnotil situaci další z výsadkářů Jiří Šolc. „Velvyslanectví připomínalo nedobytnou pevnost, všude kolem byla spousta ruských vojáků a tanků.“ Další z informací hovořila o tom, že představitelé Pražského jara jsou zadržováni v Polsku. Holešovští výsadkáři zvažovali, zda by nebylo možné zmocnit se letadel a nad inkriminovaným místem shodit výsadek.

Osvobozené politiky by pak přepravili zpět do republiky v malém letadle kopírujícím terén tak, aby nemohlo být zachyceno radiolokátory.

Nakonec ale bylo rozhodnuto, že do doby, než se podaří získat přesnější informace, bude část vojáků vyvedena do Hostýnských vrchů. Zde měli budovat ohniska odporu. „Zdejší terén byl mnohem příhodnější pro případnou obranu. Všude spousta roklí a těžce přístupných míst“, upozorňoval plukovník Šedina. „Navíc jsme místní lesy dokonale znali, pravidelně jsme v této oblasti cvičili. Rozhodli jsme se, že se budeme připravovat na vedení partyzánského boje.“

Šedesát výsadkářů se dostalo nenápadně i s výzbrojí ven z kasáren. Výsadkáři zaujali postavení v lese a postupně vybudovali v okolí Tesáku velitelské stanoviště a několik bunkrů. Byla to úmorná práce, neměli k dispozici žádnou ženíjní techniku, pouze polní lopatky.

Mezitím se opevňovali i vojáci v kasárnách. Po dalších dvou dnech dostali informaci, že Dubček a další politikové jednájí pod tlakem v Moskvě. Po zvážení všech možností byla nakonec celá záchranná akce odtroubena. Výsadkáři z okolí Tesáku se vrátili zpět do kasáren.

„Celý ten úkol postrádal racionální základ, bylo to spíš jen zoufalé gesto ponížených lidí,“ hodnotil s odstupem celou situaci plukovník Šedina. „Naši vojáci byli sice velmi dobře vycvičení i na podobné akce hluboko v nepřátelském území. Neměli jsme však k dispozici potřebná letadla. Veškerá letiště byla krátce po zahájení invaze obsazena. Měli jsme k dispozici pouze dva vrtulníky, na kterých jsme předtím prováděli výsadkovou přípravu. Navíc nad naším územím byl vyhlášen zákaz létání, tzv. patalog. Pokud bychom se i nějakého letounu zmocnili, bylo víc než pravděpodobné, že by nás okamžitě sestřelili.“

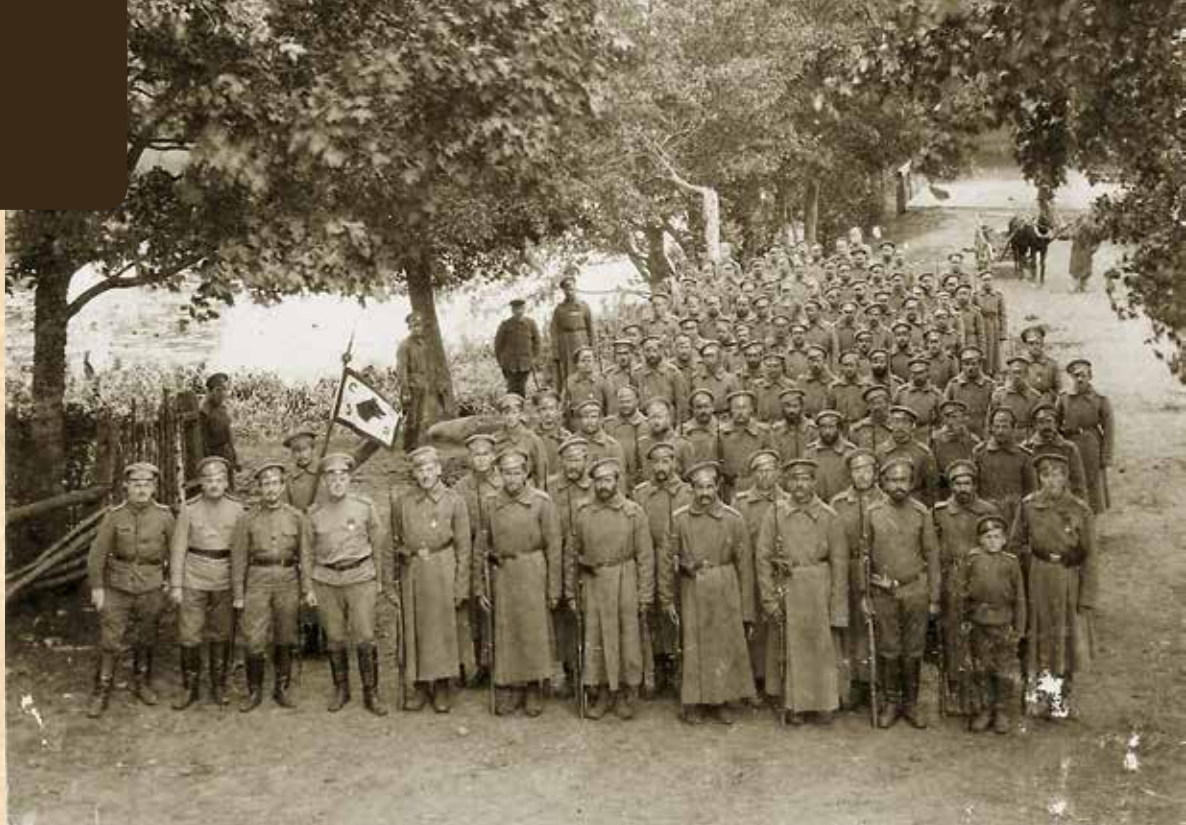
Že byl tímto obtížně splnitelným a nejspíš i nereálným úkolem pověřen právě 7. výsadkový pluk, nebyla rozhodně náhoda. Od svého založení v roce 1961 patřil k těm nejprestižnějším jednotkám naší armády. Dostával nejvyšší vojáky a nejmodernější výstroj a výzbroj. O charakteru útvaru napovídá i to, že byl přímo podřízen zpravodajské správě.

Tomu všemu měl být ale stejně brzy konec. Velení v Praze se začalo rozkládat. Jeden rozkaz vyvracel druhý. Armáda, stejně jako celá společnost, byla stále více rozpolcená. Nikdo pořádně nevěděl, co má dělat. Postupně začalo i v armádě nastupovat normalizační vedení. To se důrazně ptalo, proč holešovští dělali to a to. Proč mířili na sovětské „Spojence“ svými zbraněmi. Tyto otázky se staly osudnými nejen pro většinu důstojníků výsadkového pluku, kteří museli postupně armádu opustit, ale i pro pluk samotný. Byla mu totiž odňata bojová zástava a jednotlivé jednotky byly postupně rozděleny k jiným útvarům. Éra výsadkářů v Holešově definitivně skončila. Stejně tvrdé postihy čekaly na počátku normalizace i všechny další vojáky, kteří se postavili okupačním jednotkám na aktivní či byť jen pasivní odpor.

Emil Zátoka

Po dobytí Kazaně kombinovanou operací se našim legionářům dostaly do rukou nejen velké zásoby vojenského materiálu, ale i carský zlatý poklad

Obsazení zlatého města

Koncem jara a začátkem léta 1918 ovládli naši legionáři v Rusku celou řadu významných měst na Transsibiřské magistrále. Do jejich rukou se postupně dostala Penza, Syzraň, Samara, Ufa, Simbirsk a Jekatěrinburg. Čechoslováci na nejzápadnější povolžské frontě v té době předpokládali, že budou postupovat směrem na východ a tzv. vlastním pořádkem si uvolní cestu do Vladivostoku. Demokratické síly na západních územích osvobozených od bolševiků si však uvědomovaly bojovou sílu naší armády a dožadovaly se odložení odchodu alespoň do doby, než se jim podaří vybudovat vlastní jednotky.

A tak namísto odjezdu na východ přišel rozkaz, aby se dva prapory 1. čs. střeleckého pluku posílené o dělostřeleckou baterii a ruský oddíl podplukovníka Kappela nalodily v simbirském přístavu a po Volze odpluly směrem k bohatému městu Kazaň. Celou akci pochodem po pravém břehu Volhy zajišťoval se dvěma legionářskými rotami pozdější velitel Pražského povstání, v té době kapitán Karel Kutlvašr.

Ten také se svými dvě stě padesáti muži vyrazil jako první po silnici Bujinsk-Kazaň již 31. července. Druhého dne ho následovalo hlavní úderné uskupení, které se podařilo nalodit na improvizovanou říční flotilu skládající se asi z dvaceti lodí.

„Nalodíme se na parník Karamzín. Parník je mohutný, patříci paroplavební společnosti Rus. Vše je pěkně zařízeno, zvláště přepychová je první třída. Naše rota je umístěna na zádi lodě ve třetí třídě. I zde je pohodlí. Lodníci vytahují kotvu a připravují Karamzín k odplutí. Obrovská kola začínají čerpat vodu a loď odbočuje od břehu v prostornou Volhu. Jsme všichni na palubě a díváme se opření o zábradlí, jak mohutné vlny ubíhají podél boků. Jsme nadšení prvním našim pobytem na lodi. Celý den vydržíme dívat se na břehy, většinou lesnaté. Tedy již řešeno. Plujeme ke Kazani.

Bez boje přijíždíme do přístavu Tetjuši, jsouce obyvateli nadšeně přijati. Naše úhrnné síly jedoucí ke Kazani obnáší 1 400 bodáků,“ popisoval tyto okamžiky legionář Josef Holub.

Překvapení bolševici

Bolševickou obranu Kazaně tento postup dokonale zaskočil a vyvolal téměř paniku. Početila totiž s tím, že protivník bude postupovat na západ směrem na Moskvu. Nic na tom nezměnila ani skutečnost, že pět tisíc obránců Kazaně několikanásobně převyšovalo síly postupující na toto město.

Jako první se do boje zapojila skupina kapitána Kutlvašra. Ta již 1. srpna narazila u Kašinky na třistačlennou skupinu bolševiků podporovaných kulomety, děly a dvěma obrněnými automobily. Rychlou akcí se ale Kutlvašrovi podařilo protivníka rozpráshit a hned následujícího dne obsadit Kašinku, Bujinsk a přístav Tetjuši na břehu Volhy. Tím zajistil nejen silnici na Kazaň, ale i základnu pro hlavní síly plavící se po Volze. O dva dny později posílil jeho skupinu dobrovolceky jihoslovanský prapor s početnou českou menšinou, který unikl z bolševické internace.

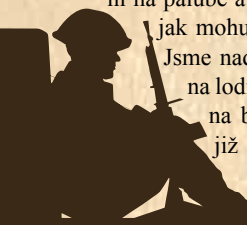
Hlavní úderná skupina mezi tím postupovala po Volze a obsadila přístavy Spaska, Bogorodsk a v ústí řeky Kama zajala bolševickou

loď s třemi sty muži na palubě. Dne 5. srpna obsadily naše legionářské jednotky po krátké dělostřelecké palbě Nižní Uslon a pokračovaly dál v postupu. Lodím se podařilo proniknout k ústí řeky Svijaga, pod silnou kulometnou a dělostřeleckou palbou protivníka se však musely stáhnout zpátky k Nižnemu Uslonu.

„Večer dán rotě příkaz odjetí na Vrchní Uslon a odtud na bojiště. U Morkvas a Nižního Uslonu jde boj. Nepřátelská artilerie bije přímo do přístavu uslonského a seskupených barží, z kterých jednu zapálila. Z Karamzínu přesedáme na menší parník a jedeme. Bližíme se k nebezpečnému obštrélovanému pásmu. Každý přemýšlí, jak to udělá, až to do lodi bouchne. Různé názory pronáší se i hlasitě. Mijíme hořící loď. Svítí jak pochodně,“ líčil na základě svých vzpomínek legionář Holub.

Spousty zbraní a materiálu

Bezprostřední boj o Kazaň začal následujícího dne vyloděním dvou československých rot a jízdního oddílu na západním břehu řeky naproti Uslonu. Ostatní síly se pod velením poručíka Švece vylodily na východním břehu a zahájily postup na Kazaň. Po poměrně hladkém obsazení několika vesnic narazily na předměstí Kazaně na houževnatější odpor. Ten pomohla zlomit 9. rota Kutlvašrova předvoje, která se

po dobytí Tetjuše na jednom z ukořistěných parníků dopravila společně s jihoslovanským praporem k hlavním silám. V prudkém boji se našim jednotkám podařilo dobýt přístav a proniknout do města. V těchto okamžicích se v prudké kulometné palbě vyznamenávali především Srbové. Těm se také podařilo dobýt kazaňskou pevnost a vzít do zajetí téměř celý 5. lotyšský pěší pluk. Ta nejdůležitější část Kazaně tak byla v československých rukou již 6. srpna 1918 večer. Město definitivně padlo hned následujícího dne.

Kromě velkých vojenských skladů s výzbrojí a nejrůznějším materiálem se naši vojáci v tomto městě zmocnili i tři letadel a ruského zlatého pokladu. Ten byl původně uložen v Petrohradu. S postupným rozvrtem ruské armády a příchodem revolučních událostí bylo ale potřeba pro něj hledat bezpečnější místo. A tak začala jeho pouť napříč rozvráceným Ruskem.

Carský poklad

Po obsazení Kazaně naši legionáři předali zlatý poklad Rusům. Samarská vláda jej nařídila všemi dostupným prostředky přepravit do Samary. Kazaň byla příliš blízko fronty, a tak hrozilo nebezpečí, že by mohl padnout opět do rukou bolševiků. Přeložit poklad v Kazani na lodě a v Samaře z lodí do trezorů tamní

filiálky Státní banky nebylo ve složitých válečných poměrech rozhodně jednoduchou záležitostí. A tak správce finančního ministerstva vyslal ze Samary do Kazaně za tímto účelem tři sta spolehlivých lidí a dva automobily. Vše probíhalo pod dohledem ruských úředníků a vojáků. Přeprava byla ukončena v druhé polovině srpna.

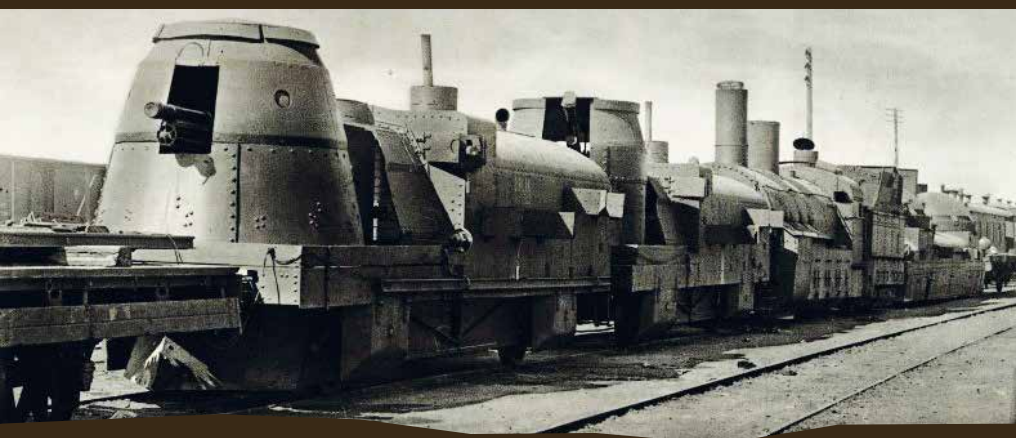
Zlato se však v Samaře příliš neohrálo. Již v září byl poklad evakuován ze Samary do Ufy a odtud pak do Čeljabinsku. Zde byl poklad přeložen z vagonů do betonových sklepů státního elevátoru, který původně sloužil k uskladnění obilí. V polovině října nařídil ministr financí Ivan Michajlov, aby byl zlatý poklad převezen do Omska. Naši vojáci doprovázeli zlato až do tohoto sibiřského města. Za velkých bezpečnostních opatření bylo přímo z nádraží převezeno do Státní banky. V druhé polovině listopadu došlo v Omsku k násilnému převratu. Vlády se ujal admirál Alexandr Vasiljevič Kolčak, kterému v následujících měsících posloužil poklad k financování výdajů na budování armády.

Carský poklad představoval neuvěřitelných 13 400 tun zlata a přepravoval se ve dvou vlcích. Podle vzpomínek generála Syrového dokonce ve třech vlcích o 120 vagoních. Tento rozdíl je možné vysvětlit tím, že poklad kromě zlata obsahoval i stříbro a platinu. Tvořily ho

jak mince, a to ruské i zahraniční, tak zlaté pruhy. Finanční hodnota pokladu byla podle jedné z verzí 651 milionů, podle druhé verze 657 milionů rublů. V kazaňském pokladu bylo ale kromě zlata ještě zhruba sto milionů rublů v papírových bankovkách a jak již bylo řečeno, řada jiných cenností a dále zásoby platiny a stříbra. Celkově tak jeho hodnota byla odhadována na jednu miliardu sto milionů rublů.

S carským pokladem se během sibiřské anabáze setkali naši legionáři coby jeho strážci ještě několikrát. Počátkem března 1920 ho pak předali v Irkutsku sovětským orgánům.

manuál profesionálního vojáka

Rukávové znaky

Na představení hodnostních systémů armád NATO jsme navázali dalším seriálem. V něm se budeme po řadu měsíců zabývat rukávovými znaky útvarů a zařízení nejen AČR, ale celého resortu.

Měřičský ústav Litoměřice

Je státní organizací s celorepublikovou působností. Ve prospěch oprávněných orgánů státní správy provádí speciální telekomunikační měření a analýzy související se zajištěním bezpečnosti státu. Pro podporu plnění vlastních úkolů zajišťuje vývoj a výrobu speciálních zařízení a softwarových nástrojů.

Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad

Zabezpečuje sběr informací, tvorbu a správu standardizovaných geodetických, kartografických a geografických podkladů a map a speciálních databází určených pro zabezpečení obrany České republiky. Plní úkoly přímé geodetické, geografické a hydrometeorologické podpory velitelů a štábů vojsk při výcviku, řešení humanitárních operací a zejména při ohrožení bezpečnosti České republiky. Je předurčen pro plnění úkolů Host Nation Support při výcviku ozbrojených sil aliance NATO na území České republiky a při případném posílení ozbrojených sil České republiky v případě válečného konfliktu.

Agentura finanční

Je odborným orgánem náměstka ministra obrany pro řízení sekce ekonomické pro zabezpečení realizace procesů rozpočtování, financování a účetnictví, pro výkaznictví a statistiku, pro realizaci osobních výdajů, pro zabezpečení provozu EIS. Zaměstnanci zde zařazení plní povinnosti správce rozpočtu a hlavního účetního.

Vojenský ústřední archiv

Je vojenské zařízení resortu Ministerstva obrany ČR. Působí na úseku všestranné péče o archiválii a dokumenty, vzniklé z činnosti předchůdců a současných složek Ministerstva obrany ČR, Armády České republiky i jiných orgánů a organizací státní správy. Jeho součástí je Správní archiv MO, Správní archiv AČR, Vojenský historický archiv a Bezpečnostní archiv MO.

Vojenský historický ústav Praha

Je muzejní, vědeckovýzkumné a knihovní zařízení Ministerstva obrany ČR. Jeho posláním je soustavně a cílevědomě shromažďovat písemné a hmotné památky především k dějinám českého i československého vojenství a armády, odborně o tyto fondy a sbírky pečovat, vědecky je zkoumat, zpracovávat a zpřístupňovat je veřejnosti.

Agentura komunikačních a informačních systémů

Je podřízeným vojenským útvarům sekce podpory MO odpovědným za koncepci, výstavbu a rozvoj spojovacího vojska AČR a za rozvoj a provoz komunikačních a informačních systémů (KIS). Zodpovídá za implementaci státní informační politiky v resortu Ministerstva obrany. Koordinuje propojení resortních KIS do aliančních KIS a informačních systémů veřejné správy (datové schránky, registry, elektronický podpis, státní pokladna apod.).

Interní komunikační portál

←→ www.ikp.army.cz

Na portále se opakovaně objevují dotazy k poskytování služebního volna vojákům z povolání. V článku se budeme zabývat dotazem, shrnujícím otázky více tazatelů, k poskytování služebního volna z důvodu dárčování krve.

Dotaz:

Dobrý den. Musím žádat o služební volno z důvodu dárčování krve nebo kostní dřeně předem? Nepostačí potvrzená propustka od lékaře, kterou přinesu další den po odběru? V jakém rozsahu mám nárok na služební volno? A co když se jedná o „komerční“ odběr?

Odpověď:

Voják je povinen velitele o poskytnutí služebního volna požádat, přičemž je povinen překážku ve službě (např. dárčování krve) a dobu jejího trvání prokázat (§ 39 odst. 4 zákona o vojácích z povolání).

Dárčování krve, aferéza a dárčování dalších biologických materiálů je podle ustanovení § 1 vyhlášky č. 263/1999 Sb., kterou se stanoví důvody pro poskytování služebního volna vojákům z povolání pro překážky ve službě a rozsah služebního volna, ve znění pozdějších předpisů, „překážkou ve službě z důvodu obecného zájmu“. V jakém rozsahu a za jakých podmínek se služební volno vojákovi poskytne, stanovuje bod č. 1 a 2 přílohy č. 1 vyhlášky č. 263/1999 Sb.:

„1. Činnost dárce při odběru krve a při aferéze

Služební volno se poskytne na dobu cesty k odběru, vlastního odběru, cesty zpět a zotavení se po odběru, pokud tyto skutečnosti zasahují do doby služby v rámci 24 hodin od nástupu cesty k odběru. Pokud na cestu k odběru, na odběr a cestu zpět nepostačí 24 hodin, poskytne se služební volno za prokázanou nezbytně nutnou další dobu, pokud zasahuje do doby služby. Nedojde-li k odběru, poskytne se služební volno jen za prokázanou nezbytně nutnou dobu nepřítomnosti ve službě.

2. Činnost dárce při odběru dalších biologických materiálů

Služební volno se poskytne na dobu cesty k odběru, vlastního odběru, cesty zpět a zotavení se po odběru, pokud tyto skutečnosti zasahují do doby služby v rámci 48 hodin od nástupu cesty k odběru. Podle odebraného objemu, charakteru odběru a zdravotního stavu dárce může lékař určit, že služební volno se zkracuje nebo prodlužuje, při prodloužení však nejvýše po dobu zasahující do doby služby v rámci 96 hodin od nástupu cesty k odběru. Nedojde-li k odběru, poskytne se služební volno jen za prokázanou nezbytně nutnou dobu nepřítomnosti ve službě.“

Zákon o vojácích z povolání sice přímo nestanoví, zda k prokázání překážky ve službě má dojít před nebo po poskytnutí (realizaci) služebního volna z důvodu překážky ve službě, ale z obsahu bodu č. 1 a 2 přílohy č. 1 vyhlášky č. 263/1999 Sb., se dá dovodit, že nadřízený je oprávněn požadovat po vojákovi prokázání překážky ke službě a doby jejího trvání (alespoň předpokládané) souběžně s podáním žádosti vojáka (přesněji: před tím, než rozhodne o poskytnutí služebního volna) tak, aby nadřízený věděl, na jak dlouhou dobu a kam má poskytnout vojákovi služební volno. Poskytnutí služebního volna musí totiž nadřízený zveřejnit ve svém rozkaze (nařízení).

Jiná situace nastane v případě, kdy voják o tom, že vznikne překážka ve službě z důvodu dárčování krve, nevěděl. To může nastat např. při nenadálém „povolání“ vojáka (dárce) zdravotnickým zařízením k neplánovanému odběru krve v naléhavém případě. Pak voják žádá o poskytnutí služebního volna a současně prokazuje překážku ve službě a dobu jejího trvání, dodatečně.

Při komerčních (placených) odběrech krve nebo plazmy nelze vojákovi poskytnout služební volno z důvodu obecného zájmu (§ 1 odst. 4 a bod 1 přílohy č. 1 vyhlášky č. 263/1999 Sb.), protože se nejedná o činnost dárce při odběru krve a při aferéze. Nejde tedy o obecný zájem ve smyslu výše uvedeného ustanovení vyhlášky č. 263/1999 Sb.

Komerční (placené) odběry krve nebo plazmy by měly probíhat v době mimo službu vojáka z povolání, a to včetně doby na zotavení po odběru, kterou nelze podceňovat.

Redakce IKP

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 542, 973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek

Grafická úprava: Milan Syrový

Jazyková korektura: Tomáš Xaver

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Profi-tisk group s.r.o.

Číslo indexu: 45 011

ISSN 1211-801X

Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 18. 7. 2018

Toto číslo vyšlo dne: 6. 8. 2018

Foto na titulní straně: Jan Kouba

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Milan Syrový (grafik)
telefon: 973 215 595
e-mail: grafika.syrovy@gmail.com

Jan Kouba (fotograf)
telefon: 973 215 664
mobil: 606 674 257
e-mail: foto.kouba@volny.cz

informace pro autory

Aby mohla redakce proplatit honorář za zveřejněný příspěvek, musí jí autor zaslat tyto údaje:

- jméno a příjmení,
 - datum narození (NE rodné číslo!),
 - údaj, zda jde o VZP, o. z., AZ, anebo osobu mimo resort,
 - adresu bydliště.
- V případě VZP, o. z. i přísl. AZ dále:
- číslo VÚ či VZ a město posádky,
 - číslo účtárny Agentury finanční, který je vyplácí
- V případě osoby mimo resort:
- číslo účtu, na který má být poslán honorář,
 - název a číslo banky,
 - na faxové č. 973 215 933 poslat kopii průkazního listku k tomuto účtu.

Tyto údaje je účelné uvádět současně se zasíláným článkem. Není v silách redakce je zpětně zjišťovat.

V těchto dnech
uplyne sto let
od dnes již
legendární bitvy
našich legionářů
na italském Doss
Alto

V Dolomitech za republiku

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Jedním z největších symbolů bojů našich legionářů v Itálii je bitva o Doss Alto. Tomuto poměrně krvavému střetnutí ale předcházelo mnohaměsíční, mnohdy doslova sisyfovské úsilí o vytvoření našich jednotek. To neulehčila ani skutečnost, že právě v Itálii byl dostatek zajatců české a slovenské národnosti, ochotných bojovat za svoji novou vlast.

Zlom přinesla až jednání Miroslava Rastislava Štefánika s italskou stranou. Od dubna 1918 se začala budovat 6. čs. divize. Postupně do konce října vznikl 31., 32., 33., 34. a 35. střelecký pluk, 39. střelecký pluk „Výzvědný“ a dělostřelecký pluk. V polovině srpna 1918 je čs. divize přesunuta na frontu. Jejím úkolem je bránit asi dvacetikilometrový úsek v horském terénu nad jezerem Lago di Garda a řekou Adige. Zatímco 33. a 34. pluk zaujaly postavení v prvním sledu, 31. a 32. pluk vytvořily druhý sled.

Bojový křest

K prvnímu bojovému křtu na našem úseku fronty došlo již koncem srpna, rakouské jednotky udeřily na pozice 34. pluku. Počátkem září uspořádali naši legionáři odvetu. Vnikli do rakousko-uherských postavení a přivedli zajatce. Všechno tohle bylo pouze vzájemné oťukávání. Pro rakousko-uherské velení přestalo být tajemstvím, že proti nim stojí jednotky sestavené z Čechů a Slováků. A právě to se pro ně stalo určitou výzvou. Připravovaný útok měl mít tak trochu podobu trestné výpravy. Hovořili se dokonce o tom, že na hlavy

českých vojáků byla vypsána určitá odměna. Hlavní tíhu úderu měl nést rakousko-uherský útočný prapor Riva.

„Asi 12. září vyměňuje naše kulometná rota pozici a stahujeme se již podruhé na kótu 703 a tam obsazujeme partii skal s obrovským tunelem a kavernou Rossi. Pod kótou byl zařazen zákop, tzv. Roncola, tam se denně měnila naše důstojnická hlídka,“ vzpomínal na tyto dny legionář V. Zeman. „Úsek byl klidný, ale jak se Rakušané dozvěděli, kdo před nimi jest, odstřelování šrapnelů a minami bylo na denním pořádku. Dne 18. září učinili Rakušané zoufalý pokus rozbít naše vojsko na pozici a začala prudká rakouská dělostřelecká palba do našich zákopů, která trvala v krátkých přestávkách do 21. září. Pak Rakušané podnikli zoufalý útok.“ Tomu předcházela ještě intenzivnější sto dvacetiminutová dělostřelecká příprava, která začala 21. září ve čtyři hodiny ráno.

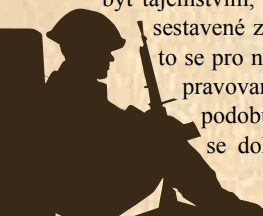
Útok na Doss Alto

Rovněž na druhé straně fronty byl nadcházející útok vnímán jako něco mimořádného. Čechoslováci se samozřejmě chtěli vytáhnout, ukázat, jak umějí bojovat za svobodu

a připravovanou republiku. Navíc jim bylo jasné, že „překročili Rubikon“ a není tedy pro ně cesty zpátky. Rakušané je považovali za dezertéry, a tudíž se zajatci neměli žádné slitování.

Sedm set tři metrů vysoká kóta Doss Alto měla na daném úseku fronty doslova strategickou polohu. Již několikrát se v jejím držení vystřídala rakousko-uherská a italská vojska. Na vrcholu byl vybudovaný obranný tunel ve tvaru oblouku. Ten však neskýtala obráncům příliš prostoru, natož pak pohodlí. V obranných pozicích se nacházeli vojáci 33. střeleckého pluku, konkrétně se jednalo o 10., 12. a část 2. roty a o zákopníky. Dělostřelecké ostřelování navíc způsobilo přerušení telefonického spojení obránců. Když tedy útočníci tvrdě udeřili ze tří stran, nebylo možné přivolat posily. Selhaly dokonce i signální rakety, byly totiž zvlhlé.

Většina účastníků popisovala nadcházející boje jako velice zuřivé. Jako první padla předsunutá pozorovatelná Roncola. Její velitel poručík Oldřich Trojánek volil v bezvýchodné situaci raději než zajetí smrt. Zastřelil se vlastním revolverem.

Boj v tunelu

Čechoslováci byli ve výrazné menšině, a tak nebylo ani divu, že se znepřátelené strany dostaly do těsného kontaktu. Bojovalo se už i noží, bodáky a šavlemi. Nepřítel postupně vytlačoval naše vojáky a obsazoval okopy. Když už bylo jasné, že se celou kótu nepodaří udržet, stáhli se legionáři do tunelu, kde se zabarikádovávali a u vchodu umístili kulomet. Toto poslední obranné postavení měl na povel velitel 12. kulometné roty poručík Jindřich Varhaník. Nepřítel se ho pokusil několikrát dobýt. Dokonce použil plamenomet a plynové granáty. Nebylo mu to ale nic platné. Jako rozhodující se nakonec ukázalo to, že naši legionáři ve velice obtížné situaci přivolali dělostřeleckou palbu na své pozice. Toto ostřelování přečkali bez úhony v tunelech a jeskyních. Nepřítelem ale výrazně otrásl. A tak za pomoci kulometů a bodáků přešli do protiútoků. Po mnoha hodinách bojů přišla konečně odpoledne pomoc. Rakousko-uhersí vojáci se nečekaně dostali do palby ze dvou stran. Po osvobození legionářů obkličných v tunelu se jejich ústup změnil doslova v útěk. Pozice byla definitivně uhájena. V šest hodin večer bylo po bitvě. Naši legionáři obnovili pozice, v nichž stáli ráno před útokem. A to za cenu sedmi zabitých mužů a několika desítek raněných.

O tom, jak zuřivě byly tyto boje, podal následující den hlášení velitel rakouského úderného oddílu. „Češi se zoufale bránili. Jeden jejich důstojník, když padl do zajetí, se zastřelil. Ostatní byli pobíjeni šavlemi a bodáky, jen pět jich padlo do zajetí. Ti byli oběšeni 22. září u Arka. Když věšeli prvního, jeho provaz se dobře dvakrát přetrhl.“

V druhé části hlášení neměl tak docela pravdu. Z pěti zajatých legionářů byli oběšeni jen čtyři. Pátý, Slovák Budinka, se zachránil jedině díky tomu, že mu v té době nebylo ještě dvacet let.

Smutná rekapitulace

Na italské frontě padlo více než tři sta padesát Čechoslováků. Naši legionáři zde byli

nasazeni na bojištích, která měla mnohem větší vojenský význam než necelý den trvající bitva z 21. září. Doss Alto bylo však symbolem hrdinského odporu hrstky statečných. Obrovská houževnatost našich vojáků bezprostředně vyvolala velkou mediální kampaň v italském tisku a s ní i podporu vyjádřenou italskými politiky. To samozřejmě přinášelo politické body nejen pro další rozšiřování československých legií, ale i pro podporu myšlenky vzniku samostatného Československa.

O několik dnů později byli vojáci prvosledového 33. a 34. pluku vystřídáni příslušníky 31. a 32. střeleckého pluku. Počátkem října byla pak z fronty stažena celá divize. V té době se ale již s pomocí „ostřelených“ pluků 6. divize formovala 7. divize a vytvářel čs. sbor v Itálii.

Text: Vladimír Marek, foto: VÚA-VHA, VHÚ

MĚSTO KRÁLÍKY; SEKCE PODPORY MO ČR; ÚTVARY ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY; VOJENSKÉ MUZEUM KRÁLÍKY - ARMYFORT s. r. o.; POLICIE ČR; HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČR; CELNÍ SPRÁVA ČR; VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČR VĚZNICE MÍROV A VOJENSKO-HISTORICKÝ KLUB ERIKA BRNO VE SPOLUPRÁCI S KLUBY VOJENSKÉ HISTORIE A HISTORICKÝMI VOJENSKÝMI JEDNOTKAMI Z CELÉ ČR PORÁDÁJÍ AKCI

POD ZÁŠTITOU HEJTMANA PARDUBICKÉHO KRAJE

DEN SIL PODPORY AČR

CIHELNA 2018

21. ROČNÍK

KRÁLÍKY

17. – 19. SRPNA 2018

Od zrady k válce...
80. výročí mobilizace

1918
100
2018
SPOLUČNÉ OSLEPTY

PROGRAM

PÁTEK: 08:00–13:00 jízda historické techniky; **14:00–18:00** veřejnosti přístupný generální nácvik akce;

18:00–22:00 Kulturní program (Velké náměstí - vstup zdarma)

SOBOTA: 09:00 vystoupení vojenské hudby; **10:00** zahájení akce; **10:30** prezentace armády ČR; **11:40** první historická ukázka;

13:00 prezentace Policie ČR; **13:25** prezentace Vojenského muzea Králupy; **13:45** prezentace Vězeňské služby ČR;

14:10 prezentace Vojenské hasičské jednotky AČR a Hasičského záchranného sboru; **14:50** prezentace techniky;

15:20 druhá historická ukázka

NEDĚLE: po celý den možnost návštěvy všech muzeí v KPO

